

PREDLOG
EVA 2024-3130-0023
PRVA OBRAVNAVA

ZAKON O FUNKCIONARJIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Pravice in obveznosti funkcionarjev, predvsem pa pravice po prenehanju mandata, še vedno ob nekaterih posebnih zakonih ureja Zakon o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list SRS, št. 30/90, Uradni list RS, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93, 13/93, 18/94, 109/12 in 21/13), sprejet v letu 1990. Glede na to, da se je odslej spremenila državna ureditev in je bila sprejeta nova ustava, je nujno treba urediti tudi status funkcionarjev. Zakon o funkcionarjih v državnih organih ne odraža več dejanskega stanja v državni ureditvi in ne omogoča ustreznega izvajanja v praksi. Problematiko je bilo zaradi tega treba reševati parcialno, s področnimi zakoni, ali pa smiselno uporabljati rešitve zakona iz leta 1990, kar je povzročalo težave in zaplete tako pri določanju pravic funkcionarjev med trajanjem mandata in po prenehanju mandata kot tudi pri določanju obveznosti (na primer uveljavljanje pravice do nadomestila po prenehanju funkcije brez potrebe po dokazovanju utemeljenosti vloge za uveljavitev te pravice, upravičenost do nekaterih drugih pravic po prenehanju mandata – primer pravice do letnega dopusta in regresa za letni dopust). Primer posebnega, samo za določeno kategorijo funkcionarjev veljavnega urejanja področja pravic in obveznosti funkcionarjev med trajanjem in po prenehanju mandata, je zakon, ki ureja poslance, ki je med prvimi poskušal sistemsko urediti to področje in tako omogočiti nemoteno izvajanje poslanske funkcije in zagotavljanje pogojev za njeno izvajanje. Področje pravic po prenehanju mandata je bilo leta 2012 na novo urejeno z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 109/12), ki je uredil pravice funkcionarjev do nadomestila plače in preostalih pravic po prenehanju funkcije. Ureditev izhaja iz dejstva, da je treba zagotavljati ne samo smotrnost, temveč tudi legitimnost in transparentnost porabe javnofinančnih sredstev ter tudi preglednost in enotnost ureditve določenih pravic, za katere se sredstva zagotavljajo v okviru proračunskih sredstev. Zakon o funkcionarjih v državnih organih je bil noveliran tudi v letu 2013, ko je bila z Zakonom o dopolnitvi Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 21/13) urejena pravica do plačila za opravljanje funkcije ter pravica do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem funkcije funkcionarji, ki funkcijo opravljajo nepoklicno.

Med razlogi, ki narekujejo novo sistemsko ureditev tega področja, je treba posebej izpostaviti tudi vzpostavitev lokalne samouprave v Republiki Sloveniji in s tem povezan proces reorganizacije državne uprave, ki je v letu 2002 pripeljal do vzpostavitve drugačne organiziranosti državne uprave in uvedbe sistema javnih uslužbencev. Pravice in obveznosti funkcionarjev na lokalni ravni je bilo treba smiselno urediti z zakonom, ki je sicer urejal področje lokalne samouprave, ob tem pa je bilo za izvajanje v praksi, predvsem glede določanja pravic funkcionarjev po prenehanju mandata, treba uporabljati tudi veljavni zakon o funkcionarjih. Prav tako je treba opozoriti, da je bilo v Republiki Sloveniji ob ustavno določenih državnih organih ustanovljenih še nekaj drugih državnih organov, v katerih funkcije izvršujejo funkcionarji, njihove pravice med trajanjem funkcije in po prenehanju funkcije pa niso urejene oziroma se za te funkcionarje uporablja zakon iz leta 1990.

Prav tako pa je Republika Slovenija v okviru priprav na polnopravno članstvo v Evropski uniji in v okviru modernizacije javne uprave sistemsko uredila dve bistveni področji, in sicer sistem plač v javnem sektorju ter sistem javnih uslužbencev, kar je vplivalo na število in vrsto funkcionarjev v izvršilni veji oblasti. Zakon, ki je urejal sistem plač v javnem sektorju, je temeljil na načelu enotnosti ureditve za vse funkcionarje in javne uslužbence. Navedeni zakon je v začetku letošnjega leta nadomestil Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24; ZSTSPJS).

Sistemske neurejenosti pa je ostalo področje povračila stroškov in drugih prejemkov funkcionarjev. Povračila stroškov in drugi prejemki namreč pripadajo zaposlenim (pojem zaposleni je skupni pojem za funkcionarje in javne uslužbence, kot je bil že uporabljen v nekaterih zakonih, na primer Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20-ZIPRS2122 in 136/22-ZSPJS-AA; ZUJF) v Republiki Sloveniji, pri čemer so za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, urejeni v zakonih, za javne uslužbence pa v kolektivnih pogodbah dejavnosti in poklicev. Zakon o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 2/91-I, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 109/12 in 21/13) kot splošni zakon pa določa, da imajo funkcionarji, ki poklicno opravljajo funkcijo, pravico do osebnega dohodka, prejemkov iz sredstev skupne porabe, nadomestila osebnega dohodka ter do povračila stroškov, ki jih imajo pri delu in v zvezi z delom.

V skladu z idejo o sistemskem urejanju javnega sektorja je pravice in obveznosti funkcionarjev nujno treba urediti v celoti, saj parcialne rešitve ne omogočajo nemotene, zakonitega in transparentnega izvajanja funkcij, kot tudi ne delovanja organov, v katerih funkcionarji izvajajo funkcije. Neurejenost tega področja vpliva tudi na izvajanje spremljajočih dejavnosti oziroma aktivnosti strokovnih služb, ki so odgovorne za zagotavljanje pogojev za nemoteno izvajanje vseh funkcij v Republiki Sloveniji.

Veljavna ureditev pravic funkcionarjev med opravljanjem funkcije in po prenehanju mandata torej temelji na različnih zakonih. Ker so bile sistemske rešitve sprejete v različnih časovnih obdobjih, se med seboj razlikujejo, zaradi česar so tudi funkcionarji med trajanjem in po prenehanju mandata lahko v različnem položaju, kar je upoštevanje posebnosti določene funkcije glede določenih pravic sicer sprejemljivo. Kljub temu pa bi bilo vsaj na področju pravic in obveznosti, ki se nanašajo na povračila stroškov in druge prejemke ter glede pravic po prenehanju mandata, če teh pravic izrecno ne ureja poseben zakon, smiselno slediti enotni ureditvi, saj gre za zagotavljanje pravic iz javnih sredstev in vsaj pri določenih povračilih stroškov in drugih prejemkih ni utemeljenih razlogov za razlikovanje.

V nadaljevanju so navedeni zakoni, ki določajo status funkcionarjev in rešitve glede pravic in obveznosti funkcionarjev:

- Zakon o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93, 18/94-ZRPJZ, 109/12 in 21/13; ZFDO) ureja vrste funkcionarjev, pravice med trajanjem mandata in po prenehanju mandata, pri čemer vsebuje tudi možnost, da bi moral funkcionar po prenehanju mandata opravljati določeno delo v organu;
- Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05-UPB4, 126/07-ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23; ZDU-1) določa pristojnosti ministra ter določa državnega sekretarja kot funkcionarja vlade;
- Zakon o vladi (Uradni list RS, št. 24/05-UPB1, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22; ZVRS) ureja status predsednika vlade, ministra in državnega sekretarja ter generalnega sekretarja vlade kot funkcionarja vlade, določa pa tudi, da se glede pravic predsednika vlade, ministrov in generalnega sekretarja vlade do plače in

nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata smiselno uporabljajo določbe Zakona o poslancih, za pravice državnih sekretarjev do plače in nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata pa določbe ZFDO. Zakon določa tudi, da morajo ministri in generalni sekretar vlade opravljati tekoče posle do imenovanja novih funkcionarjev, pravice po prenehanju mandata jim gredo od naslednjega dne po dnevu prisega ministrov, imenovanih po tem zakonu, oziroma po dnevu imenovanja drugih funkcionarjev;

- Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05-UPB2, 109/08, 39/11, 48/12 in 17/22; ZPos) ureja pravico poslancev do plače, nadomestil in drugih prejemkov, določa, da se poslancu šteje čas opravljanja funkcije v delovno dobo ter da je v času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju. Prav tako določa, da ima poslanec pravico do drugih osebnih prejemkov in povračil (povračila stroškov za prevoz na delo in z dela, regresa za prehrano med delom, regresa za letni dopust, nadomestila za ločeno življenje, povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj, povračila stroškov za izobraževanje, jubilejne nagrade, odpravnine ob odhodu v pokoj, stroškov v zvezi s službenimi potovanji, kot so dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja, in do mesečnega pavšalnega zneska za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti. Skladno z ZPos pogoje in višino prejemkov in povračil stroškov določi državni zbor oziroma pristojno delovno telo. Zakon določa tudi, da ima poslanec pravico do letnega dopusta v trajanju do 40 delovnih dni ter do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih razlogov. Zakon ureja pravice po prenehanju mandata (36., 37. in 38. člen);
- Zakon o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-UPB1, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F, 81/18 – odl. US, 16/23 in 12/24 – ZVDZ-E; ZDSve) je v drugem odstavku 62. člena določal, da ima član državnega sveta pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. Ta odstavek je prenehal veljati z uveljavitvijo Zakona o dopolnitvi Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 21/13), ki je določil, da ima član državnega sveta pravico do plačila za opravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije. Skladno z Odločbo Ustavnega sodišča številka: U - I - 248/08 -15 z dne 11.11.2009 o delni razveljavitvi drugega odstavka 43. člena Zakona o Državnem svetu in drugega stavka 3. člena Zakona o dopolnitvah Zakona o Državnem svetu, se funkcija predsednika Državnega sveta opravlja poklicno. Zakon določa tudi sekretarja državnega sveta, ki je funkcionar in se zanj uporabljajo določbe ZFDO;
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE; ZLS) določa občinske funkcionarje, in sicer so to člani občinskega sveta, župan in podžupan. Zakon določa tudi pravico do plače, če funkcijo opravljajo poklicno, ali do plačila za opravljanje funkcije, če funkcijo opravljajo nepoklicno;
- Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07-UPB1, 108/07 Skl.US: U-I-259/07-10, 109/12, 23/20 in 92/21; ZUstS) določa pravico do plače in nadomestil plače, štetje delovne dobe ter pravice do drugih osebnih prejemkov in povračil (povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela, povračilo stroškov v zvezi s službenimi potovanji, kot so dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja, regres za prehrano med delom, regres za letni dopust, nadomestilo za ločeno življenje, povračilo stroškov prevoza ob dela prostih dnevih iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, povračilo stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj, povračila stroškov za izobraževanje, jubilejna nagrada in odpravnina ob odhodu v pokoj). Zakon določa tudi pravico do dopusta, in sicer ima sodnik ustavnega sodišča pravico do letnega dopusta v trajanju 40 delovnih dni ter do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem

koledarskem letu zaradi osebnih razlogov. Zakon določa tudi pravice sodnikov ustavnega sodišča po prenehanju funkcije ustavnega sodnika (76., 77., 78. in 78.a člen), za pravice generalnega sekretarja ustavnega sodišča do nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil ter o drugih pravicah se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo te pravice za funkcionarje v državnih organih;

- Zakon o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12; ZRacS-1) ureja delovnopравни položaj članov računskega sodišča in določa, da je član računskega sodišča funkcionar računskega sodišča, za urejanje drugih prejemkov in pravic članov računskega sodišča se uporabljajo določbe zakonov, ki urejajo te pravice za funkcionarje v državnih organih, pravice po prenehanju ureja 33., 33.a, 33.b, 34. in 35. člen. Za vrhovne državne revizorje in za sekretarja Računskega sodišča, ki so tudi funkcionarji pa zakon določa, da zanje glede drugih prejemkov in pravic veljajo določbe ZFDO;
- Zakon o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17 – uradno prečiščeno besedilo; ZVarCP) določa, da so varuh in namestniki varuha funkcionarji, in ureja pravice po prenehanju funkcije v 48., 49., 49.a in 50. členu. Navedene določbe veljajo tako za varuha kot tudi za namestnike, 54. člen pa določa, da se glede pravic in povračil za generalnega sekretarja varuha smiselno uporabljajo določbe ZFDO;
- Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15, 177/20 – popr. in 129/22; ZFisP) določa Fiskalni svet kot samostojen državni organ, ki ima tri člane (predsednik in dva člana), ki so funkcionarji. Drugih določb glede njihovih pravic ne vsebuje;
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri; ZIntPK) določa Komisijo za preprečevanje korupcije kot samostojen in neodvisen državni organ. Komisija ima predsednika komisije in dva namestnika predsednika komisije. Predsednik komisije in namestnika predsednika komisije so funkcionarji. Posebnih določb glede pravic funkcionarjev zakon ne vsebuje;
- Zakon o Informacijskem pooblaščenču (Uradni list RS, št. 113/05 in 51/07 – ZUstS-A; ZInfP) določa, da je Informacijski pooblaščenec samostojen in neodvisen državni organ, informacijski pooblaščenec ima status državnega funkcionarja, drugih določb glede pravic zakon ne vsebuje;
- Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg; ZVarD) določa zagovornika načela enakosti kot samostojen državni organ, naloge opravlja zagovornik, ki ima status funkcionarja, drugih določb glede pravic zakon ne vsebuje;
- Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-1I, 60/17 in 72/19; ZPVPJN) določa, da je Državna revizijska komisija poseben, neodvisen in samostojen državni organ, ki ima predsednika in šest članov, ki imajo status državnih funkcionarjev. Določb glede posebnih pravic funkcionarjev zakon ne vsebuje;
- Zakon o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (Uradni list RS, št. 15/03 in 109/12; ZZPOFPR) določa, da se za pravice predsednika republike do dopustov, do nadomestil, do drugih osebnih prejemkov in povračil ter do socialnega zavarovanja smiselno uporabljajo določbe zakona o poslancih, za pravice funkcionarjev v uradu predsednika republike (generalni sekretar, namestnik generalnega sekretarja, šef kabineta in svetovalci predsednika republike) glede plač in povračil stroškov ter socialnih zavarovanja pa se smiselno uporabljajo določbe ZFDO;
- Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve, 36/19 – ZDT-1C, 34/23 – odl. US in 76/23; ZSS) ureja pravico sodnikov do plače, nadomestil in drugih prejemkov, določa, da se sodniku šteje čas opravljanja funkcije v delovno dobo ter da je v

času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju. Prav tako določa, da ima sodnik pravico do drugih osebnih prejemkov in povračil (povračila stroškov za prevoz na delo in z dela, regresa za prehrano med delom, regresa za letni dopust, nadomestila za ločeno življenje, povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj, povračila stroškov za izobraževanje, jubilejne nagrade, odpravnine ob odhodu v pokoj, stroškov v zvezi s službenimi potovanji). Prejemki in povračila se jim izplačujejo po predpisih, ki veljajo za poslance državnega zbora, če ta zakon ne določa drugače. Zakon določa tudi pravico do dopusta, in sicer ima sodnik pravico do letnega dopusta v trajanju do 40 delovnih dni, vendar ne manj kot trideset delovnih dni ter do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih razlogov in pravico do izrednega neplačanega dopusta za pripravo na volitve v trajanju trideset delovnih dni. Zakon določa tudi pravico do izobraževanja (62., 63., 64. in 65. člen) ter pravico sodnika do predčasne upokojitve (75. člen);

- Zakon o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20, 203/20 – ZIUPOPĐVE in 18/23 – ZDU-1O; ZS) določa, da ima Vrhovno sodišče Republike Slovenije generalnega sekretarja, ki je funkcionar, drugih določb glede pravic generalnega sekretarja (z izjemo pravice do plače in dodatkov kot dela plače pod pogoji in v višini, kot jih določa zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju) zakon ne vsebuje;
- Zakon o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve, 36/19, 139/20, 54/21 in 105/22 – ZZNŠPP; ZDT-1) ureja pravico državnih tožilcev do plače, nadomestil in drugih prejemkov, določa, da se državnemu tožilcu šteje čas opravljanja funkcije v delovno dobo ter da je v času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju. Prav tako določa, da ima državni tožilec pravico do prejemkov, dodatkov, plačil, nadomestil in povračil v enakih primerih ter v enaki višini, kakor sodnik ustreznega naziva oziroma položaja. Zakon določa tudi pravico do dopusta, in sicer ima državni tožilec pravico do letnega dopusta v trajanju od najmanj 30 do največ 40 delovnih dni dopusta ter do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih razlogov in pravico do izrednega neplačanega dopusta za pripravo na volitve v trajanju trideset delovnih dni. Zakon določa, da se za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje državnih tožilcev smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniško izobraževanje. Za štipendiranje državnih tožilcev se prav tako smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniške štipendije. V 73. členu zakon določa pravico do predčasne upokojitve;
- Zakon o državnem odvetništvu (Uradni list RS, št. 23/17; ZDOdv) določa, da sta generalni državni odvetnik in namestnik generalnega državnega odvetnika funkcionarja ter da imata poleg pravic in obveznosti vezanih na opravljanje funkcije tudi pravice in obveznosti, ki veljajo za višje državne odvetnike, če ta zakon ne določa drugače. Upošteva prehodno določbo ZDOdv so status funkcionarja do izteka mandata obdržali tudi državni pravobranilci in pomočniki državnih pravobranilcev, ki so bili imenovani na podlagi Zakona o državnem pravobranilstvu (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15); ti do poteka mandata nadaljujejo delo kot višji državni odvetniki oziroma kot državni odvetniki. Glede njihovih pravic in dolžnosti pa se do poteka njihovega mandata uporablja Zakon o državnem pravobranilstvu (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15), ki je urejal njihove pravice do plače, nadomestil in drugih prejemkov, letnega dopusta, izrednega plačanega in neplačanega dopusta, pravice do strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja.

Glede na navedeno in glede na to, da sta tako področje javnih uslužbencev kot tudi področje sistema plač v javnem sektorju urejena z zakonom, je smiselno, da se sistemsko urejanje javnega sektorja zaokroži z zakonsko ureditvijo določenih pravic in obveznosti funkcionarjev med

trajanjem funkcije in po prenehanju opravljanja funkcije, in sicer glede tistih pravic, ki jih ne urejajo posebni zakoni. Pregled ureditve namreč kaže, da so praviloma pravice funkcionarjev med trajanjem mandata in po prenehanju mandata v organih, ki jih določa Ustava RS (predsednik republike, državni zbor, vlada, ustavno sodišče, računsko sodišče, varuh človekovih pravic) v celoti ali delno urejene v zakonu, pravice ostalih funkcionarjev, tudi v lokalni samoupravi, pa so vezane na ZFDO.

Prav tako pa je treba poudariti, da so bila povračila stroškov in drugi prejemki ne glede na določbe nekaterih posebnih zakonov od leta 2012 za funkcionarje urejeni v ZUJF, kar pa je zaradi sprememb kolektivnih pogodb za javne uslužbence postavilo funkcionarje v neenak položaj, za kar ni utemeljenih razlogov. Navedeno stanje je bilo tudi zaradi opozoril posameznih državnih organov in funkcionarjev na neutemeljene razlike začasno urejeno v novembru 2022 s spremembo Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 136/22; ZSPJS-AA), je tako določil, da do uveljavitve zakona, ki bo uredil povračila stroškov in druge prejemke funkcionarjev, pripadajo funkcionarjem povračila stroškov in drugi prejemki v zvezi z delom v skladu s tem zakonom, torej povračila stroškov in prejemki, ki jih je ZSPJS-AA navajal. Navedeno določilo vsebuje tudi sedaj veljavni ZSTSPJS. Povračila stroškov in drugi prejemki v zvezi z delom pripadajo funkcionarjem v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbence.

V zvezi s povračili stroškov in drugimi prejemki torej ni utemeljenih razlogov za različno obravnavo funkcionarjev in javnih uslužbencev, zato je smiselna ureditev, po kateri funkcionarjem pripadajo določena povračila stroškov in drugi prejemki v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbence, seveda ob upoštevanju vrste in vsebine funkcije, ki jo izvršuje funkcionar (kot gre na primer pri upokojitvi za enako pravno stanje funkcionarja in javnega uslužbenca).

Seveda pa je smiselno, da se za funkcionarje v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbence, urejajo le tista povračila stroškov in drugi prejemki, kjer je to utemeljeno in to ne vpliva na izvajanje funkcij v zakonodajni, izvršilni in sodni veji oblasti ter v drugih državnih organih. Upoštevati je torej treba tudi dejstvo, da se pravice in obveznosti funkcionarjev urejajo z zakonom, kar pomeni, da bo ta zakon urejal le tista povračila stroškov in druge prejemke, ki jih bo izrecno navedel, v ostale pravice pa ne bo posegel. Področni zakoni že sedaj določene pravice funkcionarjev urejajo dodatno ali drugače, kar izhaja iz vrste in značilnosti funkcije. Tako ostaja nespremenjena ureditev nekaterih pravic iz posebnih zakonov, kot na primer, zakona, ki ureja poslance, saj ni utemeljenih razlogov, da bi s tem zakonom posegali v nekatere izmed pravic (na primer mesečni pavšal, vezan na opravljanje poslanske funkcije).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj predloženega zakona je sistemsko urediti pravice in obveznosti funkcionarjev glede socialnih zavarovanj ter pravice, povezane z opravljanjem funkcije, med trajanjem funkcije, prav tako pa je cilj zakona urediti položaj in pravice funkcionarjev po prenehanju opravljanja funkcije.

Cilj predlaganega zakona je tudi sistemsko urediti nekatera povračila stroškov in druge prejemke, kar je sedaj urejeno začasno na način, da se funkcionarjem povračila stroškov in drugi prejemki izplačujejo pod enakimi pogoji in v enaki višini, kot to velja za javne uslužbence.

Izhajajoč iz navedenega predlagatelj sledi naslednjim posamičnim ciljem:

- vzpostavitev enotnega in z zakonom urejenega preglednega sistema pravic in obveznosti funkcionarjev v Republiki Sloveniji, ki izvršujejo funkcijo, pri čemer ta zakon ureja funkcionarje in pravice, ki niso urejene v posebnem zakonu, razen določb o nekaterih povračilih stroškov in drugih prejemkih funkcionarjev ter o nadomestilu plače za čas odsotnosti z dela zaradi

bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, ki jih predloženi zakon ureja enotno za vse funkcionarje,

- upoštevanje ustavnega položaja nekaterih državnih organov in funkcionarjev na način, da se vzpostavi enotna in z zakonom določena ureditev določenih povračil stroškov in drugih prejemkov, ki pripadajo funkcionarjem v Republiki Sloveniji, ki poklicno izvršujejo funkcijo, pri čemer ta zakon ureja le tista povračila stroškov in prejemke, ki so enaki za vse funkcionarje in ki ne posegajo v preostale pravice, urejene v posebnem zakonu,
- upoštevanje načela delitve oblasti tako, da je urejanje določenih povračil stroškov prepuščeno posebnim zakonom (kot na primer pravica do mesečnega pavšalnega zneska za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti, kar ureja zakon, ki velja za poslance),
- ureditev pravic funkcionarjev z upoštevanjem splošnega gospodarskega stanja države ter splošnih usmeritev glede gospodarne in transparentne porabe javnih sredstev ter ureditve pravic in povračil stroškov v javnem sektorju,
- vzpostavitev ustreznih podlag za zakonito, nedvoumno, enako in pregledno urejanje pravic in obveznosti funkcionarjev med trajanjem funkcije in po prenehanju funkcije,
- preprečevanje možnosti za zlorabo pravic po prenehanju funkcije,
- vzpodbujanje kandidiranja za javne funkcije, pri čemer naj bi urejen sistem ter vnaprej znan obseg pravic in obveznosti ter pravica do vrnitve na prejšnje delo po prenehanju funkcije pripomogel k čim večjemu številu strokovno usposobljenih in vsestransko aktivnih kandidatov, kar bi posledično vplivalo tudi na kakovostno izvajanje vseh funkcij in s tem oblasti kot celote.

2.2. Načela

Prav tako predlagatelj sledi določenim načelom, ki izhajajo iz ustavne in pravne ureditve Republike Slovenije, in sicer so to:

- načelo delitve oblasti, pri čemer zakon upošteva to načelo ne ureja pravic in obveznosti ter pogojev dela za izvrševanje funkcije tistih funkcionarjev, za katere pravice ureja poseben zakon, razen določb o povračilih stroškov in drugih prejemkih funkcionarjev ter o nadomestilu plače za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom,
- načelo zakonitosti, enotnosti in preglednosti, saj zakon vzpostavlja podlage za zakonito urejanje pravic in obveznosti funkcionarjev med trajanjem opravljanja funkcije, pri tem pa sledi načelu, da so vse pravice funkcionarjev enotno, enako in pregledno urejene v zakonu, kar preprečuje različne razlage, prakse ali neenotno obravnavo enakih položajev;
- načelo avtonomije lokalne samouprave, saj določa zakon rešitve na sistemski ravni, kar je ne glede na navedeno načelo potrebno zaradi enotnosti in enakosti vseh funkcionarjev v samoupravnih lokalnih skupnostih v Republiki Sloveniji; ne glede na to pa zakon določa, da o posameznih pravicah odloča samoupravna lokalna skupnost sama;
- načelo enakosti, saj ni utemeljenih razlogov, da bi funkcionarji, ki poklicno opravljajo funkcijo, iz javnih sredstev prejemali določena povračila stroškov in prejemke, ki jih ureja ta zakon in nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, v drugačni višini in pod drugačnimi pogoji kot javni uslužbenci;
- načelo ekonomičnosti in gospodarne ter pregledne rabe javnih sredstev, saj zakon enotno ureja vse pravice in obveznosti, ki pripadajo funkcionarjem med opravljanjem funkcije in po prenehanju opravljanja funkcije, posebej pa zakon ureja pravico do vrnitve na prejšnje delo, pravico nadomestila plače po prenehanju funkcije in možen čas ter pogoje za uveljavljanje te pravice;
- načelo učinkovitega opravljanja funkcije, saj država oziroma samoupravna lokalna skupnost v okviru nove pravice do pravne pomoči zaščiti funkcionarja pred finančnimi posledicami, ki so povezane z opravljanjem njegove funkcije.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja:

Poglavitne rešitve se nanašajo na:

- obseg veljavnosti in vsebino zakona,
- opredelitev funkcionarjev, določitev pogojev za opravljanje funkcije (državljanstvo RS, nekaznovanost) ter določitev pristojnega organa za odločanje o pravicah funkcionarja, kadar je to potrebno zaradi narave pravice, sicer pa določene pravice funkcionarju pripadajo, če so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji,
- ureditev pravic funkcionarjev med opravljanjem funkcije (povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije, nadomestila, letni dopust, pravna pomoč,...), pri čemer je plača že urejena v zakonu, ki ureja sistem plač v javnem sektorju,
- določitev pravic po prenehanju funkcije, in sicer pravice do vrnitve na prejšnje delo, pravice do pravne pomoči in možnost uveljavljanja pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije, čas prejemanja nadomestila in višino nadomestila ter pogojev in pravil, ki jih mora funkcionar v času prejemanja nadomestila upoštevati.

Zakon je sistemske narave in ureja tako poklicne kot tudi nepoklicne funkcionarje. Za funkcionarje, ki nepoklicno opravljajo funkcijo glede ureditve plačila za opravljanje funkcije, napotuje na uporabo zakonov, ki urejajo nepoklicno opravljanje funkcije.

Zakon natančno določa, da se čas opravljanja funkcije za poklicne funkcionarje šteje kot delovna oziroma pokojninska doba in ima funkcionar pravico do socialnih zavarovanj. Prav tako zakon določa, da funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, pripada plača, v primerih in ob pogojih, ki so določeni z zakonom, pa tudi nadomestila plače in drugi prejemki ter povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. Zakon določa povračila stroškov in druge prejemke, višino in pogoje za izplačevanje, glede usklajevanja višine posameznih povračil in prejemkov pa se predlagatelj sklicuje na ureditev, ki velja za javne uslužbence v državni upravi, saj ocenjuje, da ni razlogov, ki bi utemeljevali drugačno, višjo ali nižjo določitev teh pravic za funkcionarje. Zakon določa tudi pravico do letnega dopusta, plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin, usposabljanja in izpopolnjevanja in pravne pomoči.

Zakon namenja posebno poglavje ureditvi pravic po prenehanju funkcije, pri čemer predlagatelj, kot že rečeno, sledi usmeritvam glede racionalne rabe javnih sredstev ter vzpodbujanja strokovno usposobljenih posameznikov h kandidiranju za javne funkcije, kar bo možno tudi ob pogoju, da je vnaprej znana ureditev pravic in obveznosti tako med opravljanjem funkcije, kot tudi po njenem prenehanju. Pri tem predlog zakona smiselno sledi tudi nekaterim rešitvam, ki jih vključujejo sedaj veljavni zakoni. Predlog zakona določa pravico do vrnitve na prejšnje delo v roku 30 dni po prenehanju funkcije s pravico do nadomestila plače v višini 80 odstotkov plače, ki jo je funkcionar prejemal v času opravljanja funkcije, pravico do nadomestila po prenehanju opravljanja funkcije, ki jo veže na čas opravljanja funkcije, in sicer določa, da funkcionar nima pravice do nadomestila plače, če mu funkcija preneha pred potekom šestih mesecev od izvolitve ali imenovanja oziroma če mu predčasno preneha zaradi pravnomočne obsodbe.

Urejena je tudi pravica do vrnitve na delo. Funkcionar, ki je bil do izvolitve oziroma imenovanja v delovnem razmerju, ima pravico, da se po prenehanju funkcije vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi, razen če iz objektivnih razlogov vrnitev ni mogoča.

Predlagane rešitve praviloma sledijo usmeritvi, da se v primerih, ko to ne vpliva na samostojnost posameznih vej oblasti ter na samostojno in zakonito izvajanje funkcije, določene pravice funkcionarjev določajo v obsegu in višini, kot to velja za javne uslužbence v državni upravi, seveda ob upoštevanju specifične oziroma posebnosti izvajanja določene funkcije.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Zakon je usklajen z obstoječim pravnim redom in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel dodatnih neposrednih finančnih posledic za državni proračun.

Sredstva za izvajanje zakona so že sedaj in bodo tudi po sprejemu zakona zagotovljena v državnem proračunu v okviru postavk za plače proračunskih uporabnikov. Sredstva za izvajanje zakona za funkcionarje v samoupravnih lokalnih skupnostih pa so že sedaj in bodo tudi po sprejemu zakona zagotovljena v proračunih samoupravnih lokalnih skupnosti.

Zakon bo sistemsko uredil pravice funkcionarjev med trajanjem mandata in po prenehanju funkcije, pri čemer predlagatelj pojasnjuje, da predlog zakona večinoma povzema veljavno ureditev pravic, za katere se sredstva že zagotavljajo v okviru proračunskih sredstev, zato zakon v tem delu ne bo imel finančnih posledic za državnih proračun in proračune samoupravnih lokalnih skupnosti. Zakon sistemsko ureja tudi nekatere nove pravice funkcionarjev, pri čemer pravica do pravne pomoči ne predvideva dodatnih finančnih posledic za državnih proračun in proračune samoupravnih lokalnih skupnosti, medtem ko finančnih posledic nove pravice do nadomestila plače v primeru vrnitve na prejšnje delo ni možno oceniti, saj je v neposredni odvisnosti predvsem od števila poklicnih funkcionarjev, katerih funkcija ni trajna, ki bodo to pravico uveljavljali.

Predlog zakona prav tako nima vpliva na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu v okviru postavk za plače proračunskih uporabnikov. Sredstva za izvajanje zakona za funkcionarje v samoupravnih lokalnih skupnostih se zagotavljajo v proračunih samoupravnih lokalnih skupnosti.

Za izvajanje drugih določb zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlagatelj ugotavlja, da je področje urejanja pravic nosilcev oblasti v posameznih pravnih sistemih različno urejeno. Že ob pripravi predloga rešitev za sistemsko urejanje plač javnih uslužbencev in funkcionarjev je bilo ob pregledu primerjalne ureditve plač v nekaterih državah članicah Evropske unije ugotovljeno, da skupen evropski model oziroma sistem plač ne obstaja. Različni sistemi so namreč posledica različnih ureditev, predvsem na področju organizacije organov oblasti (na primer močan položaj vlade v Franciji) ter razmerje med posameznimi decentraliziranimi teritorialnimi enotami (na primer deželna ureditev v Zvezni Republiki Nemčiji in Avstriji). Zaradi tega ni možno govoriti o prilagojenosti urejanja področja oziroma pravic funkcionarjev v Republiki Sloveniji pravu oziroma ureditvam v Evropski uniji.

Glede na dejstvo, da je bila primerjalna ureditev na področju plač tudi za funkcije pripravljena že ob pripravi predloga ZSTSPJS, urejanje tega področja za sodno vejo oblasti pa je ob upoštevanju sistemske ureditve prepuščena posebnim zakonom, predlagatelj ocenjuje, da se je ob predlogu zakona o funkcionarjih smiselno osredotočiti predvsem na pravice po prenehanju mandata, zato tudi prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih vsebuje predvsem pregled teh pravic.

Ob tem predlagatelj posebej opozarja, da je bilo ob pripravi predloga rešitev glede pravic po prenehanju mandata, ki jih vsebuje veljavni zakon o poslancih, zbranih precej informacij ter pripravljenega precej primerjalnega in analitičnega gradiva, ki je dostopno v Raziskovalno-dokumentacijskem sektorju Državnega zbora ter na spletni strani Državnega zbora Republike

Slovenije. Enako je na spletni strani Državnega zbora Republike Slovenije dostopno gradivo, ki je bilo pripravljeno hkrati z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 109/12). Prav tako je treba opozoriti, da je na spletni strani Državnega zbora dostopno tudi novo gradivo z naslovom Odločbe za funkcionarje, iz katerega glede na primerjalni pregled ureditve v posameznih državah izhaja, da parlamenti praviloma funkcionarjem, ki jih imenujejo, ne izdajajo individualnih aktov, ampak funkcionarji pravice do plače in drugih prejemkov uveljavljajo na podlagi zakona.

V nadaljevanju prikazujemo pravice po prenehanju opravljanja funkcije nekaterih funkcionarjev, povzeto po gradivu Raziskovalno-dokumentacijskega sektorja Državnega zbora.¹

PREDSEDNIK VLADE IN MINISTRI

Češka

Pravice funkcionarjev na Češkem ureja Zakon o plačah in drugih prejemkih (Act No. 236/1995 on Salary and Other Appurtenances Connected with Execution of Function for Representatives of State Power, Some State Authorities, Judges and Members of European Parliaments). Funkcionarji – torej tudi člani vlade, so po izteku mandata upravičeni do t. i. ugodnosti zaradi odhoda s položaja (*departure benefit – pay-off*). Te so odvisne od števila let opravljanja funkcije – mandata, pripada jim najmanj ena in največ pet plač. V praksi to pomeni, da na primer funkcionar, ki je opravljal funkcijo tri leta, prejme štiri plače, funkcionar, ki je opravljal funkcijo 30 let, pa prejme 5 plač, saj je to najvišje možno število plač, ki jih lahko funkcionar prejme po izteku mandata.

Hrvaška

Pravice in obveznosti državnih funkcionarjev v Republiki Hrvaški na splošno ureja Zakonom o dolžnostih in pravicah funkcionarjev, ki državne funkcionarje v uvodnih določbah najprej taksativno našteva. V okviru pravic, ki jim pripadajo med opravljanjem funkcije je posebej urejena pravica do plače, pravica do povračila materialnih stroškov (nadomestilo za ločeno življenje, povračilo stroškov za službeno potovanje, regres za prehrano) in druge pravice v zvezi z opravljanjem funkcije. Med pravicami funkcionarjev po prenehanju mandata pa zakon posebej ureja pravico do nadomestila plače in sicer tako višino, kot tudi čas prejemanja tega nadomestila.

V skladu s tem zakonom ima funkcionar na Hrvaškem po prenehanju funkcije, dokler ne pridobiva dohodka iz drugega naslova, ali dokler ne izpolnjuje pogojev za upokožitev, šest mesecev pravico do nadomestila v višini plače, ki jo je prejemal med opravljanjem funkcije, naslednjih šest mesecev pa do nadomestila v višini 50 % funkcionarske plače. Če med tem izpolni pogoje za upokožitev lahko do največ enega leta prejema kompenziran znesek (razliko med pokojnino in plačo). Do izplačil navedenih ugodnosti ni upravičen funkcionar, ki je z opravljanjem funkcije prenehal po lastni volji, če je bil pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje ali če je bil razrešen s položaja. Funkcionar, ki ni bil ponovno imenovan na položaj, je pa bil pred opravljanjem funkcije zaposlen za nedoločen čas v javni upravi oziroma državnih organih, ima pravico do vrnitve na delovno mesto brez javnega razpisa. V ta namen vloži zahtevo v 15 dneh po prenehanju funkcije, organ pa o zahtevku odloči v 45 dneh. V tem času mu pripada nadomestilo do višine največ dveh plač. Če ga na delo nazaj ne sprejmejo, veljajo določila o nadomestilu (eno leto).

Estonija

V skladu z Zakonom o vladi (Government of the Republic Act) velja »univerzalna odškodninska shema za ministre«, to je pravica do nadomestila po prenehanju opravljanja funkcije. Član vlade je po prenehanju funkcije (odstop vlade, izglasovana nezaupnica ipd.) upravičen do nadomestila v višini šestih mesečnih plač (*extent of six months' salary*). Nadomestilo ne pripada članu vlade,

¹ https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2016/Status_nekdanjih_funkcionarjev.pdf

ki je ponovno imenovan na položaj v vladi, če je bil pravnomočno obsojen, če ponovno opravlja funkcijo poslanca in podobno.

Slovaška

Slovaški predsednik vlade in ministri so upravičeni do nadomestila plače še tri mesece po izteku funkcije. Nekdanjemu premierju, ministru za pravosodje, ministru za obrambo in ministru za notranje zadeve pripada tudi 90 dnevno varovanje po prenehanju funkcije. Premier se lahko odloči za podaljšanje varovanja za nadaljnjih 90 dni.

POSLANCI

Belgija

V Belgiji je po prenehanju mandata poslanec upravičen do nadomestila (*departure allowance*) v trajanju dva meseca za vsako leto mandata – največ 48 mesecev. Nekdanji poslanci z dopolnjenimi 62 leti (in 36 let delovne dobe/mandata) pa so upravičeni do polne pokojnine, ki znaša 75 % letne bruto poslanske plače. Predsedniku belgijskega spodnjega doma pripada posebno nadomestilo po koncu mandata (*departure allowance as former Speaker*) pod določenimi pogoji:

- najmanj dve leti predsedovanja,
- starost 60 let ali več,
- če nima več poslanskega mandata v nacionalnem parlamentu in v Evropskem parlamentu ter
- ni imenovan za evropskega komisarja.

Hrvaška

Na Hrvaškem so nekdanji poslanci, ki so opravljali funkcijo poslanca najmanj eno leto, upravičeni do prejemanja nadomestila v višini poslanske plače v trajanju šest mesecev po končani funkciji oziroma do sklenitve nove zaposlitve (ali podobno) ali izpolnjevanja pogojev za pokojnino. Naslednjih šest mesecev pa so upravičeni do 50 % nadomestila.

Zakon o pravicah in dolžnostih poslancev v Hrvaškem Saboru določa tudi primere, ko poslanec po prenehanju funkcije nima pravice do nadomestila, če je odstopil, če je bil pravnomočno obsojen ali če opravlja drugo funkcijo, za katero prejema plačo, in če se vrne na delovno mesto brez javnega natečaja ali na delo, ki ga je opravljal pred izvolitvijo na funkcijo. V času do vrnitve na delo ima pravico do nadomestila v višini največ dveh plač.

Češka

Nekdanji poslanci so na Češkem ob koncu opravljanja funkcije upravičeni do odpravnine (*severance pay*) v višini zadnje mesečne poslanske plače (krat število opravljenih let v mandatu, največ krat štiri). Odpravnina poslancem pripada največ tri mesece razen, če že opravljajo kakšno drugo z zakonom predvideno funkcijo. Istočasno lahko prejemajo nadomestilo za primer brezposelnosti, kot vsi drugi državljani. Nekdanji predsedniki češkega parlamenta niso upravičeni do posebnih pravic.

Danska

Na Danskem so nekdanji poslanci upravičeni do začasnega nadomestila (*supplementary remuneration*) v primeru zaključenega parlamentarnega mandata ali predčasnih volitev (ne pa tudi, če sami odstopijo). Začasno nadomestilo lahko prejemajo do 12 mesecev. V času prejemanja začasnega nadomestila nekdanji poslanci niso upravičeni do nadomestila za primer brezposelnosti, za katerega bi se po splošni zakonodaji morali prijaviti takoj po opravljeni funkciji

poslanca. Nekdanjim poslancem, ki do začasnega nadomestila niso upravičeni, pa pripada nadomestilo za primer brezposelnosti, če izpolnjujejo splošne pogoje.

Nemčija

V Nemčiji je po določilih 11. in 20. člena Zakona o poslancih nekdanji predsednik Bundestaga, enako kot vsi nekdanji poslanci, upravičen do pokojnine. Predsednik v aktivnem obdobju prejema mesečni dodatek (*monthly supplementary allowance*), ki je enak znesku njegove mesečne poslanske plače (*monthly remuneration*). Ta dodatek se prišteje poslanski plači (osnova) tudi pri izračunu pokojnine (maksimalna pokojnina znaša 67,5 % osnove). Proračunska postavka v proračunu Bundestaga predvideva tudi določene pravice za nekdanje člane predsedstva (predsednik in podpredsedniki) Bundestaga za opravljanje nalog, ki izhajajo iz njihove nekdanje funkcije. Te pravice so omejene na največ štiri leta po koncu mandata oziroma lahko se podaljšajo za čas enak času opravljanja funkcije. Te pravice so podobne pravicam nekdanjih poslancev in vključujejo tudi pomoč strokovnega sodelavca.

ŽUPANI IN OBČINSKI SVETNIKI

V tabeli so prikazane pravice županov in občinskih svetnikov v nekaterih državah članicah Evropske unije po prenehanju mandata. V drugem in tretjem stolpcu je podatek o tem, ali funkcionar opravlja funkcijo poklicno ali nepoklicno, v četrtem je navedena možnost vrnitve na prejšnje delovno mesto, v zadnjem pa podatek o morebitnem izplačilu nadomestila po prenehanju opravljanja funkcije.

	ŽUPAN poklicno	OBČINSKI SVETNIK poklicno	Pravica do vrnitve na delo po izteku mandata	Pravica do nadomestila plače po izteku mandata
FINSKA	da	da	ne	ne
BELGIJA (flamski in valonski del)	da	da	ne	ne
LUKSEMBURG	da	da	da	ne
SLOVAŠKA	da	ne	da	da (povprečna mesečna plača 3 mesece, če je mandat opravljal več kot šest mesecev)
ŠPANIJA	da	da	da	ne
HRVAŠKA	da	ne	ne	da (6 mesecev)
CIPER	da	ne	ne	da
ESTONIJA	da	da	ne	ne
ŠVEDSKA	ne	da	da	da
DANSKA	ne	da	da	da
ČEŠKA	da	da	ne	ne

PORTUGALSKA	ne	da	/	ne
BOLGARIJA	ne	da	ne	ne
LITVA	ne	da	da (če gre za delovno mesto javnega uslužbenca)	da (3 mesece)
MADŽARSKA	da	da	da	da

V večini držav lokalni (občinski) funkcionarji nimajo posebnih pravic po zaključku opravljanja funkcije, so pa tudi izjeme. Tako imajo v nekaterih državah (Luksemburg, Slovaška, Španija, Švedska, Danska, Madžarska) možnost, da se vrnejo v prejšnjo službo (v Litvi, če gre za delovno mesto javnega uslužbenca). V nekaterih državah so upravičeni tudi do denarnega nadomestila, na primer na Slovaškem, na Hrvaškem, na Švedskem, v Litvi in na Madžarskem.

Zakon ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na okolje oziroma drugih posledic, vezanih na prostorske in varstvene vidike.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani Ministrstva za javno upravo.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

V okviru svojih pristojnosti bo izvajanje sprejetega predpisa spremljalo Ministrstvo za javno upravo.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

- **spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen**

<http://e-uprava.gov.si/e-uprava/edemokracija.euprava>

- **čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe**

Mnenja, predloge in pripombe je bilo v podportalu E – demokracija mogoče sporočiti v 30 dneh od objave predloga zakona. Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija 27. 8. 2024.

- **datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja**

Drugim državnim organom in predstavnikom občinskih združenj je bil predlog zakona poslan 28. 8. 2024.

- **seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte)**

Predlog Zakona o funkcionarjih (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) enotno ureja pravice funkcionarjev med in po opravljanju funkcije. **Pripombe drugih državnih organov in predstavnikov samoupravnih lokalnih skupnosti so bile upoštevane, če so se nanašale na koncept predloženega zakona.**

Ministrstvo za javno upravo pa pri pripravi zakona ni upoštevalo pripomb, ki so jih posredovali zgoraj navedeni deležniki in so se nanašale na parcialno urejanje pravic funkcionarjev v konkretnih organih ali pa so te pravice že drugače urejene v materialnih predpisih.

Več deležnikov je posredovalo pripombe in predloge, v zvezi s katerimi posredujemo opredelitev glede njihovega neupoštevanja, kot sledi:

- glede predlogov dopolnitve nabora funkcionarjev (s predstavniki sodne veje oblasti, predstavniki samoupravnih lokalnih skupnosti in nekaterih ministrov), za katere se določi kritje stroškov udeležbe zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja predlagatelj pojasnjuje, da predlog zakona navedene vsebine več ne ureja;
- neizplačilo nadomestila za neizrabljen letni dopust, se za vse funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, uredi enako kot velja za zaposlene. Glede neizplačila nadomestila za neizrabljen letni dopust pojasnujemo, da imajo funkcionarji specifičen položaj kar se tiče izrabe letnega dopusta, ne sklenejo pogodbe o zaposlitvi in niso v delovnem, pač pa službenem razmerju, zato je enotno za vse funkcionarje določeno, da jim pravica do nadomestila za neizrabljen letni dopust ne pripada;
- pravica do pravne pomoči je bila glede na prejete predloge in pripombe dodatno usklajevana z Ministrstvom za pravosodje in Državnim odvetništvom, pri čemer so bili predlogi in pripombe deležnikov upoštevani v največji možni meri. Dodatno pojasnujemo, da v okviru pravice do pravne pomoči niso bile upoštevane pripombe, ki so se nanašale na nevračilo sredstev postopka, v primeru, da funkcionar v postopku ne bi uspel ter predlogi, da bi v odškodninskih postopkih funkcionarje samoupravnih lokalnih skupnosti

zastopalo Državno odvetništvo (navedeno je usklajeno z Državnim odvetništvom in Ministrstvom za pravosodje).

Ostale neupoštevane pripombe, ki jih Ministrstvo za javno upravo prejelo v postopku medresorskega usklajevanja in niso predstavljene zgoraj, sledijo v nadaljevanju.

Vrhovno sodišče je zaradi jasnosti 3. člena predlagalo dopolnitev z zvezi z določitvijo organa za odločanje o pravicah funkcionarjev sodne veje oblasti, saj sodni svet ni bil zajet v določbi (podobno pripombo je podalo tudi **Višje delovno in socialno sodišče**). Pojasnujemo, da bo o pravici do pravne pomoči, ki je edina nova pravica, o kateri je za funkcionarje sodne oblasti treba odločiti, odločal organ, v katerem sodnik oz. državni tožilec opravlja funkcijo; glede predloga poenotenja pogoja nekaznovanosti (podobno pripombo je podalo tudi **Državno odvetništvo** in **Računsko sodišče**) pojasnujemo, da področni predpisi izrazito raznoliko določajo ta pogoj in poenotenje ni mogoče; v zvezi s pomislekom ali se pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije in odpravnina ob upokojitvi izključujeta, pojasnujemo, da gre za veljavno ureditev, ki je vsebovana tako v ZFDO kot tudi v vseh področnih predpisih, ki urejajo pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije.

Višje delovno in socialno sodišče je izpostavilo, da je neustrezno tako glede plač kot tudi povračila stroškov in drugih prejemkov, sklicevanje na zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju in kolektivne pogodbe, ki veljajo za javne uslužbenke. Predlagali so celovito ureditev v predlogu zakona ali drugem posebnem zakonu. Pojasnujemo, da so povračila stroškov in drugih prejemkov enotno urejena za funkcionarje in javne uslužbenke, saj ni utemeljenih razlogov za njihovo različno obravnavo. Prav tako pojasnujemo, da so plače tako javnih uslužbencev in funkcionarjev že urejene v Zakonu o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju. Glede pripombe, ki se je nanašala na pravico do uporabe službenega avtomobila, druge opreme in službenega stanovanja, pojasnujemo, da predlog zakona navedene vsebine ne ureja več.

Sodni svet je predlagal dopolnitev predloga zakona v zvezi z zagotovitvijo proračunskih sredstev, še posebej v delu, ki se nanaša na nadomestila plače za čas odsotnosti z dela in povračila stroškov pravne pomoči (enak pomislek je posredovalo tudi **Združenje občin Slovenije**). S tem v zvezi pojasnujemo, da so proračunska sredstva za zagotavljanje pravic funkcionarjev že predvidena v vsakoletnem finančnem načrtu organa, medtem ko finančnih sredstev za zagotavljanje pravice funkcionarjev do pravne pomoči v naprej s sistemskih zakonom ni mogoče predvideti. Poleg navedenega velja izpostaviti, da pravica do pravne pomoči dodatnih finančnih ne ustvarja, saj bodo funkcionarje v odškodninskih postopkih praviloma zastopali državni oziroma občinski odvetniki, le v z zakonom določenih primerih pa bo organ ali samoupravna lokalna skupnost sredstva za zastopanje odvetnika funkcionarju zgolj založila. Po koncu odškodninskega postopka bo funkcionar organu ali samoupravni lokalni skupnosti založena sredstva v celoti povrnil.

Državni svet je predlagal jasnejšo uporabo izraza »funkcionar« ter »funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo«, v smislu razmejitve pravic, ki pripadajo vsem funkcionarjem in tistim, ki funkcijo opravljajo poklicno. V zvezi z navedenim pojasnujemo, da iz zakona jasno izhaja, da v primeru, če posamezne pravice pripadajo vsem funkcionarjem, je v besedilu zakona uporabljen izraz »funkcionar«, pri pravicah, ki gredo izključno poklicnim funkcionarjem, pa je to tudi ustrezno opredeljeno. Državni svet je predlagal tudi, da se v 4. členu, ki določa pogoj državljanstva doda za člane občinskega sveta izjema, ki bi določila, da so ti lahko tudi državljani članice EU. V tej zvezi pojasnujemo, da se upošteva 2. člen predloga zakona, določbe zakona uporabljajo le, če v drugih zakonih, ki urejajo funkcionarje, posamezna vprašanja niso ureja drugače (v konkretnem primeru državljanstvo članov občinskih svetov ureja Zakon o lokalnih volitvah).

Varuh človekovih pravic je predlagal razveljavitev vsebine 54. člena Zakona o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17). Predlagatelj ugotavlja, da se citirana določba zakona splošno sklicuje na zakon, ki ureja pravice funkcionarjev in ne na konkreten predpis, zato razveljavitev ni potrebna.

Komisija za preprečevanje korupcije je predlagala dopolnitev predloga zakona z vsebinami, ki se nanašajo na postopek imenovanja funkcionarja (kot pogoj bi morala biti določena tudi osebnostna primernost funkcionarja), na usposabljanje in izpopolnjevanje funkcionarjev na način, da se uredi uvaljalno usposabljanje funkcionarjev med drugim tudi z vsebinami, ki jih določa zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije in na dopolnitev določbe, ki ureja pravico do nadomestila plače funkcionarja po prenehanju funkcije, do katere funkcionar ne bi bil upravičen, če bi mu mandat predčasno prenehal zaradi kršitev zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije. Predlagatelj navedenih vsebin ni upošteval, ker meni, da gre za vsebine, povezane z integriteto in preprečevanjem korupcije, kar je treba urediti v ZIntPK.

Državno odvetništvo je predlagalo poenotenje člena, ki določa vračilo preveč izplačanih stroškov in drugih prejemkov s členom, ki ga vsebuje zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. V tej zvezi pojasnjujemo, da še veljavna določba 165. člena ZUJF določa tako za javne uslužbenke kot tudi funkcionarje dolžnost vračila preveč izplačanih zneskov povračil stroškov in drugih prejemkov, medtem ko zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju določa dolžnost povračila preveč izplačanih zneskov plač. Gre torej za dva sistemska predpisa, ki urejata različno vsebino. V zvezi s predlogom višjega števila dni plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin funkcionarjev kot jih imajo javni uslužbenci pojasnjujemo, da kljub zahtevnosti funkcije ne vidimo utemeljenega razloga za razlikovanje med javnimi uslužbenci in funkcionarji pri odmerjanju števila dni plačane odsotnosti z dela iz razlogov, ki se nanašajo izključno na osebne situacije posameznika (kot npr. selitev, rojstvo otroka, poroka, smrt,...).

Računsko sodišče je v zvezi s pogojema za opravljanje funkcije (nekaznovanost in državljanstvo) predlagalo dopolnitev na način, da bi se določilo, da gre zgolj za splošna pogoja. V tej zvezi pojasnjujemo, da predlog zakona določa navedena pogoja kot pogoja, ki jih mora izpolnjevati funkcionar za opravljanje funkcije, če v področnih zakonih pogoji za opravljanje funkcije niso določeni ali če pogoji sicer so določeni, pa med njimi navedenih dveh pogojev ni opredeljenih. Ne gre torej za splošna pogoja, ki veljata za vse funkcionarje, zato dopolnitev predlagane določbe, upošteva 2. člen predloga zakona, ne bi bila ustrezna. Glede predloga dopolnitve zakona v zvezi z pravico do nadomestila plače funkcionarju, ki v preteklem mesecu pred nastopom funkcije ni bil zaposlen in ni prejel plače iz razloga, ki bi bila osnova za izračun nadomestila (npr. koriščenja letnega dopusta), pojasnjujemo, da v skladu s predlaganim 12. členom pripadajo nadomestila plače funkcionarju v višini in pod pogoji, kot jih določa zakon, drug predpis ali kolektivna pogodba, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi. Glede na to, da Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnost v Republiki Sloveniji, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi tega vprašanja ne ureja, velja za javne uslužbenke (in torej tudi za funkcionarje) določba 137. člena Zakona o delovnih razmerjih, ki v sedmem odstavku med drugim določa: „Če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plače v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi. Višina nadomestila plače ne sme presegati višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal.“ V zvezi s predlogom dopolnitve besedila člena, ki ureja pravice funkcionarja, ki zaradi pripora ali prestajanja zaporne kazni začasno ne more opravljati funkcije, pojasnjujemo, da je dopolnjena obrazložitev, iz katere je jasno razviden namen člena, torej da funkcionarju pripadajo vse pravice, če kljub prestajanju pripora ali zaporne kazni, opravlja svojo funkcijo. Glede pomislekov v zvezi z ureditvijo pravice do regresa za prehrano pojasnjujemo, da funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, pripada regres za prehrano v enaki višini kot pripada za javne uslužbenke, ki imajo enakomerno razporejen delovni čas in delajo najmanj s polovičnim delovnim časom dnevno. Navedeno pomeni, da bo funkcionar za dan opravljanja funkcije, ne glede na to koliko časa bo na konkretni dan opravljal funkcijo (funkcionarji delovnega časa namreč ne evidentirajo), upravičen do enega regresa za prehrano. V zvezi s predlogom Računskega sodišča, da se v okviru pravice do usposabljanja in izpopolnjevanja določi tudi sklenitev pogodbe o izobraževanju pojasnjujemo, da predlog zakona pravice do izobraževanja ne ureja. Pogoj izobrazbe za opravljanje nekaterih funkcij urejajo posebni zakoni, kot tudi izobraževanje v času teka funkcije (kot. npr. to določa Zakon o sodniški službi).

Skupnost občin Slovenije je predlagala, da se uredi pravica do uporabe službenega avtomobila, druge opreme in službenega stanovanja. Pojasnjujemo, da predlog zakona navedene vsebine ne

ureja. Skupnost občin Slovenije je predlagala, da se funkcionarjem na lokalni ravni določijo isti dodatki kot poslancem (enak predlog je posredovalo tudi **Združenje občin Slovenije**). V tej zvezi pojasnujemo, da predlog zakona ne ureja plač funkcionarjev in v tej zvezi tudi ne dodatkov k plači; navedeno materijo ureja Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju. Predlagali so tudi, da se županom in podžupanom priznajo vodstvene izkušnje za stopnjo izobrazbe v kateri so opravljali funkcijo, z namenom, kasnejše prijave na razpise po prenehanju funkcije. V tej zvezi pojasnujemo, da so pravice funkcionarjev po prenehanju funkcije v predlogu zakona že urejene (predlog predvideva pravico do vrnitve na prejšnje delovno mesto). Dodatno pojasnujemo še, da se za opravljanje funkcije župana in podžupana ne zahteva določena raven izobrazbe.

Združenje občin Slovenije je predlagalo, da nadzor nad uveljavljanjem pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije kot prekrškovni organ v upravi samoupravnih lokalnih skupnosti opravljajo inšpektorji lokalnih skupnosti. V tej zvezi pojasnujemo, da gre za veljavno ureditev, ki je vsebovana tako v ZFDO kot tudi v vseh področnih predpisih, ki urejajo pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije.

Združenje mestnih občin Slovenije je predlagalo, da bi v samoupravni lokalni skupnosti župan določil pravice in pogoje za ureditev usposabljanja in izobraževanja za občinske funkcionarje. V tej zvezi pojasnujemo, da pridobitev višje stopnje izobrazbe ni pogoj za opravljanje funkcije (v lokalni skupnosti), zato predlog zakona te pravice ne ureje več. Glede pravice funkcionarja do usposabljanja pa pojasnujemo, da bo usposabljanje funkcionarjev letno načrtovano v načrtu usposabljanja, ki ga sprejme organ.

Fizična oseba je v okviru javne razprave na državnem portalu eUprava, na podportalu E-demokracija, glede pogoja nekaznovanosti predlagala, da se ta pogoj ne omejuje na obsodbo za posamezna kazniva dejanja in predlagala absolutni pogoj nekaznovanosti tako za kazniva dejanja kot tudi za prekrške. V tej zvezi pojasnujemo, da se je predlagatelj pri pripravi predloga zakona osredotočal na primerljivost pogoja nekaznovanosti, določenih za funkcionarje v področnih zakonih, kjer pa nekaznovanost za prekrške ni določena kot pogoj za opravljanje funkcije. Fizična oseba predlaga še, da bi kandidat za funkcionarja moral položiti »varščino za zakonito delovanje in odgovorno zastopanje volivcev« in sicer bi polovico varščine plačal izvoljeni funkcionar sam, drugo polovico pa njegova politična stranka. Predlaga, da bi bila višina varščine odvisna od vrste funkcije, ki jo opravlja funkcionar. V zvezi s predlogom pojasnujemo, da predlog zakona enotno ureja pravice vseh funkcionarjev, ki so lahko poklicni ali nepoklicni, nekateri med njimi imajo že v Ustavi RS določeno, da ne smejo biti člani političnih strank. Po mnenju predlagatelja zato poenotenje funkcionarjev glede plačila varščine ni mogoče, prav tako pa predlagatelj meni, da varščina ne bi dosegla namena, ki ga je v svoji pobudi prikazala fizična oseba.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi delovnega gradiva je sodelovala Štefka Korade Purg; strošek po sklenjeni pogodbi o občasnem delu iz 27.a člena Zakona o urejanju trga dela je znašal 968,55 eurov (drugi bruto).

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- mag. Franc Props, minister
- Mojca Ramšak Pešec, državna sekretarka, Ministrstvo za javno upravo
- Jure Trbič, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo
- Peter Pogačar, generalni direktor, Ministrstvo za javno upravo

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta zakon ureja pogoje za opravljanje funkcije ter pravice funkcionarjev in funkcionark v državnih organih in v samoupravnih lokalnih skupnostih v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: funkcionarji) med opravljanjem in po prenehanju opravljanja funkcije.

2. člen (uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona se uporabljajo, če niso v ustavi ali drugih zakonih, ki urejajo funkcionarje, posamezna vprašanja zanje drugače urejena.

(2) Prvi stavek tretjega odstavka 26. člena tega zakona se uporablja za vse funkcionarje, ki so poklicno opravljali funkcijo, tudi če v drugih zakonih, ki urejajo pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije, ta pravica v primeru predčasnega prenehanja funkcije zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje ni izključena, razen če je izključitev pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje v zakonu urejena drugače.

(3) Za funkcionarje, ki pridobijo mandat za opravljane funkcije s splošnimi volitvami, se ne uporabljajo določbe 6. in 7. člena tega zakona.

(4) Za predsednika vlade in ministre se ne uporabljajo določbe 7. člena tega zakona.

3. člen (opredelitev funkcionarjev)

Funkcionarji so:

- osebe, ki pridobijo mandat za opravljanje funkcije s splošnimi volitvami,
- osebe, ki pridobijo mandat za opravljanje funkcije izvršilne ali sodne oblasti z izvolitvijo ali imenovanjem v Državnem zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor) ali Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) ali predstavniškem telesu samoupravnih lokalnih skupnosti ter
- druge osebe, ki jih v skladu z zakonom kot funkcionarje izvolijo ali imenujejo nosilci zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti, župani oziroma županje (v nadaljnjem besedilu: župani) ali drug pristojni organ oziroma oseba.

4. člen (pristojni organ)

(1) Izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravic iz 12. člena, 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. točke prvega odstavka, drugega, tretjega in četrtega odstavka 14. člena ter 18. člena tega zakona ugotavlja in te pravice zagotavlja organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, za funkcionarje v samoupravnih lokalnih skupnostih pa uprava samoupravne lokalne skupnosti.

(2) O izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravic iz 11. člena, 8., 9. in 10. točke prvega odstavka ter petega odstavka 14. člena, 16., 17., 19., in 32. člena tega zakona s sklepom odloči organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, za funkcionarja v samoupravnih lokalnih skupnostih pa uprava samoupravne lokalne skupnosti.

(3) O nadomestilu plače po prenehanju funkcije odločajo:

1. za funkcionarje, ki funkcijo opravljajo v Državnem zboru, Državni zbor ali od njega pooblašeno telo,

2. za funkcionarje, ki funkcijo opravljajo v Državnem svetu Republike Slovenije Državni svet Republike Slovenije ali od njega pooblaščenno telo,
3. za predsednika republike, urad predsednika republike,
4. za predsednika vlade in ministre, Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo,
5. za župane, podžupane in podžupanje, komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega oziroma mestnega sveta,
6. za funkcionarje, ki jih imenuje vlada, vlada,
7. za funkcionarje ki jih imenuje predsednik republike, predsednik republike,
8. za funkcionarje, ki so predstojniki državnih organov in jih izvoli ali imenuje Državni zbor, predstojnik organa, kjer je funkcionar do izteka funkcije opravljal funkcijo, če predstojnik organa ni izvoljen ali imenovan, pa Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo,
9. za funkcionarje, ki poleg funkcionarja, ki je predstojnik državnega organa, opravljajo funkcijo v državnem organu in jih imenuje Državni zbor, funkcionar, ki je predstojnik državnega organa, če predstojnik organa ni izvoljen ali imenovan, pa Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo in
10. za funkcionarje, ki poleg funkcionarja, ki je predstojnik državnega organa, opravljajo funkcijo v državnem organu in jih imenuje predstojnik državnega organa, predstojnik državnega organa, za te funkcionarje, ki jih imenuje državni organ, pa državni organ.

5. člen (državljanstvo)

Pogoj za izvolitev ali imenovanje v funkcijo je državljanstvo Republike Slovenije.

6. člen (nekaznovanost)

Funkcionar ne more biti oseba, ki je bila pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapor.

7. člen (razrešitev funkcionarja zaradi pravnomočne obsodbe)

- (1) Funkcionarja se razreši, če je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapor.
- (2) Sodišče pravnomočno odločbo za kaznivo dejanje iz prejšnjega odstavka posreduje organu, pristojnemu za izvolitev ali imenovanje funkcionarja, ki ga v osmih dneh od prejema pravnomočne odločbe razreši. Funkcionarju funkcija preneha naslednji dan po razrešitvi.
- (3) Zoper odločitev organa iz prejšnjega odstavka lahko funkcionar, ki je bil razrešen, v osmih dneh od prejema odločitve vložiti tožbo na vrhovno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh.

II. PRAVICE FUNKCIONARJEV V ČASU OPRAVLJANJA FUNKCIJE

8. člen (prejemki funkcionarja, ki nepoklicno opravlja funkcijo)

Funkcionar, ki nepoklicno opravlja funkcijo, ima pravico do plačila za opravljanje funkcije in povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije, v skladu z zakonom, ki ureja nepoklicno opravljanje funkcije.

9. člen (delovna in pokojninska doba ter pravice iz socialnih zavarovanj)

- (1) Funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, se čas opravljanja funkcije šteje kot delovna in pokojninska doba. Funkcionar je v času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o

socialnih zavarovanjih, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju. Funkcionar ima pravice iz obveznih socialnih zavarovanj v enakem obsegu kot zaposleni za polni delovni čas.

(2) Funkcionar pridobi pravice iz prejšnjega odstavka z dnem, ko začne opravljati funkcijo.

10. člen

(izplačevanje plače, nadomestila plače, povračil stroškov in drugih prejemkov ter plačila za opravljanje funkcije)

(1) Plačo, nadomestila plače, povračila stroškov in druge prejemke funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, izplačuje organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo.

(2) Funkcionarju, ki nepoklicno opravlja funkcijo, plačilo za opravljanje funkcije ter povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije, izplačuje organ, v katerem funkcionar nepoklicno opravlja funkcijo.

(3) Pravice funkcionarjev v samoupravni lokalni skupnosti iz prvega in drugega odstavka tega člena zagotavlja samoupravna lokalna skupnost, v kateri funkcionar opravlja funkcijo.

(4) Pravico do plače, plačila za opravljanje funkcije, povračil stroškov in drugih prejemkov, določene v tem ali drugem zakonu, ima funkcionar od dneva, ko začne opravljati funkcijo.

11. člen

(pravica do plače)

Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima pravico do plače v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju.

12. člen

(nadomestila plače)

(1) Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima za čas odsotnosti zaradi izrabe letnega dopusta, poklicne bolezni ali poškodbe pri delu oziroma zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom pravico do nadomestila plače v višini in pod pogoji, kot jih določa zakon, drug predpis ali kolektivna pogodba, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi.

(2) Organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v skladu s predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke v državni upravi, iz sredstev svojega finančnega načrta.

(3) Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima tudi pravico do drugih nadomestil plače za odsotnosti, ki pripadajo javnim uslužbencem v državni upravi, in sicer za čas, v višini in pod pogoji, kot jih določa zakon, drug predpis ali kolektivna pogodba, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi.

13. člen

(funkcionar, ki zaradi pripora ali prestajanja zaporne kazni začasno ne more opravljati funkcije)

V času, ko funkcionar zaradi pripora ali prestajanja zaporne kazni ne more opravljati funkcije, nima pravice do plače oziroma do plačila za opravljanje funkcije, do povračil stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in do drugih prejemkov ter drugih pravic funkcionarjev iz tega zakona, razen pravice iz 19. člena tega zakona.

14. člen

(pravica do povračil stroškov in drugih prejemkov)

(1) Funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, pripadajo prejemki in povračila stroškov v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbence v državni upravi, in sicer:

1. povračilo stroškov prevoza na delo in z dela,
2. stroški in obračun stroškov na službenem potovanju v državi,
3. dnevnice za službeno potovanje v državi,
4. kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi,
5. stroški prenočevanja na službenem potovanju,
6. terenski dodatek,
7. regres za letni dopust,
8. jubilejna nagrada,
9. solidarnostna pomoč in
10. odpravnina ob upokojitvi.

(2) Funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, pripada za dan opravljanja funkcije regres za prehrano kot povračilo stroškov prehrane, in sicer v enaki višini, kot pripada javnemu uslužbencu v državni upravi, ki ima enakomerno razporejen delovni čas in dela najmanj s polovičnim delovnim časom dnevno.

(3) Sodniku in državnemu tožilcu, ki po opravljeni dnevni delovni obremenitvi v istem dnevu dela tudi preko polnega delovnega časa, za čas dela preko polnega delovnega časa pripada dodatno povračilo stroškov za prehrano, ki se določi na enak način, v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot veljajo za javne uslužbence v državni upravi. Funkcionarju iz prejšnjega stavka, ki delo preko polnega delovnega časa opravi na dan, ko sodišče oziroma državno tožilstvo ne posluje, pripada tudi za ta dan povračilo stroškov prehrane pod pogoji in v višini iz prejšnjega odstavka.

(4) Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima pravico do povračila stroškov za službeno potovanje v tujini. Višine dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi oziroma kraju, povračilo stroškov za prenočišče, povračilo stroškov prevoza in povračilo drugih stroškov, nastalih na službenem potovanju v tujino, določi vlada. Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima pred začetkom službenega potovanja v tujino pravico do akontacije stroškov za službeno potovanje.

(5) Funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo in je zaradi opravljanja funkcije ločen od svoje ožje družine, pripada nadomestilo za ločeno življenje v enaki višini kot javnim uslužbencem v državni upravi, če znaša razdalja naslova bivališča ožje družine do naslova organa, kjer opravlja funkcijo, več kot 70 kilometrov. Ožja družina so zakonec, partner zunajzakonske skupnosti, otroci, ki jih je funkcionar po zakonu dolžan preživljati in jih tudi dejansko preživlja.

(6) Pravico do povračil stroškov in drugih prejemkov iz tega člena funkcionar uveljavlja v organu oziroma lokalni samoupravni skupnosti, kjer funkcionar opravlja funkcijo.

15. člen

(določitev prejemkov in povračila stroškov ter ravnanje v primeru nezakovitosti)

(1) Funkcionarju se ne sme določiti in izplačati povračil stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in drugih prejemkov, v drugačni višini in pod drugačnimi pogoji, kot jih določa zakon ali na njegovi podlagi izdan splošni akt.

(2) Če organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, ugotovi, da so bili funkcionarju v nasprotju s prejšnjim odstavkom določena oziroma izplačana višja povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije oziroma višji prejemki, kot bi mu pripadali, oziroma določena oziroma izplačana povračila stroškov ali prejemkov v zvezi z opravljanjem funkcije, do katerih ni upravičen, jih je funkcionar dolžan vrniti. Organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, v petih delovnih dneh od ugotovitve nepravilnosti iz prejšnjega stavka, pisno pozove funkcionarja, da sklene dogovor o vračilu preveč izplačanih zneskov. Če med organom oziroma samoupravno lokalno skupnostjo in funkcionarjem

v enem mesecu od pisnega poziva organa oziroma samoupravne lokalne skupnosti ne pride do sklenitve dogovora, mora organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, preveč oziroma neupravičeno izplačani znesek zahtevati s tožbo pred sodiščem, pristojnim za delovne spore.

(3) Če je višina izplačanega povračila stroškov in drugih prejemkov v nasprotju z zakonom ali na njegovi podlagi izdanim splošnim aktom, organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, zagotovi izplačilo povračil stroškov in drugih prejemkov v skladu z zakonom in o tem seznani funkcionarja.

(4) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za funkcionarja, ki so mu bila povračila stroškov in drugi prejemki v zvezi z opravljanjem funkcije izplačana v nasprotju s prvim odstavkom tega člena in mu je funkcija v času ugotovitve neskladnosti, že prenehala.

16. člen **(pravica do letnega dopusta)**

(1) Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima v času trajanja funkcije pravico do letnega dopusta po kriterijih, ki veljajo za javne uslužbenke v državni upravi, in sicer za:

- delovno dobo,
- starost,
- socialne in zdravstvene razmere ter
- skrb za otroke.

(2) Zaradi zahtevnosti opravljanja funkcije pripada funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, osem dni letnega dopusta.

(3) Funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, ne pripada pravica do nadomestila za neizrabljen letni dopust, razen v primeru, ko mu funkcija predčasno preneha iz razloga, ki ni na njegovi strani.

17. člen **(pravica do plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin)**

Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima v koledarskem letu pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin v primerih ter pod pogoji, kot to velja za javne uslužbenke v državni upravi. V tem primeru mu pripada nadomestilo plače v višini nadomestila plače za čas koriščenja letnega dopusta.

18. člen **(pravica do usposabljanja in izpopolnjevanja)**

(1) Funkcionar ima pravico do usposabljanja in izpopolnjevanja za opravljanje funkcije v skladu z načrtom usposabljanja in izpopolnjevanja, ki ga določi organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, vsako leto do konca februarja.

(2) Z načrtom usposabljanja in izpopolnjevanja se določijo vsebine usposabljanja in izpopolnjevanja ter višina sredstev, ki so namenjena za izvajanje usposabljanja ter izpopolnjevanja.

(3) Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima v času usposabljanja in izpopolnjevanja pravico do plačane odsotnosti z dela.

(4) Funkcionar ima pravico do povračila stroškov, ki nastanejo zaradi usposabljanja in izpopolnjevanja.

(5) Sredstva za usposabljanje in izpopolnjevanje se zagotavljajo v finančnem načrtu organa, v katerem funkcionar opravlja funkcijo. Sredstva za usposabljanje in izpopolnjevanje funkcionarjev v samoupravni lokalni skupnosti zagotavlja samoupravna lokalna skupnost.

19. člen **(pravica do pravne pomoči)**

Funkcionar, zoper katerega se zaradi opravljanja njegove funkcije vodi odškodninski postopek, ima pravico do pravne pomoči, ki obsega:

- pravico do zastopanja po državnem odvetništvu oziroma po občinskem odvetništvu, medobčinskem odvetništvu ali po občinskem odvetniku (v nadaljnjem besedilu: občinsko odvetništvo) oziroma pravico, da mu organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, v primerih, določenih s tem zakonom, začasno založi stroške izvajalca pravne pomoči in
- pravico, da mu organ ali samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, začasno založi stroške v zvezi z izvedbo dokazov, stroške taks in druge stroške, ki nastajajo v zvezi z izvedbo odškodninskega postopka.

20. člen **(postopek za odobritev pravice do pravne pomoči)**

(1) Funkcionar vloži pisno vlogo za odobritev pravice do pravne pomoči (v nadaljnjem besedilu: vloga) pri organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti, kjer opravlja funkcijo. Vloga mora vsebovati:

- podatke o funkcionarju (osebno ime in funkcija),
- opis zadeve, v zvezi s katero teče odškodninski postopek, ter navedbo razlogov in dejstev, ki dokazujejo, da se postopek vodi zaradi opravljanja njegove funkcije in
- dokazilo, da je zoper funkcionarja zaradi opravljanja njegove funkcije uveden odškodninski postopek.

(2) Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, funkcionarja pozove, da jo v treh delovnih dneh dopolni. Če funkcionar vloge ne dopolni, se vloga s sklepom zavrže.

(3) Organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, odloči o vlogi s pisnim sklepom v petih delovnih dneh od prejema popolne vloge.

(4) Funkcionar, ki mu je bila odobrena pravica do pravne pomoči, mora organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti, kjer opravlja funkcijo, v petih delovnih dneh po prejemu posredovati vse procesne odločitve sodišča in vse sodne odločitve, s katerimi se odloča v postopku, sicer mu pravica do pravne pomoči preneha. V tem primeru mora vrniti vse zneske, ki jih je prejel iz naslova uveljavljanja pravice do pravne pomoči, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka roka iz prejšnjega stavka do plačila.

21. člen **(zastopanje funkcionarja)**

(1) Funkcionarja v državnem organu, zoper katerega se vodi odškodninski postopek zaradi opravljanja njegove funkcije, ki uveljavlja pravico do pravne pomoči, zastopa državno odvetništvo.

(2) Funkcionarja v samoupravni lokalni skupnosti, zoper katerega se vodi odškodninski postopek zaradi opravljanja njegove funkcije, ki uveljavlja pravico do pravne pomoči, zastopa občinsko odvetništvo.

(3) Funkcionar pošlje sklep iz tretjega odstavka prejšnjega člena, s katerim je bila funkcionarju pravica do pravne pomoči odobrena, in tožbo državnemu oziroma občinskemu odvetništvu v treh dneh po prejemu sklepa.

(4) Če funkcionar odkloni zastopanje po državnem oziroma občinskemu odvetništvu, nima pravice do založitve stroškov izvajalca pravne pomoči iz 22. člena tega zakona.

(5) Če državno odvetništvo v skladu z zakonom zaradi nasprotja interesov odkloni zastopanje funkcionarja v državnem organu, ima funkcionar pravico začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči iz 22. člena tega zakona. O odklonitvi zastopanja državno odvetništvo pisno obvesti funkcionarja in državni organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo. O pravici do začasne založitve stroškov za izvajalca pravne pomoči odloči državni organ s sklepom v petih dneh od prejema obvestila iz prejšnjega stavka.

(6) Če občinsko odvetništvo iz razlogov iz sedmega odstavka tega člena odkloni zastopanje funkcionarja v samoupravni lokalni skupnosti (nasprotje interesov), ima funkcionar pravico do začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči iz 22. člena tega zakona. O odklonitvi zastopanja občinsko odvetništvo pisno obvesti funkcionarja in samoupravno lokalno skupnost, v kateri funkcionar opravlja funkcijo. O pravici do začasne založitve stroškov za izvajalca pravne pomoči odloči samoupravna lokalna skupnost s sklepom v petih dneh od prejema obvestila iz prejšnjega stavka.

(7) Če bi občinsko odvetništvo moralo izvrševati svoje pristojnosti, določene z zakonom ali občinskim predpisom v določeni zadevi za subjekte, katerih koristi in interesi si nasprotujejo, opravlja strokovne naloge za samoupravno lokalno skupnost.

22. člen

(začasna založitev stroškov izvajalca pravne pomoči)

(1) V primeru ugotovljenega nasprotja interesov iz petega in šestega odstavka prejšnjega člena in v primeru, če v samoupravni lokalni skupnosti ni občinskega odvetništva, si funkcionar izbere izvajalca pravne pomoči izmed odvetnikov, ki so po zakonu, ki ureja odvetništvo, vpisani v imenik odvetnikov, ali izmed odvetniških družb, ustanovljenih po zakonu, ki ureja odvetništvo.

(2) Organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, začasno založi funkcionarju stroške izvajalca pravne pomoči iz prejšnjega odstavka na podlagi pisnega zahtevka, ustrezne dokumentacije in predloženega računa s specifikacijo stroškov v skladu s zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, in sicer v višini, določeni v tarifi, ki ureja odvetniške storitve, ne pa tudi stroškov, dogovorjenih s pogodbo o plačilu odvetniških stroškov. Stroški izvajalca pravne pomoči se lahko začasno založijo tudi neposredno izvajalcu pravne pomoči, če funkcionar pri organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti, kjer opravlja funkcijo, to pisno zahteva. V zahtevi funkcionar navede naziv in naslov izvajalca pravne pomoči, davčno številko ter banko in številko računa, na katerega naj organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, na podlagi izdanih računov nakazuje sredstva.

23. člen

(začasna založitev sredstev postopka)

Funkcionarju, zoper katerega se zaradi opravljanja njegove funkcije vodi odškodninski postopek, organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer opravlja funkcijo, na podlagi pisnega zahtevka in ustrezne dokumentacije začasno založi sredstva, potrebna za plačilo stroškov v zvezi z izvedbo dokazov, stroškov taks in drugih stroškov, ki nastanejo v zvezi z izvedbo odškodninskega postopka. Sredstva se založijo iz sredstev organa oziroma samoupravne lokalne skupnosti, kjer funkcionar opravlja funkcijo.

24. člen

(vračilo začasno založenih sredstev pravne pomoči)

(1) Začasno založena sredstva pravne pomoči, zmanjšana za znesek, ki ga mora na podlagi pravnomočne odločitve sodišča o stroških postopka plačati nasprotna stranka, vrne funkcionar organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti v 30 dneh od prejema pravnomočne odločitve sodišča, s katero je bilo odločeno o stroških postopka. Ostali znesek začasno založenih sredstev pravne pomoči vrne funkcionar organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti v 15 dneh od prejema plačila stroškov s strani nasprotne stranke.

(2) Če je v odškodninskem postopku zoper funkcionarja, ki ga zastopa državno ali občinsko odvetništvo, izdana pravnomočna sodba, s katero je ugodeno tožbi delno ali v celoti, mora funkcionar na prehodni račun državnega odvetništva za plačilo stroškov postopka oziroma samoupravni lokalni skupnosti, kjer funkcionar opravlja funkcijo, plačati stroške zastopanja glede na uspeh v postopku, zmanjšana za znesek, ki ga funkcionarju vrne nasprotna stranka na podlagi pravnomočne odločitve sodišča, v 30 dneh od pravnomočne odločitve. Ostali znesek stroškov nakaže funkcionar državnemu odvetništvu oziroma samoupravni lokalni skupnosti, kjer funkcionar opravlja funkcijo, v 15 dneh od prejema plačila stroškov s strani nasprotne stranke. Stroški zastopanja po državnem in občinskem odvetništvu se določijo v višini, določeni v tarifi, ki ureja odvetniške storitve.

(3) Terjatev stroškov postopka, priznanih funkcionarju v pravnomočni odločitvi sodišča, s katero je bilo odločeno o stroških postopka, po samem zakonu preide na organ oziroma samoupravno lokalno skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, če funkcionar izkaže, da v dveh mesecih od prejema pravnomočne odločitve o stroških, od dolžnika ni prejel plačila terjatve iz tega naslova, s čemer funkcionarju preneha obveznost povrnitve založenih sredstev pravne pomoči do višine te terjatve organu oziroma samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi za terjatev stroškov zastopanja po državnem ali občinskem odvetništvu, ki jih je nasprotna stranka na podlagi pravnomočne odločitve sodišča dolžna povrniti funkcionarju.

III. PRAVICE FUNKCIONARJEV PO PRENEHANJU FUNKCIJE

25. člen

(pravica do vrnitve na prejšnje delo)

(1) Funkcionar, ki je poklicno opravljal funkcijo in ki je bil do izvolitve oziroma imenovanja v delovnem razmerju za nedoločen čas, ima pravico, da se v 30 dneh po prenehanju funkcije vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, za katerega izpolnjuje pogoje in ustreza ravni njegove izobrazbe, razen če iz objektivnih razlogov to ni mogoče.

(2) Za obdobje po prenehanju funkcije do vrnitve na prejšnje delo iz prejšnjega odstavka pripada funkcionarju, ki je poklicno opravljal funkcijo, nadomestilo plače v višini 80 odstotkov mesečne plače, ki jo je funkcionar prejel v mesecu pred prenehanjem funkcije. Na podlagi prejetega pisnega obvestila funkcionarja, ki je poklicno opravljal funkcijo, o vrnitvi na delo iz prejšnjega odstavka nadomestilo plače izplača organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer je funkcionar opravljal funkcijo.

(3) V času prejetega nadomestila plače iz prejšnjega odstavka je funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, socialno zavarovan po predpisih o socialnih zavarovanjih, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju, in sicer v enakem obsegu kot zaposleni za polni delovni čas. Čas prejetega nadomestila plače se funkcionarju, ki mu je prenehala funkcija, šteje v pokojninsko dobo.

(4) Pravica do vrnitve na prejšnje delo iz prvega odstavka tega člena se ne uporablja za funkcionarja, katerega funkcija je trajna.

26. člen

(pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije)

(1) Funkcionar, ki je poklicno opravljal funkcijo in mu je prenehala funkcija, iz objektivnih razlogov pa ne more nadaljevati z opravljanjem prejšnje funkcije ali nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve in ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine, ima, dokler se ne zaposli ali začne opravljati funkcije ali začne opravljati pridobitne dejavnosti oziroma dokler ne izpolni navedenih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije v višini 80 odstotkov mesečne plače, ki jo je funkcionar prejel v mesecu pred prenehanjem funkcije, vendar najdlje tri mesece od prenehanja funkcije. Če je namesto plače prejel nadomestilo plače, se nadomestilo plače po prenehanju funkcije odmeri od mesečne plače, ki bi jo funkcionar prejel v mesecu pred prenehanjem funkcije, če bi opravljal funkcijo. Pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije se lahko podaljša do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, vendar najdlje še za šest mesecev.

(2) Funkcionar, ki je poklicno opravljal funkcijo neposredno pred mandatom, ki mu je prenehal, ima za vsako prejšnje zaporedno opravljanje funkcije pravico do dodatnega trimesečnega nadomestila plače po prenehanju funkcije, vendar ne več kot šest mesecev skupaj iz naslova zaporednih opravljanj funkcije.

(3) Če funkcionarju, ki je poklicno opravljal funkcijo, funkcija predčasno preneha zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje, nima pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije. Prav tako te pravice nima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, če mu funkcija preneha pred potekom šestih mesecev od izvolitve ali imenovanja.

(4) Pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije se ne uporablja za funkcionarja, katerega funkcija je trajna.

27. člen

(uveljavljanje pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije)

(1) Za uveljavljanje pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije mora funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, v 15 dneh po prenehanju funkcije pri organu iz tretjega odstavka 4. člena tega zakona vložiti vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije in priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije. V primeru nemožnosti vrnitve na delovno mesto v okviru prejšnjega delodajalca ali nemožnosti opravljanja prejšnje funkcije mora izkazati, zakaj vrnitev ali nemožnost opravljanja prejšnje funkcije ni mogoča.

(2) O vlogi za uveljavljanje pravice do nadomestila plače odloči organ iz tretjega odstavka 4. člena tega zakona v 14 dneh od prejema popolne vloge z odločbo.

(3) Pravica do prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije preneha, če funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, pred potekom obdobja, za katerega mu pripada nadomestilo plače po prenehanju funkcije, začne opravljati funkcijo, se zaposli, začne opravljati pridobitno dejavnost, izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma v skladu s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine, ali se upokoji.

(4) Funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, mora v času prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije obvestiti organ iz tretjega odstavka 4. člena tega zakona in organ oziroma samoupravno lokalno skupnost, ki izplačuje nadomestilo plače, o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela v sedmih dneh po prejemu plačila. Za prejete zneske po plačilu davkov in obveznih prispevkov se funkcionarju, ki mu je prenehala funkcija, zniža znesek nadomestila plače po prenehanju funkcije, kar se obračuna pri prvem naslednjem izplačilu nadomestila plače po prenehanju funkcije.

(5) Funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, zaradi izogibanja določbam o trajanju in višini nadomestila ne sme sklepati dogovorov za odložena plačila in drugih dogovorov, ki bi bili v nasprotju z namenom pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije.

(6) Nadomestilo plače po prenehanju funkcije ter prispevki za socialno zavarovanje in odpravnina iz 31. člena tega zakona se izplačujejo iz proračunskih sredstev organa oziroma samoupravne lokalne skupnosti, kjer je funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, opravljal funkcijo.

28. člen

(prenehanje pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije)

Če funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, ravna v nasprotju s četrtem ali petim odstavkom prejšnjega člena, mu pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije preneha. Funkcionar mora v 30 dneh od prenehanja pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije vrniti zneske nadomestila plače po prenehanju funkcije, ki so bili prejeti v nasprotju z zakonom. Če funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, ne vrne zneske nadomestila plače po prenehanju funkcije, mora organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, ki je izplačevala nadomestilo plače po prenehanju funkcije, vračilo zneskov nadomestila plače zahtevati s tožbo pred pristojnim sodiščem.

29. člen

(prestajanje pripora ali zaporne kazni)

Če funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, v obdobju, ko je upravičen do prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije, prestaja pripor ali zaporno kazen, v času prestajanja pripora ali zaporne kazni ni upravičen do nadomestila plače po prenehanju funkcije. Če se prestajanje pripora ali zaporne kazni izteče pred potekom časa, ki je s tem zakonom določen za prejemanje nadomestila plače po prenehanju funkcije, ima pravico do nadomestila plače za preostalo obdobje.

30. člen

(čas trajanja prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije)

Pravica do nadomestila plače po prenehanju funkcije pripada funkcionarju od naslednjega dne po prenehanju funkcije za obdobje, določeno v odločbi iz drugega odstavka 27. člena tega zakona.

31. člen

(pravice v času prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije)

V času prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije je funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, socialno zavarovan po predpisih o socialnih zavarovanjih, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju, in sicer v enakem obsegu kot zaposleni za polni delovni čas. Čas prejemanja nadomestila plače se funkcionarju, ki mu je prenehala funkcija, šteje v pokojninsko dobo. Če se v času ali naslednji dan po zaključku prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije tega zakona upokoji, mu pripada odpravnina ob upokojitvi, kot to velja za javne uslužbence v državi upravi.

32. člen

(pravica do pravne pomoči po prenehanju funkcije)

(1) Funkcionar, ki mu je prenehala funkcija in zoper katerega se zaradi opravljanja njegove funkcije vodi odškodninski postopek, ima pravico do pravne pomoči.

(2) Izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravice iz prejšnjega odstavka ugotavlja in to pravico zagotavlja organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer je funkcionar opravljal funkcijo.

(3) Glede pravice iz prvega odstavka tega člena, njenega uveljavljanja in izvajanja, se smiselno uporabljajo določbe 19., 20., 21., 22., 23., in 24. člena tega zakona.

IV. VARSTVO PRAVIC

33. člen (varstvo pravic)

(1) Funkcionar lahko vloži zahtevo za uveljavljanje pravic po tem zakonu in ima pravico do ugovora zoper odločitve o pravicah in obveznostih.

(2) Zahtevo za uveljavljanje pravic vloži funkcionar pri organu, ki je pristojen za odločanje o pravicah in obveznostih, oziroma pri organu, ki ugotavlja izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravic.

(3) Ugovor zoper odločitve o pravicah in obveznostih vloži funkcionar pri organu, ki je odločil o njegovih pravicah in obveznostih v roku 15 dni od prejema odločitve.

(4) O zahtevi za uveljavljanje pravic po tem zakonu in o ugovoru zoper odločitve o pravicah in obveznostih funkcionarja odloči organ iz 4. člena tega zakona z odločbo v 30 dneh od vložitve zahteve ali ugovora. V primeru ugovora organ iz 4. člena tega zakona preskusi svojo odločitev in jo lahko spremeni.

(5) Funkcionar lahko zahteva varstvo pravic pri sodišču, pristojnem za delovne spore:

- zoper odločitve o zahtevi iz drugega odstavka tega člena v 30 dneh od prejema odločitve,
- zoper odločitve o ugovoru iz tretjega odstavka tega člena v 30 dneh od prejema odločitve o ugovoru ali
- če organ iz 4. člena tega zakona ne odloči o zahtevi za uveljavljanje pravic ali o ugovoru zoper odločitve o pravicah in obveznostih v 30 dneh od izteka roka za odločitev.

V. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

34. člen (inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in splošnih aktov, izdanih na njegovi podlagi, ki se nanašajo na pravice in obveznosti funkcionarjev, in nad določbami 32. člena tega zakona opravljajo inšpektorji za sistem javnih uslužbencev.

(2) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in splošnih aktov, izdanih na njegovi podlagi, ki se nanašajo na pravice in obveznosti funkcionarjev po prenehanju funkcije, razen 32. člena tega zakona, opravljajo inšpektorji, pristojni za nadzor proračuna, v skladu z zakonom, ki ureja javne finance.

(3) Če inšpektor, pristojen za nadzor proračuna, pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da je kršen ta zakon oziroma na njegovi podlagi izdan splošni akt, ukrepa na podlagi pooblastil, določenih v zakonu, ki ureja javne finance.

35. člen (pooblastila)

(1) Inšpektor za sistem javnih uslužbencev (v nadaljnjem besedilu: inšpektor) ima pravico vstopiti v prostore organov in samoupravnih lokalnih skupnosti, kjer funkcionarji opravljajo funkcijo, vpogledati v vso dokumentacijo in v evidence podatkov v zvezi s pravicami funkcionarjev, ki jih določa ta zakon ali na njegovi podlagi izdan splošni akt. Organi in samoupravne lokalne skupnosti morajo inšpektorju zagotoviti pogoje za delo in informacije, potrebne za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

(2) Inšpektor lahko pridobi in uporabi osebne in druge podatke iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

(3) Inšpektor opravlja preglede po uradni dolžnosti.

36. člen **(način dela inšpektorja)**

(1) Pooblastilo za opravljanje nadzora inšpektor izkazuje s službeno izkaznico.

(2) Inšpektor sestavi o opravljenem pregledu zapisnik in ga v 30 dneh od opravljenega pregleda pošlje organu ali samoupravni lokalni skupnosti, v kateri je bil opravljen nadzor.

(3) V osmih dneh od vročitve zapisnika iz prejšnjega odstavka lahko organ ali samoupravna lokalna skupnost vloži ugovor pri ministrstvu, pristojnemu za javno upravo. O ugovoru odloči ministrstvo, pristojno za javno upravo. Odločitev o ugovoru postane sestavni del zapisnika.

37. člen **(ukrepi inšpektorja)**

Če inšpektor ugotovi nezakovitosti ali nepravilnosti v pri izvajanju tega zakona, odredi organu ali samoupravni lokalni skupnosti:

- da zagotovi pravice v obsegu, kot so določene z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi splošnimi akti,
- da obračuna in izplača povračilo stroškov in drugih prejemkov funkcionarjem v višini in pod pogoji, kot jih določa zakon ali na njegovi podlagi izdan splošni akt,
- da glede neupravičeno oziroma preveč izplačanih povračil stroškov in drugih prejemkov ukrepa v skladu s 15. členom tega zakona in
- da zagotovi skladnost splošnih aktov z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

VI. KAZENSKÉ DOLOČBE

38. člen **(kazenske določbe)**

(1) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki:

- ovira ali onemogoči vstop inšpektorja v prostore, ne zagotovi dostopa do dokumentacije in evidenc, potrebnih za izvedbo inšpekcijskega nadzora, ali ne predloži pravočasno zahtevane dokumentacije, potrebne za izvedbo inšpekcijskega nadzora (prvi ali drugi odstavek 35. člena),
- v določenem roku ne izpolni odrejenega ukrepa inšpektorja (37. člen).

(2) Z globo 1.000 eurov se kaznuje posameznik, ki mu je prenehala funkcija:

- če v obdobju, ko je upravičen do prejemanja nadomestila plače, pravočasno ne obvesti pristojnega organa iz tretjega odstavka 4. člena tega zakona in organa, ki izplačuje nadomestilo plače, o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela (četrti odstavek 27. člena),
- če v obdobju, ko je upravičen do prejemanja nadomestila plače, sklene dogovor o odloženem plačilu ali drug dogovor, ki je v nasprotju z namenom pravice do nadomestila plače (peti odstavek 27. člena).

(3) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki:

- določi oziroma izplača povračilo stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in drugih prejemkov v drugačni višini in pod drugačnimi pogoji, kot jih določa zakon ali na njegovi podlagi izdan splošni akt (prvi odstavek 15. člena),
- ne sklene dogovora o načinu vrnitve preveč izplačanih zneskov oziroma ne vloži tožbe zoper funkcionarja, če ne pride do dogovora glede vrnitve preveč izplačanih zneskov (drugi odstavek 15. člena) in
- funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, določi oziroma izplača nadomestilo za neizrabljen letni dopust v nasprotju s tem zakonom (tretji odstavek 16. člena).

(4) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

39. člen

(sprememba in dopolnitev Zakona o Vladi Republike Slovenije)

V Zakonu o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) se:

1. v 25. členu:

- za tretjim odstavkom doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»Generalni sekretar vlade ima največ dva namestnika, ki generalnega sekretarja vlade nadomeščata pri opravljanju posameznih njegovih nalog. Na predlog generalnega sekretarja vlade, njegova namestnika imenuje in razrešuje vlada. Namestniku generalnega sekretarja vlade preneha funkcija z razrešitvijo, z odstopom ali s prenehanjem funkcije generalnega sekretarja vlade.«;

- dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek;

2. v 32. členu v tretjem odstavku se besedilo »predstojnik organa v sestavi ministrstva« nadomesti z besedilom »namestnik generalnega sekretarja vlade«, besedilo »iz prejšnjih odstavkov« pa črta.

40. člen

(spremembi Zakona o poslancih)

V Zakonu o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22 in 95/24) se:

1. besedilo 28. člena spremeni tako, da se glasi:

»Poleg povračil stroškov in drugih prejemkov, ki so določeni z zakonom, ki ureja pravice funkcionarjev, ima poslanec pravico do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevi in praznikih, ki so dela prosti dnevi ter enkrat tedensko ob sobotah in nedeljah, iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, in sicer v enaki višini, kot je za javne uslužbenke v državni upravi določeno povračilo stroškov prevoza na delo in z dela.«.

2. besedilo 30. člena spremeni tako, da se glasi:

»Pogoje in višino mesečnega pavšalnega zneska iz prejšnjega člena določi državni zbor oziroma pristojno delovno telo.«.

41. člen

(spremembe Zakona o sodniški službi)

V Zakonu o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17, 36/19 – ZDT-1C, 34/23 – odl. US in 76/23) se:

1. besedilo 53. člena spremeni tako, da se glasi:

»Sodnik ima za čas letnega dopusta in izrednega plačanega dopusta pravico do nadomestila plače v višini 100% plače za pretekli mesec za polni delovni čas.«;

2. besedilo 55. člena spremeni tako, da se glasi:

»Poleg povračil stroškov in drugih prejemkov, ki so določeni z zakonom, ki ureja pravice funkcionarjev, ima sodnik pravico do:

- povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih in praznikih, ki so dela prosti dnevi ter enkrat tedensko ob sobotah in nedeljah, iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, in sicer v enaki višini, kot je za javne uslužbence v državni upravi določeno povračilo stroškov prevoza na delo in z dela;
- povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj in
- povračila stroškov za izobraževanje.«;

3. besedilo 57. člena spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pogoje in višino povračila iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka določi predsednik vrhovnega sodišča, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(2) Izplačilo prejemkov in povračil, do katerih je sodnik upravičen v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravice funkcionarjev, odobri predsednik sodišča.«.

42. člen **(sprememba Zakona o ustavnem sodišču)**

V Zakonu o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20 in 92/21) se besedilo 74. člena spremeni tako, da se glasi:

»(1) Poleg povračil stroškov in drugih prejemkov, ki so določeni z zakonom, ki ureja pravice funkcionarjev, ima sodnik ustavnega sodišča pravico do:

- povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih in praznikih, ki so dela prosti dnevi ter enkrat tedensko ob sobotah in nedeljah, iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, in sicer v enaki višini, kot je za javne uslužbence v državni upravi določeno povračilo stroškov prevoza na delo in z dela;
- povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj in
- povračila stroškov za izobraževanje

(2) Pogoje in višino povračil iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka določi ustavno sodišče.«.

43. člen **(sprememba Zakona o državnem svetu)**

V Zakonu o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F, 81/18 – odl. US, 16/23 in 12/24 – ZVDZ-E) se besedilo 62. člena spremeni tako, da se glasi:

»Funkcija člana državnega sveta je častna in se opravlja nepoklicno.

Podpredsednik in člani Državnega sveta imajo pravico do plačila za opravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem funkcije.

Višina plačila za opravljanje funkcije podpredsednika in člana državnega sveta lahko znaša mesečno največ tretjino osnovne plače predsednika državnega sveta.

Višino plačila za opravljanje funkcije ter povračila in višino stroškov za podpredsednika in člana državnega sveta določi državni svet z aktom, v katerem določi tudi pogoje, ob katerih jim izplačila pripadajo.«.

44. člen **(spremembe in dopolnitev Zakona o varuhu človekovih pravic)**

V Zakonu o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17 – uradno prečiščeno besedilo) se:

1. v 49.a členu:
  - v prvem odstavku besedilo »pristojno delovno telo državnega zbora« nadomesti z besedilom »varuh, če ta ni imenovan, pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ)«;
  - v drugem odstavku besedilo »pristojnemu delovnemu telesu iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »pristojnemu organu«;
  - v tretjem in petem odstavku besedilo »pristojno delovno telo državnega zbora« nadomesti z besedilom »pristojni organ«.
2. V 50. členu za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji člen o nadomestilu plače po prenehanju funkcije namestnika varuha odloča varuh, če ta ni imenovan, pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo.«.

45. člen **(spremembe Zakona o računskem sodišču)**

V Zakonu o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12), se v 33.b členu:

- prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(1) O pravici do nadomestila plače predsednika računskega sodišča in namestnika predsednika računskega sodišča odloča predsednik računskega sodišča, če ta ni imenovan, pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo.

(2) Za uveljavljanje pravice do nadomestila plače mora predsednik računskega sodišča oziroma namestnik predsednika računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, v 15 dneh po prenehanju funkcije, predsedniku računskega sodišča, če ta ni imenovan, pa državnemu zboru ali od njega pooblaščenemu telesu, predložiti vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače in dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do nadomestila plače. V primeru nemožnosti vrnitve na delovno mesto v okviru prejšnjega delodajalca je treba izkazati, zakaj vrnitev ni mogoča.«;

- v tretjem in petem odstavku se besedilo »pristojno delovno telo državnega zbora« nadomesti z besedilom »funkcionar oziroma organ iz prvega odstavka tega člena« v ustreznem sklonu.

46. člen **(povračila stroškov funkcionarjev, ki v samoupravni lokalni skupnosti funkcijo opravljajo nepoklicno)**

(1) Do uveljavitve ureditve v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, funkcionarjem, ki v občinah funkcijo opravljajo nepoklicno, zaradi opravljanja funkcije na službeni poti pripada povračilo stroškov v skladu s tem zakonom v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo.

(2) Prejšnji odstavek se uporablja za naslednja povračila stroškov funkcionarjev, ki v samoupravnih lokalnih skupnostih funkcijo opravljajo nepoklicno:

- stroški in obračun stroškov na službenem potovanju v državi,
- dnevnice za službeno potovanje v državi,
- kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi in
- stroški prenočevanja na službenem potovanju.

(3) Do uveljavitve ureditve v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, funkcionarjem, ki v samoupravnih lokalnih skupnostih funkcijo opravljajo nepoklicno, pripada tudi povračilo stroškov prevoza na sejo mestnega oziroma občinskega sveta in nazaj, in sicer v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela.

(4) Izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravic iz tega člena ugotavlja in pravice funkcionarju, ki funkcijo opravlja nepoklicno, zagotavlja uprava samoupravne lokalne skupnosti.

47. člen **(namestnik generalnega sekretarja vlade)**

(1) Osnovna plača funkcije namestnika generalnega sekretarja vlade iz dopolnjenega 25. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije se do ureditve v zakonu, ki ureja sistem plač v javnem sektorju določi tako, da se funkcijo namestnika generalnega sekretarja vlade (šifra A010221) uvrsti v 59. plačni razred iz Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24).

(2) Za postopno pridobitev pravice do višje plače namestnika generalnega sekretarja vlade se uporabljata 101. in 102. člen Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24).

(3) Za namestnika generalnega sekretarja vlade, se od imenovanja do vključno 31. decembra 2027 ugotovi razlika med vrednostjo plačnega razreda funkcije namestnika generalnega sekretarja vlade iz prvega odstavka tega člena na dan 1. januar 2025 in vrednostjo 59. plačnega razreda na dan 31. december 2024, ki ga je določal Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21, 139/22, 38/24, 48/24 – odl. US in 95/24 – ZSTSPJS).

(4) Za funkcionarja, ki opravlja funkcijo namestnika generalnega sekretarja vlade se uporablja osmi odstavek 101. člena Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24).

48. člen **(podzakonski predpisi)**

(1) Vlada izda predpis iz četrtega odstavka 14. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vlada uskladi Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22, 25/23, 127/23 in 19/24) s tem zakonom v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

(3) Vlada uskladi Odlok o ustanovitvi Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 25/10 in 1/11) s spremembo in dopolnitvijo 25. in 32. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

49. člen

(začetek uporabe določb o pravici do pravne pomoči in določb o namestniku generalnega sekretarja vlade)

(1) Določbe 19. do 24. člena in 32. člen tega zakona se za funkcionarja, ki ob uveljavitvi tega zakona opravlja funkcijo, prvič uporabijo za odškodninske postopke, ki se zoper funkcionarja, začnejo voditi po uveljavitvi tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se določbe 19. do 24. člena in 32. člen tega zakona za:

- funkcionarja iz prve alineje 3. člena tega zakona prvič uporabijo za odškodninske postopke, ki se začnejo voditi po začetku opravljanja funkcije, za katero funkcionar pridobi mandat na prvih splošnih volitvah po uveljavitvi tega zakona, in
- predsednika vlade, ministra, generalnega sekretarja vlade, namestnika generalnega sekretarja vlade in državnega sekretarja prvič uporabijo za odškodninske postopke, ki se začnejo voditi po začetku opravljanja funkcije, na so izvoljeni oziroma imenovani po izteku mandatnega obdobja državnega zbora, ki teče ob začetku veljavnosti tega zakona.

(3) Določbe 32. člena tega zakona se ne uporabljajo za funkcionarja, ki mu je ob uveljavitvi tega zakona funkcija že prenehala.

(4) Spremenjeni in dopolnjeni 25. in 32. člen Zakona o Vladi Republike Slovenije in 47. člen tega zakona se začnejo uporabljati z nastopom funkcije prve vlade po uveljavitvi tega zakona.

50. člen

(prenehanje veljavnosti in uporaba predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 2/91-I, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 109/12 in 21/13).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

1. drugi odstavek 25. člena, prvi odstavek 29. člena in peti odstavek 38. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22 in 95/24),
2. drugi odstavek 32. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22),
3. 56. člen Zakona o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPJS15, 17/15, 23/17, 36/19 – ZDT-1C, 34/23 – odl. US in 76/23),
4. drugi odstavek 52. člena Zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve, 36/19, 139/20, 54/21 in 105/22 – ZZNŠPP),
5. peti odstavek 9. člena Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (Uradni list RS, št. 15/03 in 109/12) in
6. 165. člen ter 171. člen Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA) v delu, ki veljata za funkcionarje.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21), v delu, ki velja za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, za njih pa se še uporablja do uveljavitve predpisa iz četrtega odstavka 14. člena tega zakona.

51. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

Predloženi zakon celovito ureja pravice funkcionarjev v državnih organih in v samoupravnih lokalnih skupnostih v času, ko ti opravljajo funkcijo, in pravice teh funkcionarjev po prenehanju mandata, pri čemer zakon ureja in velja za funkcionarje, katerih pravice ne ureja poseben zakon, in za tiste pravice, ki jih ta zakon posebej ureja in določa, da se nanašajo na vse funkcionarje, kot na primer povračila stroškov in drugi prejemki.

K 1. členu

V tem členu je določena vsebina zakona, in sicer zakon ureja pogoje za opravljanje funkcije, pravice funkcionarjev v državnih organih in v samoupravnih lokalnih skupnostih med opravljanjem funkcije in njihove pravice po prenehanju opravljanja funkcije.

K 2. členu

Člen določa, da se določbe tega zakona uporabljajo le v primeru, če niso posamezna vprašanja za funkcionarje v Ustavi Republike Slovenije oziroma posebnih zakonih drugače urejena. To pravilo pa ne velja za pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije v primeru, če je bil funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, razrešen zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje. Tretji odstavek 26. člena predloga zakona namreč določa, da funkcionar, ki je poklicno opravljal funkcijo in mu je le-ta predčasno prenehala zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje, nima pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije, četudi področni zakon, ki ureja pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije, te pravice v primeru predčasnega prenehanja funkcije zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje ni izključil. Ker le ZZPOFPR v 23. členu določa, da predsedniku republike, ki mu je prenehala funkcija po 109. členu ustave, ne gredo pravice po prenehanju funkcije, razen če ustavno sodišče z odločbo o odvzemu funkcije glede posameznih ali vseh pravic ne odloči drugače, je bilo zanj v predlogu člena treba izključiti uporabo drugega odstavka 2. člena.

Posebej je za funkcionarje, ki pridobijo mandat za opravljanje funkcije s splošnimi volitvami (predsednik republike, poslanci, župani, občinski svetniki, državni svetniki) določeno, da se določba glede pogoja nekaznovanosti za izvolitev v funkcijo ne uporablja, kar je skladno z Ustavo Republike Slovenije. Ta namreč v okviru volilne pravice, urejene v 43. členu določa, da ima vsak državljan, ki je dopolnil 18 let, pravico voliti in biti voljen, vsak dodaten pogoj, ki omejuje kandidiranje na funkcijo, pa bi lahko pomenil neupravičen poseg v demokratično izbiro. Funkcionarji, ki mandat za opravljanje funkcije dobijo na splošnih volitvah, imajo neposreden mandat volivcev, ki svobodno odločajo o tem, koga želijo izvoliti. Določba glede razrešitve funkcionarja zaradi pravnomočne obsodbe se zanje prav tako ne uporablja, saj področni zakoni, ki urejajo te funkcionarje vsebujejo določbe o prenehanju mandata iz razloga obsodbe za kazniva dejanja (na primer Zakon o poslancih v 9. členu določa, da poslancu mandat preneha, če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev). Za predsednika republike pa Ustava RS v 109. členu določa razloge za odvzem funkcije in postopek.

Prav tako je za predsednika vlade in ministre določeno, da se določba, ki ureja predčasno razrešitev funkcionarja zaradi pravnomočne obsodbe, ne uporablja. Prenehanje funkcije predsednika vlade in ministrov namreč ureja Ustava Republike Slovenije in sicer v primeru nezaupnice vladi, razrešitve ministra oziroma odstopa funkcionarja. V primeru obsodbe za kaznivo dejanje predsednika vlade oziroma ministra, je prenehanje funkcije dopustno le v okviru zgoraj navedenih ustavnih institutov.

K 3. členu

Skladno z navedenim členom je funkcionar oseba, ki je pridobila mandat za izvrševanje funkcije s splošnimi volitvami (poslanec, župan, občinski svetnik, predsednik republike, državni svetnik), oseba, ki je pridobila mandat za izvrševanje funkcije z izvolitvijo ali imenovanjem v Državnem zboru Republike Slovenije (npr. minister, varuh človekovih pravic) ali Vladi Republike Slovenije (npr. generalni državni odvetnik) ali predstavnikištem telesu samoupravnih lokalnih skupnosti ter druge osebe, ki jih v skladu z zakonom kot funkcionarje izvolijo ali imenujejo nosilci zakonodajne, izvršilne (državni sekretar) ali sodne oblasti, župani ali drug pristojen organ oziroma oseba.

Kdo je funkcionar v državnem organu ali funkcionar v samoupravni lokalni skupnosti je določeno s področnim zakonom (na primer Zakon o lokalni samoupravi določa, da so občinski funkcionarji člani občinskega sveta, župan in podžupan občine, področni zakoni posebej določajo, kdo je v posameznem državnem organu funkcionar).

Funkcionarji v državnih organih in v samoupravnih lokalnih skupnostih, ki poklicno opravljajo funkcijo v Republiki Sloveniji, so razvidni tudi iz Priloge 2 Zakona o skupnih temeljih plačnega sistema javnega sektorja, ki razvršča funkcije v okviru plačne skupine A in jih uvršča v plačne razrede in sicer:

Predsednik republike in funkcije v izvršilni veji oblasti	Predsednik republike Predsednik vlade Minister podpredsednik vlade Minister Državni sekretar Generalni sekretar vlade Generalni sekretar predsednika republike Vodja kabineta predsednika republike Namestnik generalnega sekretarja predsednika republike Svetovalec predsednika republike
Funkcije v zakonodajni veji oblasti	Predsednik državnega zbora Podpredsednik državnega zbora Poslanec Generalni sekretar državnega zbora Predsednik državnega sveta Sekretar državnega sveta
Funkcije v sodni veji oblasti	Predsednik Vrhovnega sodišča Podpredsednik Vrhovnega sodišča Predsednik sodišča (pojem vključuje predsednike sodišč na vseh sodiščih ne glede na poimenovanje) Podpredsednik sodišča (pojem vključuje podpredsednike sodišč na vseh sodiščih ne glede na poimenovanje) Sodnik (pojem vključuje sodnike na vseh sodiščih) Generalni sekretar vrhovnega sodišča
Funkcije v drugih državnih organih	Predsednik ustavnega sodišča Sodnik ustavnega sodišča Generalni sekretar ustavnega sodišča Predsednik računskega sodišča Namestnik predsednika računskega sodišča Vrhovni državni revizor Sekretar računskega sodišča Generalni državni tožilec Namestnik generalnega državnega tožilca Vodje državnih tožilstev (pojem vključuje vse vodje ne glede na poimenovanje) Tožilec (pojem vključuje vse tožilce ne glede na poimenovanje) Varuh človekovih pravic

	Namestnik varuha človekovih pravic Generalni sekretar varuha Predsednik državne revizijske komisije Član državne revizijske komisije Informacijski pooblaščenec Generalni državni odvetnik Namestnik generalnega državnega odvetnika Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije Namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije Predsednik Fiskalnega sveta Član Fiskalnega sveta Zagovornik načela enakosti
Funkcije v lokalnih skupnostih	Župan (pojem vključuje vse župane ne glede na poimenovanje) Podžupan (pojem vključuje vse podžupane ne glede na poimenovanje)

Poleg funkcionarjev, navedenih v zgornji tabeli, imajo status funkcionarja tudi državni pravobranilci in pomočniki državnih pravobranilcev, ki v skladu z Zakonom o državnem odvetništvu (Uradni list RS, št. 23/17) do poteka mandata nadaljujejo delo kot višji državni odvetniki in državni odvetniki.

Funkcionarji v državnih organih in v samoupravnih lokalnih skupnostih, ki funkcijo opravljajo nepoklicno so: državni svetniki, občinski svetniki, lahko pa tudi župani in podžupani.

K 4. členu

Zakon določa organe oziroma osebe, pristojne za odločanje o pravicah funkcionarjev.

Zakon odslej natančno določa, kateri je pristojen organ za odločanje o pravicah oziroma za zagotavljanje posameznih pravic funkcionarja, ki jih določa ta zakon.

V predlaganem prvem odstavku je določeno, da izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravice funkcionarja do nadomestila plače, povračila naslednjih stroškov in drugih prejemkov: stroški prevoza na delo in z dela, stroški in obračun stroškov na službenem potovanju v državi, dnevnice za službeno potovanje v državi, kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi, stroški prenočevanja na službenem potovanju, terenski dodatek, regres za letni dopust, regres za prehrano in povračilo stroškov za službena potovanja v tujini, ter pravico do usposabljanja in izpopolnjevanja, ugotavlja državni organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, za funkcionarje v samoupravni lokalni skupnosti pa uprava samoupravne lokalne skupnosti. Državni organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, za funkcionarje v samoupravni lokalni skupnosti pa samoupravna lokalna skupnost pa tudi zagotavlja v prvem stavku tega odstavka našteje pravice.

V predlaganem drugem odstavku je določeno, da o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do plače, jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči, odpravnine ob upokojitvi in nadomestila za ločeno življenje ter letnega dopusta, do plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin, do pravne pomoči med in po prenehanju funkcije s sklepom odloči državni organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, za funkcionarje v samoupravni lokalni skupnosti pa uprava samoupravne lokalne skupnosti, če zakon ali na njegovi podlagi sprejet predpis ne določa drugače.

V predlaganem tretjem odstavku je določen organ oziroma njegov predstojnik odločanje o pravicah funkcionarjev do nadomestila plače po prenehanju funkcije, in sicer:

1. za funkcionarje, ki funkcijo opravljajo v Državnem zboru, Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (npr. poslanci, generalni sekretar državnega zbora),
2. za funkcionarje, ki funkcijo opravljajo v Državnem svetu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu člani državnega sveta) Državni svet Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu Državni svet) ali od njega pooblaščenno telo (predsednik državnega sveta in sekretar državnega sveta),
3. za predsednika republike, urad predsednika republike,
4. za predsednika vlade in ministre, Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo,
5. za župane, podžupane in podžupanje, komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja,
6. za funkcionarje, ki jih imenuje vlada, vlada (npr. državni sekretar, generalni sekretar vlade, generalni državni odvetnik),
7. za funkcionarje imenuje predsednik republike, predsednik republike (predsednik in namestniki predsednika komisije za preprečevanje korupcije, svetovalci predsednika republike),
8. za funkcionarje, ki so predstojniki državnih organov in jih izvoli ali imenuje Državni zbor, predstojnik organa, kjer je funkcionar do izteka mandata opravljal funkcijo ali Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo, če novi predstojnik organa še ni izvoljen ali imenovan (npr. Informacijski pooblaščenec, predsednik fiskalnega sveta, zagovornik načela enakosti),
9. za funkcionarje, ki poleg funkcionarja, ki je predstojnik državnega organa, opravljajo funkcijo v državnem organu in jih imenuje Državni zbor, funkcionar, ki je predstojnik državnega organa, če pa predstojnik organa ni izvoljen ali imenovan pa Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (član fiskalnega sveta, član državne revizijske komisije) in
10. za funkcionarje, ki poleg funkcionarja, ki je predstojnik državnega organa, opravljajo funkcijo v državnem organu in jih imenuje predstojnik državnega organa, predstojnik državnega organa, za funkcionarje, ki jih imenuje državni organ pa državni organ.

K 5. členu

Kot pogoj za izvolitev oziroma imenovanje v funkcijo predlagani člen natančno določa, da lahko na funkcijo kandidira oseba, ki ima državljanstvo Republike Slovenije. V preteklosti se je sicer že izpostavila dilema ali oseba, ki ima poleg slovenskega še drugo državljanstvo, sploh lahko kandidira na funkcijo. Predlog zakona tako ne izključuje možnosti kandidiranja na funkcijo osebi, ki ima poleg slovenskega še drugo državljanstvo razen, če poseben oziroma področni zakon tega ne ureja drugače, kot splošno to že določa 2. člen.

Upošteva se določbo 2. člena predloga zakona pogoj slovenskega državljanstva velja za tiste funkcionarje, ki pogojev za opravljanje funkcije nimajo določenih v posebnih zakonih (kot npr. državni sekretarji). V primeru, da poseben zakon (kot npr. Zakon o lokalnih volitvah) določa, da ima pravico biti izvoljen na določeno funkcijo oziroma biti imenovan na določeno funkcijo tudi državljani druge države, se ta pogoj presoja po področnem zakonu.

K 6. členu

Predlog zakona za funkcionarje določa tudi pogoj glede nekaznovanosti. Določeno je, da funkcionar ne more biti oseba, ki je pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapora. Ta pogoj se ne nanaša na osebe, ki pridobijo mandat za izvrševanje funkcije na splošnih volitvah, kar je posebej pojasnjeno v obrazložitvi k 2. členu.

Poleg navedenega velja poudariti, da pogoj nekaznovanosti velja za funkcionarje, ki takšnega pogoja nimajo določenega v posebnem oziroma področnem zakonu (kot npr. za predsednika vlade, ministre, državne sekretarje, generalnega sekretarja predsednika republike, namestnika generalnega sekretarja predsednika republike, vodjo kabineta predsednika republike, svetovalca predsednika republike, generalnega sekretarja vrhovnega sodišča,...).

K 7. členu

V zvezi s pogojem glede nekaznovanosti zakon določa, da se funkcionarja razreši, če je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora. Urejena je tudi dolžnost sodišča, da pravnomočno odločbo posreduje organu, pristojnemu za imenovanje ali izvolitev funkcionarja. Funkcija funkcionarju preneha z naslednjim dnem, ko pristojni organ ugotovi, da so nastali razlogi za predčasno razrešitev. Funkcionar, ki je bil predčasno razrešen in mu je zato prenehala funkcija, lahko zoper ugotovitev tega organa v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na vrhovno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh.

Podobno kot v obrazložitvi k 2. in prejšnjemu členu predlagatelj opozarja, da se pogoj nekaznovanosti ne nanaša na osebe, ki pridobijo funkcijo z izvolitvijo na splošnih volitvah, vsebina tega člena pa se prav tako ne uporablja za funkcionarje, ki imajo v posebnem oziroma področnem zakonu določen pogoj nekaznovanosti in predvideno razrešitev zaradi pravnomočne obsodbe v primeru neizpolnjevanja tega pogoja že določen postopek razrešitve s funkcije.

Kot že navedeno v obrazložitvi k 2. členu se za predsednika vlade in ministre ta določba ne uporablja. Prenehanje funkcije predsednika vlade in ministrov namreč ureja Ustava Republike Slovenije in sicer v primeru nezaupnice vladi, razrešitve ministra oziroma odstopa funkcionarja. V primeru obsodbe za kaznivo dejanje predsednika vlade oziroma ministra, je prenehanje funkcije dopustno le v okviru zgoraj navedenih ustavnih institutov.

K 8. členu

Člen določa, da ima funkcionar, ki funkcijo opravlja nepoklicno, pravico do plačila za opravljanje funkcije in povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije, v skladu z področnim zakonom, ki ureja funkcionarja, ki nepoklicno opravlja funkcijo. Konkretno se člen nanaša na občinske svetnike, župane in podžupane, ki funkcijo opravljajo nepoklicno ter člane državnega sveta, razen predsednika državnega sveta, ki funkcijo opravlja poklicno.

Ker je predlog zakona sistemske narave, je potrebno vsaj na načelni ravni urediti plačila in prejemke, ki pripadajo nepoklicnim funkcionarjem.

K 9. členu

Člen določa, da se čas poklicnega opravljanja funkcije funkcionarju šteje kot delovna oziroma pokojninska doba, ki se vpisuje v ustrezne evidence, enako kot velja za javne uslužbence. Hkrati pa se funkcionarja, enako kot javnega uslužbenca, z dnem ko začne opravljati funkcijo, prijavi v socialna zavarovanja (prijava na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in na Zavod za zdravstveno zavarovanje), kar je podlaga za uveljavljanje pravic, ki iz tega izhajajo. Predlagatelj ocenjuje, da je določba potrebna zaradi jasnosti in v izogib vprašanjem v praksi.

Glede na to, da funkcionar ne sklene delovnega razmerja in ne podpiše pogodbe o zaposlitvi, kot je to določeno za javne uslužbence, zakon določa, da funkcionar pridobi pravice in obveznosti z dnem pričetka opravljanja funkcije.

Funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, ima na podlagi vključitve v obvezna socialna zavarovanja pravice v enakem obsegu, kot jih imajo zaposleni za polni delovni čas (pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, zavarovanje dolgotrajne oskrbe, starševsko varstvo).

K 10. členu

Člen določa, da prejema funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, plačo, nadomestila plače in druge prejemke ter povračila stroškov v organu, v katerem opravlja funkcijo. Funkcionar, ki mu je funkcija prenehala, prav tako prejema nadomestilo plače za čas po prenehanju opravljanja funkcije v organu, kjer je opravljal funkcijo. Pri tem je treba posebej poudariti, da funkcionarju po prenehanju funkcije pripada samo nadomestilo plače, in sicer na podlagi odločbe pristojnega organa ali nadomestilo plače v okviru pravice do vrnitve na prejšnje delo. Nikakor pa mu ne pripadajo drugi prejemki ali povračila stroškov, ki jih je prejemal, ko je opravljal funkcijo.

Predlagana rešitev omogoča, da se status funkcionarja med opravljanjem funkcije in po prenehanju funkcije glede izplačevalca ne spreminja ter da mu je zagotovljeno uveljavljanje v skladu z zakonom priznane pravice brez nepotrebnih zapletov ali kakršnih koli težav glede pristojnosti izplačevanja plače in drugih prejemkov ali pa nadomestila plače po prenehanju opravljanja funkcije. Člen prav tako določa, da prejema funkcionar, ki funkcijo opravlja nepoklicno, plačilo za opravljanje funkcije ter povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem te funkcije, v organu, v katerem nepoklicno opravlja funkcijo. V obeh primerih predlagana rešitev temelji tudi na dejstvu, da imajo pristojne strokovne službe v organu, kjer funkcionar opravlja oziroma je opravljal funkcijo, vse potrebne podatke in možnosti za nemoteno zagotavljanje pravic funkcionarjev tako med trajanjem kot tudi po prenehanju mandata. Morebitna drugačna rešitev glede izplačevalca tudi ni možna.

Člen v zvezi s tem posebej ureja pravice funkcionarjev v samoupravni lokalni skupnosti. Občinski oziroma mestni svet je organ lokalne skupnosti, ki nima posebnih strokovnih služb, spremljajoče, administrativno tehnične in druge strokovne naloge pa opravlja uprava samoupravne lokalne skupnosti, zato funkcionarjem v samoupravni lokalni skupnosti te pravice zagotavlja uprava samoupravne lokalne skupnosti.

Člen določa tudi, da ima funkcionar pravico do plače, plačila za opravljanje funkcije in drugih prejemkov, določenih v tem ali drugem zakonu, od dneva izvolitve ali imenovanja, na kar je vezan začetek opravljanje funkcije, oziroma od dneva, ko začne opravljati funkcijo v konkretnem organu.

K 11. členu

Funkcionar, ki opravlja funkcijo poklicno, ima pravico do plače v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Ker so plače funkcionarjev z Zakonu o skupnih temeljih plačnega sistema javnega sektorja natančno določene, ta zakon teh vsebin ne ureja. Njegov namen je, da v zvezi z izplačevanjem predvsem nadomestil plač uredi le tiste zadeve, ki niso posebej urejene v drugem zakonu ali na njegovi podlagi izdanem predpisu.

K 12. členu

Člen splošno ureja pravico funkcionarjev, ki poklicno opravljajo funkcijo, do nadomestila plače za primere opravičene odsotnosti. V prvem odstavku je izrecno določeno, da ima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, pravico do nadomestila plače v času odsotnosti zaradi izrabe letnega dopusta ter bolezni ali poškodbe. Pri določitvi višine nadomestila za čas za navedene odsotnosti člen povzame rešitev, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi, in sicer je višina nadomestila plače za ta čas določena v višini plače preteklega meseca za polni delovni čas.

Zakon o poslancih, Zakon o ustavnem sodišču, Zakon o sodniški službi in Zakon o državnem tožilstvu izrecno določajo, da delodajalec poslancu, sodniku ustavnega sodišča, sodniku in državnemu tožilcu za zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v višini 80 odstotkov njihove plače, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu. Ostalim funkcionarjem, ki poklicno opravljajo funkcijo in javnim uslužbencem pa delodajalec iz lastnih sredstev, upošteva določbo 137. člena Zakona o delovnih razmerjih za zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v višini 80 % njihove plače in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 80 delovnih dni v koledarskem letu. Razlika je v skupnem številu delovnih dni v koledarskem letu (120 oz. 80 delovnih dni) za katere delodajalec izplačuje nadomestilo plače v njegovo breme. Do razlike je prišlo z Zakonom o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 15/22), ki je skupno število delovnih dni v koledarskem letu za katere delodajalec izplačuje nadomestilo plače v njegovo breme zmanjšal iz 120 na 80 delovnih dni, tej spremembi Zakona o delovnih razmerjih pa niso sledile spremembe zgoraj navedenih posebnih predpisov. Zaradi poenotenja ureditve je skladno z drugim odstavkom 49. člena predloga tega zakona predlagano prenehanje veljavnosti zgoraj navedenih zakonov (razen Zakona o sodniški službi), v delih, ki urejajo nadomestilo plače iz razloga zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom. Na podlagi 41. člena predloga zakona se bo določba 53. člena Zakona o sodniški službi uskladila z zgoraj

navedeno ureditvijo, na način, da nadomestila plače v času zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom ne bo več urejala. V skladu s prvim odstavkom 2. člena se bo za funkcionarje, za katere se uporabljajo zgoraj našteti zakoni, glede nadomestila plače v času zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, uporabljal prvi odstavek 12. člena predloga zakona.

Tretji odstavek določa, da ima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, poleg pravice do nadomestila plače iz prvega odstavka (letni dopust, bolezen ali poškodba), pravico tudi do drugih nadomestil plače za odsotnosti, ki pripadajo javnim uslužbencem (npr. odsotnost zaradi krvodajalstva, očetovski dopust,...) in sicer za čas, v višini in pod pogoji, kot jih določa zakon, drug predpis ali kolektivna pogodba, ki velja za javne uslužbenke v državni upravi.

K 13. členu

Glede na namen zakona, da enotno in pregledno uredi pravice in položaj funkcionarjev med trajanjem mandata in po prenehanju, je treba v zakonu urediti tudi situacijo, ko funkcionar zaradi pripora ali prestajanja zaporne kazni ne more opravljati funkcije. Posebej je določeno, da ko funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, v času prestajanja zapore ali zaradi pripora ne more opravljati funkcije, nima pravice do plače, nepoklicni funkcionar pa nima pravice do plačila za opravljanje funkcije. Prav tako funkcionar nima pravice do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in do drugih prejemkov ter drugih pravic, ki jih imajo funkcionarji v času opravljanja funkcije. Določeno pa je, da ima funkcionar, četudi v času prestajanja zaporne kazni ali zaradi pripora ne more opravljati funkcije, v času prestajanja pripora oziroma zaporne kazni pravico do pravne pomoči, ki je opredeljena v 19. členu.

V izogib morebitnim nejasnostim dodatno še pojasnjujemo, da v primeru, če funkcionar v času trajanja pripora ali prestajanja zaporne kazni opravlja funkcijo, mu pripadajo vse pravice iz naslova opravljanja funkcije.

K 14. členu

Predlog člena natančno določa, kateri prejemki in povračila stroškov pripadajo funkcionarju, ki funkcijo opravlja poklicno, pri čemer pa lahko glede na vrsto in naravo funkcije področni zakon določa še druge prejemke ali povračila stroškov.

Predlog člena sledi cilju, da se funkcionarjem, ki funkcijo opravljajo poklicno, obseg pravic glede nekaterih povračil stroškov in drugih prejemkov praviloma določa enako, kot so te pravice določene za javne uslužbenke v državni upravi. Povračila stroškov in drugih prejemkov v javnem sektorju urejajo kolektivne pogodbe dejavnosti in poklicev ter pripadajoči aneksi in uredba (povračila stroškov na službenih potovanjih v tujini).

Člen določa, da funkcionarjem, ki poklicno opravljajo funkcijo, pod pogoji in v višini kot to velja za javne uslužbenke, pripadajo naslednji prejemki in povračila:

- povračilo stroškov prevoza na delo in z dela,
- stroški in obračun stroškov na službenem potovanju v državi,
- dnevnice za službeno potovanje v državi,
- kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi,
- stroški prenočevanja na službenem potovanju,
- terenski dodatek,
- regres za letni dopust,
- jubilejna nagrada,
- solidarnostna pomoč in
- odpravnina ob upokojitvi.

Predlagatelj ocenjuje, da ni posebnih razlogov, da bi ta povračila, ki se zagotavljajo iz javnih sredstev, funkcionarjem pripadala pod bistveno drugačnimi pogoji in v drugačni višini kot to velja za javne uslužbenke.

Zaradi specifik opravljanja funkcije (v primerjavi z opravljanjem del in nalog skladno s pogodbo o zaposlitvi), pa predlog člena pogoje za povračilo regresa za prehrano in nadomestilo za ločeno življenje izrecno opredeljuje, pri čemer pa določa, da je višina regresa za prehrano in nadomestila za ločeno življenje enaka kot velja za javne uslužbence v državni upravi.

Skladno s predlogom člena funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, pripada regres za prehrano kot povračilo stroškov prehrane, in sicer v enaki višini kot pripada za javne uslužbence, ki imajo enakomerno razporejen delovni čas in delajo najmanj s polovičnim delovnim časom dnevno. Navedeno pomeni, da bo funkcionar za dan opravljanja funkcije, ne glede na to koliko časa bo na konkretni dan opravljal funkcijo (funkcionarji delovnega časa namreč ne evidentirajo), upravičen do enega regresa za prehrano. Glede na to, da v obdobju od 1. januarja do 30. junija 2025 za javne uslužbence znaša višina enega regresa za prehrano 7,08 evra, bi bil upoštevanje navedeno funkcionar za dan prisotnosti upravičen do regresa za prehrano v višini 7,08 evra.

Ob tem velja dodatno pojasniti, da se v primeru, ko razlogi za izplačilo regresa za prehrano funkcionarju ne nastanejo (npr. bolniški stalež funkcionarja), ali je strošek prehrane poravnán na drug način (na primer dnevnic na službeni poti), se funkcionarju povračilo stroškov prehrane ne izplača.

Glede na to, da Zakon o sodniški službi in Zakon o državnem tožilstvu izrecno določata, da sodniki in državni tožilci opravljajo delo preko polnega delovnega časa, tretji odstavek člena določa, da jim za ta čas pripada dodatno povračilo stroškov prehrane. V primeru, ko delo preko polnega delovnega časa opravijo na običajen delovni dan (od ponedeljka do petka), po opravljeni dnevni delovni obremenitvi, jim za čas dela preko polnega delovnega časa, pripada dodatno povračilo stroškov za prehrano, ki se določi na enak način, v enaki višini in pod enaki pogoji, kot veljajo za javne uslužbence v državni upravi. To pomeni, da se število opravljenih nadur, opravljenih na te dneve v posameznem mesecu, deli z osem in sodniku oziroma državnemu tožilcu za vsakih tako izpolnjenih osem ur dela preko polnega delovnega časa pripada dodaten regres za prehrano. V primeru pa, ko sodnik oziroma državni tožilec delo preko polnega delovnega časa opravi na dan, ko sodišče oziroma državno tožilstvo ne poslujeta (sobota, nedelja, dela prost dan, kar ureja pravosodna zakonodaja), pa sodniku oziroma državnemu tožilcu pripada tudi za ta dan dodaten regres za prehrano, in sicer pod pogoji in v višini kot pripada javnemu uslužbencu, ki ima enakomerno razporejen delovni čas in dela najmanj s polovičnim delovnim časom dnevno. To pomeni, da bo sodnik oziroma državni tožilec upravičen do enega regresa za prehrano, ne glede na to koliko ur dela preko polnega delovnega časa bo na ta dan opravil.

Predlog člena določa, da funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo in je zaradi opravljanja funkcije, na katero je bil izvoljen ali imenovan, ločen od svoje ožje družine, pripada nadomestilo za ločeno življenje, vendar samo v primeru, če znaša razdalja od naslova bivališča ožje družine do naslova organa več kot 70 kilometrov. Razdalja se ugotovi z merilnikom »Google zemljevidi«, enako kot za povračilo stroškov prevoza. Člen opredeli ožjo družino v okvir katere sodijo: zakonec, partner zunajzakonske skupnosti, in otroci ki jih je funkcionar po zakonu dolžan preživljati in jih tudi dejansko preživlja.

Predlog člena določa, da ima funkcionar pravico do povračila stroškov za službeno potovanje v tujini. Višine dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi oziroma kraju, povračilo stroškov za prenočišče, povračilo stroškov prevoza in povračilo drugih stroškov, nastalih na službenem potovanju v tujino, določi vlada z uredbo. Povračila stroškov za službena potovanja v tujino že sedaj ureja Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21), ki v 1. členu določa, da ureja povračilo stroškov za službena potovanja v tujino za javne uslužbence in funkcionarje v državnih organih, samoupravnih lokalnih skupnostih, javnih agencijah, javnih skladih, javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih ter drugih osebah javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti. Določeno je tudi, da ima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, pred pričetkom službenega potovanja v tujino pravico do akontacije stroškov za službeno potovanje.

Pravico do povračila stroškov in drugih prejemkov funkcionar uveljavlja v organu oziroma v samoupravni lokalni skupnosti, kjer opravlja funkcijo. Ta organ oziroma samoupravna lokalna skupnost preveri izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravice do povračila stroškov in drugih prejemkov, in funkcionarju le te nato tudi izplača.

Izrecno velja poudariti, da ta zakon tako ne posega v ureditev drugih povračil stroškov ali prejemkov, ki jih določajo posebni zakoni. Ureditev v posebnih zakonih ostaja, kar pomeni, da funkcionarjem po posebnih zakonih pripadajo še povračila stroškov in prejemki, ki jih ta zakon ne ureja, kot na primer stroški selitve zaradi prevzema funkcije ali stroški, ki jih imajo poslanci z delom z volivci na terenu.

K 15. členu

Člen določa, da se funkcionarju ne sme določiti in izplačevati povračil stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in drugih prejemkov, ki jih določa zakon, v drugačni višini in pod drugačnimi pogoji, kot jo določa zakon. Prav tako je določeno, da se funkcionarju ne smejo določiti oziroma izplačati povračila stroškov ali prejemkov v zvezi z opravljanjem funkcije, do katerih ni upravičen. Tako funkcionar kot tudi bivši funkcionar morata preveč izplačane zneske vrniti. Z organom oziroma samoupravno lokalno skupnostjo, v kateri opravlja oziroma je opravljal funkcijo, se dogovorita o načinu vrnitve. Organ ali samoupravna lokalna skupnost pisno pozove funkcionarja na sklenitev dogovora o vračilu preveč izplačanih zneskov, v roku petih delovnih dni od ugotovitve nepravilnosti. Če do podpisa dogovora ne pride v roku enega meseca od prejema pisnega poziva, mora organ oziroma samoupravna lokalna skupnost preveč izplačani znesek zahtevati s tožbo pred sodiščem, ki je pristojno za delovne spore.

V členu je določeno tudi, da organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, v kateri funkcionar opravlja funkcijo, v primeru, ko je višina izplačanega prejemka ali povračila stroška v nasprotju z zakonom, zagotovi izplačila v skladu s pogoji in v višini, kot to določa zakon, in s tem seznani funkcionarja. Predlagana določba sledi cilju ekonomske porabe javnih sredstev.

K 16. členu

V skladu s cilji po enotni ureditvi pravic funkcionarjev, ki poklicno opravljajo funkcijo, člen vsebuje določbo glede pravice do letnega dopusta, in sicer določa, da ima funkcionar v času trajanja funkcije pravico do letnega dopusta po kriterijih, ki veljajo za javne uslužbence v državni upravi, in sicer se upošteva delovna doba, starost funkcionarja, skrb za otroke ter zdravstvene in socialne razmere. Za javne uslužbence v državni upravi se letni dopust odmerja v skladu z Zakonom o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 2/91-I, 5/91, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 70/97, 87/97 – ZPSDP, 38/99, 56/02 – ZJU in 8/20) in Aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 99/24). Zaradi zahtevnosti opravljanja funkcije pripada funkcionarjem osem dni letnega dopusta.

V zvezi s kriterijem starosti velja opozoriti, da je v 5. členu Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 99/24) določena odmera letnega dopusta glede na dopolnjeno starost 55 let (letni dopust poveča za pet dni), v 8. členu pa je navedena prehodna ureditev v letih 2025-2030, kar je razvidno iz spodnje tabele:

Leto	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Starost	51 let	51 let	52 let	52 let	53 let	54 let

Opozoriti velja, da bo ta člen urejal letni dopust za funkcionarje, za katere te vsebine ne ureja poseben zakon. Ureditev v področnih zakonih glede letnega dopusta ostaja nespremenjena in ta zakon vanjo ne posega.

Na tem mestu velja omeniti, da so se določbe glede odmere letnega dopusta iz Zakona o delavcih v državnih organih za funkcionarje uporabljale že doslej.

Funkcionarji imajo specifičen položaj kar se tiče izrabe letnega dopusta. Nimajo namreč delodajalca, ki bi mu glede na delovni proces odredil izrabo letnega dopusta oziroma bi se z njim moral dogovarjati o razporeditvi delovnega časa in izrabi letnega dopusta, o tem samostojno odločajo sami, glede na funkcijo, ki jo opravljajo. Funkcionarji za opravljanje funkcije tudi ne sklenejo pogodbe o zaposlitvi in niso v delovnem, pač pa službenem razmerju, zato predlog tretjega odstavka 16. člena izrecno določa, da funkcionarju ne pripada pravica do nadomestila za neizrabljen letni dopust razen v primeru, ko mu funkcija predčasno preneha iz razloga, ki ni na strani funkcionarja.

K 17. členu

Kot doslej je na enak način v členu urejena pravica funkcionarja, ki poklicno opravlja funkcijo, do plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin.

Pod pogoji in v primerih, ki so urejeni za javne uslužbenke v državni upravi v 41. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 2/91-I, 5/91, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 70/97, 87/97 – ZPSDP, 38/99, 56/02 – ZJU in 8/20) in 29. členu Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 40/99 – popr., 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKoliP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 120/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/17, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20, 160/20, 88/21, 136/22, 12/24 in 99/24), ima funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, v koledarskem letu tudi pravico do odsotnosti s pravico do nadomestila plače, pri čemer mu pripada nadomestilo plače v višini, kot velja za odsotnost zaradi rednega letnega dopusta. Ta odsotnost lahko traja največ 7 dni, gre pa za okoliščine in razmere, ko lahko funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, zaradi osebnih razlogov uveljavlja pravico do take odsotnosti.

K 18. členu

Člen določa, da ima funkcionar pravico do usposabljanja in izpopolnjevanja za opravljanje funkcije. Smiselno je, da si funkcionar za opravljanje funkcije pridobiva dodatna znanja in se usposablja, pri čemer se sredstva za usposabljanje in izpopolnjevanje načrtujejo in zagotavljajo na enak način kot za javne uslužbenke v finančnem načrtu organa, v katerem funkcionar opravlja svojo funkcijo. Sredstva za usposabljanje in izpopolnjevanje funkcionarjev v samoupravnih lokalnih skupnostih na enak način kot za javne uslužbenke načrtuje in zagotavlja samoupravna lokalna skupnost.

Člen določa, da ima v okviru pravice do usposabljanja in izpopolnjevanja funkcionar, ki poklicno opravlja funkcijo, pravico biti odsoten v času usposabljanja in izpopolnjevanja, s pravico do nadomestila plače. Ne glede na to ali funkcionar funkcijo opravlja poklicno ali nepoklicno, pa ima pravico do povračila stroškov, ki nastanejo zaradi izvajanja pravice. Za nepoklicne funkcionarje, upošteva 8. člen predloga zakona, povračila stroškov, ki nastanejo zaradi izvajanja te pravice, uredi področni zakon.

Člen določa, da se usposabljanja in izpopolnjevanja funkcionarjev načrtuje v načrtu usposabljanja in izpopolnjevanja. Načrt določi organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo ali samoupravna lokalna skupnost za funkcionarja, ki funkcijo opravlja v samoupravnih lokalnih skupnostih. Določeno je, da se načrt usposabljanja in izpopolnjevanja sprejme vsako leto, do konca meseca februarja.

Načrtovanje usposabljanj in izpopolnjevanj funkcionarjev je urejeno primerljivo z ureditvijo, ki velja za javne uslužbenke v javni upravi.

K 19. členu

Člen ureja novo pravico funkcionarja do pravne pomoči. Namen predlagane pravice je, da funkcionarji, ki izvajajo oblastno funkcijo, odločitve sprejemajo neodvisno in torej brez strahu, da bodo za svojo odločitev v okviru opravljanja funkcije, sankcionirani odškodninsko. V okviru pravice do pravne pomoči ima funkcionar, zoper katerega se vodi odškodninski postopek zaradi opravljanja njegove funkcije pravico, da ga v postopku zastopa državno odvetništvo (kar velja za

funkcionarje v državnih organih) oziroma občinsko odvetništvo, medobčinsko odvetništvo ali občinski odvetnik (v nadaljnjem besedilu: občinsko odvetništvo), ki se v samoupravni lokalni skupnosti organizirajo skladno s prvim odstavkom 50.c člena Zakona o lokalni samoupravi (kar velja za župane, podžupane in občinske svetnike). V primeru, da funkcionarje ne zastopa državno oziroma občinsko odvetništvo, pa ima funkcionar pravico, da mu organ ali samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo, začasno založi stroške izvajalca pravne pomoči. Navedeno podrobneje urejata 21. in 22. člen predloga zakona.

Poleg pravice zastopanja oziroma začasne založitve sredstev za zastopanje pa ima funkcionar v okviru pravice do pravne pomoči tudi pravico, da mu organ ali samoupravna lokalna skupnost, kjer funkcionar opravlja funkcijo začasno založi stroške v zvezi z izvedbo dokazov, stroške taks in druge stroške, ki nastajajo v zvezi z izvedbo odškodninskega postopka (kar podrobneje določa 23. člen).

Založitev stroškov izvajalca pravne pomoči oziroma stroškov, ki so povezani z izvedbo dokazov, stroške sodnih taks ter drugih stroškov, ki nastanejo v zvezi z izvedbo odškodninskega postopka, pomeni, da funkcionar tekom postopka, ki teče zaradi opravljanja njegove funkcije, ne bo trpel finančnih stroškov.

Glede na to, da Zakon o državnem tožilstvu v 96. členu ureja začasno oprostitev plačila taks in stroškov postopka v predkazenskih oziroma kazenskih postopkih, velja na tem mestu navesti, da bomo upoštevali določbo prvega odstavka 2. člena predloga zakona, državni tožilci v primeru teh postopkov pravico do začasne oprostitve plačila taks in stroškov postopka uveljavljali po Zakonu o državnem tožilstvu, pravico do pravne pomoči v odškodninskih postopkih, pa po tem zakonu.

K 20. členu

Člen ureja postopek odobritve pravice do pravne pomoči funkcionarju. Ta se začne na podlagi popolne vloge funkcionarja, ki mora vsebovati: podatke o funkcionarju, opis zadeve v zvezi s katero teče odškodninski postopek ter navedbo razlogov in dejstev, ki dokazujejo, da se ta postopek vodi zaradi opravljanja njegove funkcije in dokazilo, da je zoper funkcionarja uveden odškodninski postopek zaradi opravljanja njegove funkcije.

O vlogi funkcionarja za odobritev pravice do pravne pomoči v državnih organih odloči organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, v samoupravnih lokalnih skupnostih pa uprava samoupravne lokalne skupnosti. O popolni vlogi pristojni organ odloči s sklepom v petih delovnih dneh od njenega prejema. Člen dodatno ureja tudi postopek ravnanja pristojnega organa v primeru prejema nepopolne ali nerazumljive vloge; v tem primeru pristojni organ pozove funkcionarja na dopolnitev vloge. Vloga se dopolni v roku treh delovnih dni, v nasprotnem primeru pa se s sklepom zavrže. Zoper ta sklep je zagotovljeno pravno varstvo v 34. členu predloga zakona.

Organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo oziroma uprava samoupravne lokalne skupnosti na podlagi vloge in priloženih dokazil preveri ali je zoper funkcionarja uveden odškodninski postopek ter ali je navedeni postopek uveden zaradi postopanja funkcionarja v okviru opravljanja njegove funkcije.

V predlaganem četrtem odstavku je izrecno določeno, da mora funkcionar organu ali samoupravni lokalni skupnosti, katera mu je odobrila pravico do pravne pomoči sproti posredovati vse procesne odločitve sodišča in vse sodne odločitve, s katerimi se odloča v postopku, sicer mu pravica do pravne pomoči preneha in mora vrniti vse zneske, ki so bili založeni iz tega naslova. Namen določbe je v spremljanju stanja postopka, saj je pravica do pravne pomoči nenazadnje povezana s porabo javnih sredstev.

K 21. členu

Člen v prvem odstavku določa, da funkcionarja v državnem organu, zoper katerega se vodi odškodninski postopek zaradi opravljanja njegove funkcije, zastopa državno odvetništvo.

Podobno člen v drugem odstavku določa zastopanje funkcionarjev v samoupravni lokalni skupnosti. Skladno s predlagano določbo te funkcionarje zastopa občinsko odvetništvo.

Če je bila funkcionarju pravica do pravne pomoči odobrena, sklep ter tožbo v konkretnem postopku funkcionar posreduje državnemu oziroma občinskemu odvetništvu v roku treh dni po prejemu sklepa.

Člen v četrtem odstavku izrecno predvideva možnost, da lahko funkcionar s pisno izjavo odkloni zastopanje po državnem oziroma občinskem odvetništvu. V tem primeru funkcionar nima pravice, da mu organ ali samoupravna lokalna skupnost založi stroške izvajalca pravne pomoči (odvetnika oziroma odvetniške pisarne). Še vedno pa mu pripada pravica do začasne založitve stroškov postopka iz 23. člena predloga zakona.

Če bi bila v okviru odškodninskega postopka tožena tako na primer funkcionar v državnem organu kot tudi državni organ, do česar bi lahko prišlo na primer zaradi očitkov funkcionarju v okviru opravljanja funkcije, bi praviloma moral biti pravni interes obeh (tako funkcionarja kot tudi državnega organa) enak. V primeru obstoja nasprotja interesov med državnim organom in funkcionarjem pa bi državno odvetništvo zastopalo zgolj državni organ, funkcionarju pa bi bila omogočena pravica do začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči, iz 22. člena predloga zakona. Morebitno nasprotje interesov ureja 10. člen Zakona o državnem odvetništvu. Člen določa, da mora državno odvetništvo v primeru nasprotja interesov, ki ima za posledico, da državno odvetništvo funkcionarja v odškodninskem postopku ne bi zastopalo, o odklonitvi zastopanja funkcionarja in državnemu organu, kjer funkcionar opravlja funkcijo, pisno obvestiti. Na podlagi tega pisnega obvestila organ s pisnim sklepom odloči o pravici funkcionarja, da se mu začasno založijo stroški za izvajalca pravne pomoči, torej odvetnika ali odvetniške družbe.

Podoben zakon v šestem odstavku določa, da v primeru nasprotja interesov lahko tudi občinsko odvetništvo odkloni zastopanje funkcionarja, ta pa ima v tem primeru pravico do začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči iz 22. člena predloga zakona. Nasprotje interesov občinskega odvetništva je posebej urejeno v sedmem odstavku tega člena in sicer mora občinsko odvetništvo, v primeru izvrševanja svojih pristojnosti določenih z zakonom ali občinskim predpisom, za subjekte, katerih koristi in interesi si nasprotujejo, opravljati strokovne naloge za samoupravno lokalno skupnost (in ne za funkcionarja).

K 22. členu

Člen določa, da si funkcionar lahko sam izbere izvajalca pravne pomoči zgolj v primeru, da je bilo s strani državnega ali občinskega odvetništva ugotovljeno nasprotje interesov. Prav tako si funkcionar v samoupravni lokalni skupnosti sam izbere izvajalca pravne pomoči, če v samoupravni lokalni skupnosti ni organiziranega občinskega odvetništva, medobčinskega odvetništva ali občinskega odvetnika.

Izvajalec pravne pomoči je v tem primeru odvetnik, ki je v skladu z določili zakona, ki ureja odvetništvo, vpisan v imenik odvetnikov ali odvetniška družba, ustanovljena po zakonu, ki ureja odvetništvo.

Drugi odstavek predlaganega člena določa, da se funkcionarju začasno založijo stroški izvajalca pravne pomoči na podlagi pisnih zahtevkov, ustrezne dokumentacije in specificiranega računa.

V členu sta predlagana dva načina začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči in sicer se ti lahko založijo funkcionarju ali pa neposredno izvajalcu pravne pomoči. V tem primeru mora funkcionar posredovati pisno zahtevo organu ali samoupravni lokalni skupnosti ter posredovati vse potrebne podatke izvajalca pravne pomoči za izvedbo plačila.

Člen izrecno določa, da se začasno založijo stroški izvajalca pravne pomoči v višini, ki je določena v Odvetniški tarifi, ne pa tudi stroški odvetniških storitev, ki jih funkcionar in odvetnik dogovorita s

pogodbo o plačilu stroškov zastopanja. Gre za pogodbo, ki je opredeljena v 15. členu Odvetniške tarife.

K 23. členu

Člen določa, da ima funkcionar poleg pravice do zastopanja po državnem ali občinskem odvetništvu ali začasne založitve stroškov izvajalca pravne pomoči tudi pravico, da organ, v katerem opravlja funkcijo oziroma uprava samoupravne lokalne skupnosti za funkcionarja začasno založi sredstva, ki so potrebna za plačilo sodnih taks in predujmov za stroške odškodninskega postopka. Začasna založitev sredstev je predvidena za primere, ko se zoper funkcionarja vodijo navedeni postopki zaradi opravljanja njegove funkcije.

K 24. členu

Funkcionar mora po prejemu pravnomočne odločitve sodišča, s katero je bilo odločeno o stroških postopka (v nadaljnjem besedilu: pravnomočna odločitev), vrniti organu ali samoupravni lokalni skupnosti začasno založena sredstva pravne pomoči. V pravnomočni odločitvi se določi višina stroškov postopka, ki bremeni stranke postopka. Stroške postopka, ki jih funkcionarju povrne nasprotna stranka, mora funkcionar vrniti organu ali samoupravni lokalni skupnosti v 15 dneh od njihovega prejema. Stroške postopka, ki bremenijo funkcionarja, pa mora le ta vrniti organu ali samoupravni lokalni skupnosti v roku 30 dni od prejema pravnomočne odločitve.

Podobno je predlagano tudi v drugem odstavku, če funkcionarja v odškodninskem postopku zastopa državno ali občinsko odvetništvo. V tem primeru mora funkcionar plačati državnemu odvetništvu stroške njihovega zastopanja, tudi upošteva uspeh v postopku, stroške zastopanja občinskega odvetništva pa funkcionar plača samoupravni lokalni skupnosti, v kateri opravlja funkcijo. Del stroškov postopka, ki bremeni nasprotno stranko (tožnika) in ki jih ta povrne funkcionarju, mora funkcionar nakazati državnemu odvetništvu ali samoupravni lokalni skupnosti, kjer funkcionar opravlja funkcijo v roku 15 dni od njihovega prejema. Drugi odstavek določa tudi, da se, podobno kot je določeno v drugem odstavku 21. člena, stroški zastopanja po državnem in občinskem odvetništvu določijo v višini, določeni v tarifi, ki ureja odvetniške storitve.

V primeru, da nasprotna stranka v postopku funkcionarju, kot je določeno v pravnomočni odločitvi, ne povrne njenega dela stroškov postopka, tretji odstavek določa, da preide terjatev stroškov postopka iz funkcionarja na organ ali samoupravno lokalno skupnost, ki je funkcionarju založila sredstva pravne pomoči, funkcionarju pa dolžnost povrnitve teh stroškov preneha. Ta ureditev se smiselno uporablja tudi za terjatve stroškov zastopanja po državnem in občinskem odvetništvu, kar ureja četrti odstavek.

K 25. členu

Predlog zakona posebno poglavje namenja ureditvi pravic po prenehanju funkcije. Pri tem sledi usmeritvam glede racionalne rabe javnih sredstev ter vzpodbujanja strokovno usposobljenih posameznikov h kandidiranju za javne funkcije. To bo možno tudi ob pogoju, da je ureditev pravic in obveznosti med opravljanjem funkcije in po prenehanju mandata vnaprej znana.

Predlagani člen ureja pravico poklicnih funkcionarjev, ki so bili do izvolitve oziroma imenovanja na funkcijo v delovnem razmerju za nedoločen čas, do vrnitve na delo. Poklicni funkcionar, ki je bil do izvolitve oziroma imenovanja v delovnem razmerju ima pravico, da se najkasneje v 30 dneh po prenehanju funkcije vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, za katerega izpolnjuje pogoje in ustreza ravni njegove izobrazbe, razen če iz objektivnih razlogov to ni mogoče (kot npr. ni ustreznega prostega delovnega mesta pri delodajalcu, delodajalec je prenehal obstajati,...).

Za obdobje 30 dni pripada bivšemu poklicnemu funkcionarju nadomestilo plače v višini 80 odstotkov zadnje mesečne plače, ki jo je prejel, ko je opravljal funkcijo. To nadomestilo izplača organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, kjer je poklicni funkcionar opravljal funkcijo, in sicer na podlagi pisnega obvestila funkcionarja, da se bo v 30 dneh vrnil na prejšnje delo, brez posebnega postopka. Funkcionar, ki bo po prenehanju funkcije, izkoristil možnost, da se v 30. dneh vrne na prejšnje delo, po preteku 30 dni ne more uveljavljati še pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije, saj je treba vlogo za to nadomestilo skupaj z dokazili vložiti v 15.

dneh po prenehanju funkcije, poleg navedenega pa se sta pravici iz 25. in 26. člena glede na pogoje, ki mora biti izpolnjen za uveljavljanje posamezne od njih, povsem izključujoči.

Četrti odstavek člena določa, da pravica poklicnega funkcionarja do vrnitve na delo, ne pripada funkcionarjem, ki trajno opravljajo funkcijo. Ustava RS in Zakon o državnem tožilstvu določata, da je funkcija sodnikov in državnih tožilcev trajna, kar področna zakonodaja za ostale funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, ne ureja. Funkcije ostalih funkcionarjev v državnih organih in samoupravnih lokalnih skupnostih, so namreč časovno omejene. Razlikovanje med funkcionarji, ki funkcijo opravljajo trajno in tistimi, ki jo opravljajo časovno omejeno, zato ne pomeni neenakega položaja, saj upošteva trajanje funkcije niso v enakem položaju. Zato se v členu zagotavlja pravica do vrnitve na prejšnje delo funkcionarjem, ki so opravljali funkcijo določeno, to je omejeno obdobje, njihova funkcija pa je bila zaradi omejenega mandata bolj izpostavljena. Hkrati so ti funkcionarji po končanju mandata podvrženi večjemu tveganju za težjo ponovno zaposlitev. Predlagana rešitev je bila vzpostavljena z namenom vzpodbujanja kandidature za javne funkcije, pri čemer naj bi urejen sistem ter vnaprej znan obseg pravic in obveznosti ter pravica do vrnitve na prejšnje delo po prenehanju funkcije pripomogel k čim večjemu številu strokovno usposobljenih in vsestransko aktivnih kandidatov, kar bi posledično vplivalo tudi na kakovostno izvajanje vseh funkcij in s tem oblasti kot celote.

K 26. členu

Predlog člena določa pravico funkcionarja, ki je poklicno opravljal funkcijo, do nadomestila plače po prenehanju opravljanja funkcije. Člen pravico veže na čas opravljanja funkcije, in določa, da funkcionar nima pravice do nadomestila plače, če mu funkcija preneha pred potekom šestih mesecev od izvolitve ali imenovanja. Poklicni funkcionar, ki mu je prenehala funkcija in iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati z opravljanjem prejšnje funkcije ali nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve ter ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine, ima, dokler se ne zaposli ali začne opravljati funkcije ali začne opravljati pridobitne dejavnosti oziroma dokler ne izpolni navedenih pogojev za upokožitev, pravico do nadomestila plače v višini 80 odstotkov zadnje mesečne plače, ki jo je prejel, ko je opravljal funkcijo, vendar najdlje tri mesece od prenehanja funkcije. Čas prejemanja nadomestila, torej trije meseci in višina nadomestila, v primerjavi z doslej veljavno ureditvijo, ostajata v tem delu nespremenjeni.

Enako kot v veljavnem Zakonu o funkcionarjih v državnih organih, predlog ureja pravico do nadomestila plače, katere izplačevanje se lahko podaljša do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, vendar najdlje še za dodatnih šest mesecev.

Drugi odstavek na novo določa, da ima funkcionar, ki je poklicno opravljal katerokoli funkcijo neposredno pred mandatom, ki mu je prenehal, za vsak prejšnji zaporedni mandat pravico do dodatnega trimesečnega nadomestila plače, vendar ne več kot šest mesecev skupaj iz naslova zaporednih prejšnjih mandatov, kar pomeni, da lahko funkcionar, ki je poklicno opravljal funkcijo, prejema nadomestilo plače po prenehanju funkcije največ devet mesecev. Določba se bo lahko uporabila v primeru večkratnih zaporednih mandatov na primer poklicnega župana, državnega sekretarja, informacijskega pooblaščenca.

Člen na novo določa, da funkcionar, ki mu je predčasno prenehala funkcija zaradi pravnomočne obsodbe (predlog zakona predčasno razrešitev funkcionarja zaradi pravnomočne obsodbe ureja v 7. členu), nima pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije.

V izogib morebitnim nejasnostim člen prav tako določa, da pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije prav tako nima funkcionar, ki trajno opravlja funkcijo, in sicer iz razlogov, ki so že navedeni v obrazložitvi k prejšnjemu členu.

K 27. členu

Kot doslej je s členom določen način uveljavljanja in odločanja o pravici do nadomestila plače po prenehanju funkcije funkcionarju, ki je poklicno opravlja funkcijo. O pravici odloča pristojni organ, ki je opredeljen v tretjem odstavku 4. člena.

Poklicni funkcionar, ki mu je funkcija prenehala, lahko uveljavlja pravico do nadomestila plače v petnajstih dneh po prenehanju funkcije na podlagi vloge za uveljavljanje pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije ter dokazil o izpolnjevanju pogojev za pridobitev te pravice. Hkrati je treba z vlogo izkazati tudi, zakaj vrnitev k prejšnjemu delodajalcu ni mogoča. O vlogi mora pristojni organ, določen v tretjem odstavku 4. člena, odločiti v štirinajstih dneh z odločbo.

V času prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije je bivši poklicni funkcionar dolžan obvestiti organ, ki je odločil o pravici do prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije in tudi organ, ki mu izplačuje nadomestilo plače, o svojih prejemkih iz naslova opravljanja dela, saj se mu pri naslednjem obračunu nadomestila plače znesek nadomestila zniža za prejete zneske. Bivši funkcionar v času prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije ne sme sklepati dogovorov za odložena plačila in drugih dogovorov, ki bi bili v nasprotju z namenom zakona.

Posebej je urejeno tudi, kdaj poklicnemu funkcionarju, ki mu je funkcija prenehala, pravica do prejemanja nadomestila plače preneha, in sicer, če:

- se zaposli oziroma začne opravljati funkcijo,
- začne opravljati pridobitno dejavnost,
- izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma v skladu s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine ali
- se upokoji.

Člen tudi jasno določa, da nadomestilo plače po prenehanju funkcije, prispevke za socialna zavarovanja, davke ter morebitno odpravnino ob upokojitvi izplača organ oziroma samoupravna lokalna skupnost, v kateri je funkcionar opravljal funkcijo, iz svojih proračunskih sredstev.

K 28. členu

Člen določa sankcijo za primer kršitve določbe glede obveščanja pristojnega organa o spremenjenih okoliščinah, na podlagi česar se bi spremenila višina nadomestila plače, kar je že doslej na enak način urejal Zakon o funkcionarjih v državnih organih. Prav tako je določena sankcija za primer, če bi funkcionar neupravičeno sklenil dogovor za odložena plačila ali drug dogovor. V obeh primerih funkcionarju pravica do nadomestila preneha, vrne pa tudi zneske neupravičeno prejetih nadomestil, in sicer najpozneje v roku 30 dni od prenehanja pravice do nadomestila. Če funkcionar neupravičeno prejetih nadomestil ne vrne, mora organ ta znesek zahtevati s tožbo pred pristojnim sodiščem.

K 29. členu

Člen kot doslej določa, da funkcionar, ki mu je prenehala funkcija, ni upravičen do prejemanja nadomestila plače po prenehanju funkcije za čas, ko po prenehanju funkcije v času prejemanja nadomestila prestaja pripor ali zaporno kazen. Če se prestajanje pripora ali zaporne kazni izteče pred potekom časa, ki je s tem zakonom določen za prejemanje nadomestila, ima pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije za preostalo obdobje.

K 30. členu

Člen določa, da ima funkcionar pravico do nadomestila plače za obdobje, določeno v odločbi pristojnega organa, od naslednjega dne po prenehanju funkcije.

K 31. členu

Člen kot doslej določa, da se funkcionarju, ki po prenehanju mandata pridobi pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije, čas prejemanja nadomestila šteje v pokojninsko dobo in je vključen v obvezna socialna zavarovanja. Člen določa tudi, da funkcionarju v primeru, da se v času ali po zaključku prejemanja nadomestila plače upokoji, pripada tudi odpravnina ob

upokojitvi, in sicer na enak način in v enaki višini, kot to velja za javne uslužbence v državni upravi. Gre za ureditev, ki je doslej že veljala, tako za funkcionarje, ki so poklicno opravljali funkcijo kot tudi za javne uslužbence.

K 32. členu

Člen določa, da imajo tudi funkcionarji po prenehanju mandata, pravico do pravne pomoči, če se zoper njih vodi odškodninski postopek zaradi opravljanja njihove funkcije. Navedena pravica pripada funkcionarju, ki mu je funkcija že prenehala, če se odškodninski postopek vodi zaradi postopanj, ki jih je izvršil v času, ko je še opravljal funkcijo.

Izrecno je določeno, da izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravice ugotavlja organ, v katerem je funkcionar opravljal funkcijo oziroma uprava samoupravne lokalne skupnosti. Člen določa tudi, da navedene pravice zagotavlja organ, v katerem je funkcionar opravljal funkcijo oziroma uprava samoupravne lokalne skupnosti. Glede samih pravic, njihovega uveljavljanja in izvajanja člen določa, da se smiselno uporabljajo določbe 19., 20., 21., 22., 23. in 24. člena tega zakona.

K 33. členu

Glede na to, da zakon določa pravice funkcionarjev, predlagatelj ocenjuje, da je ustrezna rešitev, po kateri ima funkcionar pravico vložiti zahtevo za uveljavljanje svojih pravic po tem zakonu ter tudi pravico do ugovora zoper odločitve pristojnih organov o njegovih pravicah in obveznostih. Zahtevo za varstvo pravic in ugovor zoper odločitve vloži funkcionar pri organu, ki je pristojen za odločitve o pravicah in obveznostih (na primer minister na ministrstvo, v katerem opravlja funkcijo, župan na pristojno komisijo občinskega sveta). Ugovor zoper odločitev pristojnega organa vloži funkcionar v roku 15 dni od prejema odločitve o pravicah in obveznostih. Zakon določa, da pristojni organ v primeru ugovora preizkusi svojo odločitev in jo lahko v primeru, da ugotovi, da ni bila pravilna oziroma zakonita, tudi spremeni. Pristojni organ o zahtevi oziroma ugovoru odloči z odločbo. Če se funkcionar z odločitvijo o svoji zahtevi oziroma ugovoru ne strinja ali pa če pristojni organ ne odloči v 30 dneh od vložitve zahteve za uveljavljanje pravic ali ugovora zoper odločitev o pravicah in obveznostih, lahko zahteva varstvo svojih pravic pri pristojnem delovnem sodišču.

K 34. členu

Predlagani člen ureja nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in aktov, izdanih na njegovi podlagi. Nadzor bo opravljala inšpekcija, pristojna za sistem javnih uslužbencev, razen nadzora nad pravicami funkcionarja po prenehanju funkcije, ki ga bo izvajala, tako kot doslej, proračunska inšpekcija na podlagi pooblastil, ki jih določa Zakon o javnih financah v prvem in drugem odstavku 104. člena. Proračunska inšpekcija je bila že sedaj pristojna za izvajanje nadzora nad uveljavljanjem pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije. To ureditev vsebujejo tudi vsi področni zakoni, ki določajo pravice funkcionarjev.

Člen izrecno določa, da bo nadzor nad pravicami poklicnih funkcionarjev v času trajanja njihove funkcije, opravljala inšpekcija, pristojna za sistem javnih uslužbencev, medtem ko bo nadzor nad pravicami poklicnih funkcionarjev po koncu opravljanja funkcije, opravljala proračunska inšpekcija. Proračunska inšpekcija bo tako kot doslej pristojna za opravljanje nadzora nad pravico do nadomestila plače po prenehanju funkcije, na podlagi tega zakona pa bo pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravico do vrnitve na prejšnje delo.

Glede nadzora nad izvajanjem pravice do pravne pomoči pojasnujemo, da bo za nadzor nad to pravico tako v času opravljanja funkcije kot tudi po prenehanju funkcije, izvajala inšpekcija, pristojna za sistem javnih uslužbencev, s čimer se zagotovi enoten nadzor nad izvajanjem iste pravice.

K 35. členu

Člen ureja pooblastila inšpektorja za sistem javnih uslužbencev, ki opravlja inšpekcijski nadzor po uradni dolžnosti. Inšpektor ima za opravljanje inšpekcijskega nadzora pravico vstopiti v prostore organa in samoupravne lokalne skupnosti, v kateri funkcionar opravlja funkcijo, vpogledati v vso dokumentacijo in v evidence podatkov v zvezi s pravicami, ki jih določa ta zakon. Organ ali samoupravna lokalna skupnost, v kateri funkcionar opravlja funkcijo, mora inšpektorju

zagotoviti pogoje za delo in informacije, potrebne za izvedbo inšpekcijskega nadzora. Prav tako je določeno, da lahko inšpektor pridobi in uporabi osebne in druge podatke iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

K 36. členu

V členu je določeno, da inšpektor pooblastilo za opravljanje nadzora izkazuje s službeno izkaznico.

Drugi odstavek določa, da inšpektor o opravljenem pregledu sestavi zapisnik in ga najkasneje v 30 dneh od opravljenega pregleda pošlje organu ali samoupravni lokalni skupnosti, v kateri je bil opravljen nadzor. Ta lahko v osmih dneh od vročitve zapisnika vloži ugovor pri ministrstvu, pristojnemu za javno upravo, ki o ugovoru odloči. Odločitev o ugovoru postane sestavni del zapisnika.

K 37. členu

Člen določa ukrepe inšpektorja za sistem javnih uslužbencev. Če inšpektor ugotovi nezakonnosti ali nepravilnosti v poslovanju po tem zakonu, dredi organu ali samoupravni lokalni skupnosti ukrepe, ki so potrebni za odpravo nezakonnosti ali nepravilnosti.

K 38. členu

Člen ureja kazenske določbe.

V prvem odstavku je določena globa v višini 500 eurov, s katero se kaznuje za prekršek odgovorna oseba organa ali samoupravne lokalne skupnosti, ki ovira ali onemogoči vstop inšpektorja v prostore, ne zagotovi dostopa do dokumentacije in evidenc, potrebnih za izvedbo inšpekcijskega nadzora, ali ne predloži pravočasno zahtevane dokumentacije, potrebne za izvedbo inšpekcijskega nadzora ali če v določenem roku ne izpolni odrejenega ukrepa inšpektorja iz 37. člena.

V drugem odstavku je za kršitve določb, ki urejajo uveljavljanje pravice do nadomestila plače po prenehanju mandata določena globa v višini 1.000 evrov. Takšno višino globe za navedena prekrška vsebujejo tudi vsi področni zakoni, ki določajo pravice funkcionarjev, določal pa jo je tudi Zakon o funkcionarjih v državni organih.

V tretjem odstavku je določena globa v višini od 1.000 do 10.000 eurov, s katero se kaznuje za prekršek odgovorna oseba organa ali samoupravne lokalne skupnosti, ki določi oziroma izplača povračilo stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije in drugih prejemkov v drugačni višini in pod drugačnimi pogoji, kot jih določa zakon, ne sklene dogovora o načinu vrnitve preveč izplačanih zneskov oziroma ne vloži tožbe zoper funkcionarja, če ne pride do dogovora glede vrnitve preveč izplačanih zneskov; ki funkcionarju, ki poklicno opravlja funkcijo, določi oziroma izplača nadomestilo za neizrabljen letni dopust v nasprotju s tem zakonom.

Četrti odstavek se upošteva določbe Zakona o prekrških daje pooblastilo za izrek globe v znesku, ki je višji od najnižjega predpisanega v hitrem prekrškovnem postopku.

K 39. členu

Člen dopolnjuje Zakon o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22), na podlagi katerega se bodo po uveljavitvi Zakona o funkcionarjih naloge namestnika generalnega sekretarja vlade opravljale v statusu funkcionarja. Navedena ureditev je potrebna upoštevanje naloge, ki jih opravlja generalni sekretar vlade kot funkcionar. Ta namreč v skladu z Zakonom o vladi vodi generalni sekretariat in po navodilih predsednika vlade skrbi za pripravo sej vlade in izvrševanje njenih odločitev ter opravlja druge naloge v zvezi z organizacijo dela v vladi in vladnih službah. Konkretno naloge generalnega sekretariata Vlade so podrobneje določene z Odlokom o ustanovitvi Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije. Glede na prej pojasnjeno vsebino nalog generalnega sekretarja vlade, ki jih opravlja v statusu funkcionarja ter dejstvo, da

namestnik generalnega sekretarja vlade opravlja po vsebini iste naloge, je ustrezno, da tudi namestnik generalnega sekretarja vlade opravlja te naloge kot funkcionar.

Člen določa, da ima generalni sekretar vlade največ dva namestnika, ki ju enako, kot je določeno za generalnega sekretarja vlade, imenuje in razreši vlada, določeno pa je tudi, da funkcija namestnika generalnega sekretarja vlade preneha z razrešitvijo, z odstopom ali s prenehanjem funkcije generalnega sekretarja vlade.

Za pravice namestnika generalnega sekretarja vlade do plače in nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata, se bodo uporabljale določbe zakona, ki ureja funkcionarje.

Člen v drugi točki spreminja 32. člen Zakon o Vladi Republike Slovenije, ki določa obveznost opravljanja tekočih poslov funkcionarjev, ki jih imenuje vlada po prenehanju funkcije (po spremembi 32. člena generalni sekretar vlade in njegov namestnik), in sicer do imenovanja novega funkcionarja. S predlagano dopolnitvijo se med funkcionarje, ki morajo po prenehanju funkcije opravljati tekoče posle, doda namestnika generalnega sekretarja vlade, medtem ko predstojnik organa v sestavi ministrstva ter predstojnik vladne službe v skladu s sistemsko ureditvijo ne opravljata tekočih poslov, saj nista funkcionarja. Dodatno se redakcijsko popravlja še besedilo v delu, ki se nanaša na zagotavljanje pravic funkcionarjev vlade v zvezi s prenehanjem mandata, ker se s prehodno določbo 42. člena Zakona o funkcionarjih črta drugi odstavek, zato je treba popraviti tudi besedilo v tretjem odstavku 32. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije.

Kot izhaja iz obrazložitve k 49. členu se bo navedena sprememba in dopolnitev Zakona o Vladi Republike Slovenije začela uporabljati z nastopom funkcije prve vlade po uveljavitvi tega zakona. Navedeno pomeni, da bo prva nova vlada, ki bo po uveljavitvi tega zakona nastopila funkcijo, prvič imenovala namestnika generalnega sekretarja vlade kot funkcionarja.

K 40. členu

Povračila stroškov in drugi prejemki so bila od leta 2012 za funkcionarje najprej urejena v ZUJF, nato v ZSPJS-A in sedaj v Zakonu o skupnih temeljih plačnega sistema (Uradni list RS, št. 95/24). Že pred letom 2012 je Zakon o poslancih v 28. členu taksativno določal nabor povračil stroškov in drugih prejemkov, do katerih so upravičeni poslanci, in sicer poleg povračil, ki jih sedaj enotno za vse funkcionarje določa predlog zakona v 14. členu, tudi pravico poslanca do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, pravico do povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj ter pravico do povračila stroškov za izobraževanje. Predlagana sprememba veljavnega 28. člena Zakona o poslancih torej ni ureditev nove pravice, ampak le redakcijski popravek člena zaradi enotne določitve povračil stroškov in drugih prejemkov v 14. členu tega zakona.

Predlagatelj namreč ne posega v področne zakone, ki že sedaj določene pravice funkcionarjev urejajo dodatno ali drugače, kar izhaja iz vrste in značilnosti funkcije, zato ostaja nespremenjena ureditev nekaterih pravic iz posebnih zakonov kot npr. pravice poslancev do poslanskega pavšala in pravice do povračila stroškov prevoza iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, ostale pravice poslancev do povračil stroškov in drugih prejemkov pa ureja predlog zakona v 14. členu.

Pravica do povračila stroškov za izobraževanje se nadomesti s pravico do usposabljanja in izpopolnjevanja, saj se poslanci v času opravljanja funkcije za namene opravljanja funkcije ne izobražujejo v smislu pridobitve formalne stopnje izobrazbe, kot navedeno v obrazložitvi k 42. členu predloga zakona, se pa usposabljujejo in izpopolnjujejo. Prav tako se pravica do povračila stroškov selitve v službeno stanovanje in nazaj črta, saj so službena stanovanja poslancev v celoti opremljena in poslanci in poslanec s selitvijo stroški ne nastajajo.

Glede na to, da se s tem zakonom redakcijsko spremeni besedilo 28. člena in določi prenehanje veljave prvega odstavka 29. člena Zakona o poslancih, se upošteva navedeno besedilo 30. člena Zakona o poslancih spremeni tako, da ta določa, da državni zbor oziroma pristojno delovno telo določi pogoje in višino mesečnega pavšalnega zneska za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti (ne pa tudi pogoje in višine ostalih povračil stroškov in drugih prejemkov, saj je to vsebina tega zakona).

K 41. členu

Člen v prvi točki spreminja besedilo 53. člena Zakona o sodniški službi in sicer na koncu prvega stavka veljavne določbe zaradi poenotenja ureditve nadomestila plače za letni dopust in izredni plačani dopust z ureditvijo, ki velja tako za funkcionarje, za katere se bo uporabljal 12. člen predloga zakona, kot tudi za državne tožilce, dodaja zapis »za polni delovni čas«. V veljavnem 53. členu Zakona o sodniški službi se zaradi poenotenja (podrobneje zapisano v obrazložitvi k 12. členu) nadalje črta drugi stavek, ki določa pravico do nadomestila plače za čas zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom.

Povračila stroškov in drugi prejemki so bila od leta 2012 za funkcionarje najprej urejena v ZUJF, nato v ZSPJS-A in sedaj v Zakonu o skupnih temeljih plačnega sistema (Uradni list RS, št. 95/24). Že pred letom 2012 je Zakon o sodniški službi v 55. členu taksativno določil nabor povračil stroškov in drugih prejemkov do katerih so upravičeni sodniki, in sicer poleg povračil, ki jih sedaj enotno za vse funkcionarje določa predlog zakona v 14. členu, tudi pravico sodnika do povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje in nazaj, pravico do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih, iz kraja, kjer ima sodnik službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča, in nazaj ter pravico do povračila stroškov za izobraževanje. Predlagana sprememba 55. člena ni ureditev novih pravic, ampak le redakcijski popravek člena zaradi enotne določitve povračil stroškov in drugih prejemkov v 14. členu tega zakona.

Kot navedeno v obrazložitvi prejšnjega člena, predlagatelj ne posega v področne zakone, ki že sedaj določene pravice funkcionarjev urejajo dodatno ali drugače, kar izhaja iz vrste in značilnosti funkcije. Tako ostaja nespremenjena ureditev pravice sodnikov do povračila stroškov prevoza iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, pravica do povračila stroškov izobraževanja in pravica do povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj kjer ima službeno stanovanje in nazaj, ostale pravice sodnikov do povračil stroškov in drugih prejemkov pa ureja predlog zakona v 14. členu.

V skladu s predlagano spremembo 55. člena Zakona o sodniški službi je določeno tudi, da izplačilo prejemkov in povračil, do katerih je sodnik upravičen v skladu z Zakonom o sodniški službi in zakonom, ki ureja pravice funkcionarjev, odobri predsednik sodišča. Glede na to, da Zakon o poslancih pravice do povračila stroškov selitve ne bo urejal več, je bilo v tej zvezi treba sklic na predpis, ki velja za poslance državnega zbora, črtati. Z namenom poenotenja povračil stroškov v zvezi s selitvijo je določeno, da pogoje in višino povračila stroškov selitve ter povračilo stroškov izobraževanja, določi predsednik vrhovnega sodišča, če Zakon o sodniški službi ne določa drugače.

K 42. členu

Podobno kot v obrazložitvi k predhodnemu členu predlagatelj pojasnjuje, da veljavni Zakon o ustavnem sodišču v 74. členu taksativno določa nabor povračil stroškov in drugih prejemkov do katerih so upravičeni sodniki ustavnega sodišča, in sicer poleg povračil, ki jih sedaj enotno za vse funkcionarje določa predlog zakona v 14. členu, tudi pravico ustavnega sodnika do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj, pravico povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj ter pravico do povračila stroškov za izobraževanje. Predlagana sprememba 74. člena ni ureditev novih pravic, ampak le redakcijski popravek člena zaradi enotne določitve povračil stroškov in drugih prejemkov v 14. členu tega zakona.

Tako kot navedeno v obrazložitvi k predhodnemu členu, bodo pravice ustavnih sodnikov do povračila stroškov in drugih prejemkov, upošteva 14. člen predloga zakona in določbi 42. člena predloga zakona, ki redakcijsko popravlja 74. člen Zakona o ustavnem sodišču, ostali nespremenjeni.

V določbi 74. člena Zakona o ustavnem sodišču se ohranja pravica ustavnega sodnika do povračila stroškov za izobraževanje (v smislu pridobitve formalne izobrazbe). Čeprav Zakon o ustavnem sodišču pravice do izobraževanja (z izjemo navedbe povračila stroškov za izobraževanje) konkretnije ne določa (kot je na primer ta pravica konkretno opredeljena v Zakonu o sodniški službi), predlagatelj zakona v pravico do povračila stroškov za izobraževanje ne posega. Poudarja pa, da je treba ločevati med pravico do izobraževanja ter pravico do usposabljanja in izpopolnjevanja.

Usposabljanje se namenjeno pridobivanju praktičnih znanj in veščin, ki so potrebne za opravljanje določenega dela ali funkcije in je običajno kratkotrajno in specifično za določeno delovno mesto ali funkcijo (kot na primer uporaba digitalnih orodij za analizo zakonodaje in sodne prakse, javna komunikacija in obvladovanje medijskih nastopov, varovanje tajnih podatkov in sodniške diskrecije). Izpopolnjevanje je namenjeno poglobljanju in izboljšanju obstoječih znanj in veščin, da se zaposleni in funkcionarji lahko bolje prilagodijo spremembam ali novostim na svojem področju, pogosto gre za nadgradnjo predhodno pridobljenih kompetenc (na primer: seminarji o novi ustavni sodni praksi (domači in tuji primeri), usposabljanje o razmerju med nacionalnim pravom in pravom EU, strokovne delavnice o človekovih pravicah in mednarodnih konvencijah). Izobraževanje je širše in bolj celovito, saj vključuje sistematično pridobivanje teoretičnih in praktičnih znanj, pogosto povezano s formalnim šolskim sistemom in lahko vodi do pridobitve novih kvalifikacij ali stopnje izobrazbe (na primer: podiplomski študij ali doktorat iz prava (npr. mednarodno pravo, človekove pravice), specializacija v določenem pravnem področju (npr. gospodarsko pravo, kazensko pravo), mednarodni programi za sodnike (npr. študijska izmenjava pri Evropskem sodišču v Luksemburgu ali Strasbourg).

Ustavnim sodnikom, enako kot vsem funkcionarjem, pripada pravica do usposabljanja in izpopolnjevanja ter povračila stroškov v tej zvezi skladno z Zakonom o funkcionarjih.

Tako kot doslej je določeno, da pogoje in višino povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima ustavni sodnik službeno stanovanje in nazaj ter povračila stroškov izobraževanja, določi ustavno sodišče.

K 43. členu

S predlagano dopolnitvijo se spreminja 62. člen Zakona o državnem svetu in sicer na način, da se v Zakonu o državnem svetu (in ne v predlaganem zakonu) uredi plačilo za opravljanje nepoklicne funkcije člana in podpredsednika državnega sveta. Predlagana določba po vsebini v ničemer ne spreminja že sedaj veljavne ureditve, kot je bila določena z Zakonom o dopolnitvi Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 21/13). Ta je določil, da ima član državnega sveta pravico do plačila za opravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije.

Člen tako kot doslej veže določitev višine plačila za opravljanje funkcije člana in podpredsednika državnega sveta na osnovno plačo predsednika državnega sveta. Določa, da lahko znaša plačilo za opravljanje funkcije največ tretjino navedene osnovne plače, pri čemer pa določitev konkretne višine in pogoje, ob izpolnjevanju katerih članom in podpredsedniku državnega sveta plačilo pripada, tako kot doslej prepušča posebnemu aktu, ki ga sprejme sam državni svet.

Predlog zakona v 8. členu namreč določa, da imajo funkcionarji, ki funkcijo opravljajo nepoklicno, pravico do plačila za opravljanje funkcije in povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije, v skladu z področnim zakonom. Zato je sistemsko ustrezno, da se dopolnijo določbe Zakona o državnem svetu, na način, da se v njem uredijo pravice funkcionarjev, ki v državnem svetu funkcijo opravljajo nepoklicno. Doslej je namreč te pravice urejal Zakon o funkcionarjih v državnih organih, kar pa z vidika predlagane sistemske urejenosti (8. člen), več ni ustrezno. S

predlagano dopolnitvijo predlagatelj ne posega v vsebino Zakona o državnem svetu, v delu, ki se nanaša na volitve državnih svetnikov, prav tako pa ne posega v doslej veljavno ureditev glede plačil za opravljanje nepoklicne funkcije državni svetnikov.

K 44. členu

Sprememba in dopolnitev Zakona o varuhu človekovih pravic je potrebna zaradi določitve pristojnega organa, ki odloča o pravici funkcionarja do nadomestila plače po prenehanju funkcije. Na novo je ta organ na splošno že urejen v tretjem odstavku 4. člena predloga zakona, zato je s spremembo treba uskladiti tudi določbe Zakona o varuhu človekovih pravic, ki odslej določajo, da o pravici do nadomestila plače po prenehanju funkcije za varuha človekovih pravic odloča na novo imenovani varuh človekovih pravic, če pa ta še ni imenovan, pa Državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (mandatno volilna komisija državnega zbora).

Podobno je bilo treba določiti tudi pristojni organ, ki bo odločal o nadomestilu plače po prenehanju funkcije namestnika varuha, ki bo odslej varuh človekovih pravic, če pa ta (še) ne bo imenovan pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (mandatno volilna komisija državnega zbora).

Ostale spremembe so redakcijske narave zaradi spremembe organa odločanja.

K 45. členu

Podobno kot je zapisano v obrazložitvi k prejšnjemu členu je sprememba Zakona o računskem sodišču potrebna zaradi določitve pristojnega organa, ki odloča o pravici funkcionarja do nadomestila plače po prenehanju funkcije. Na novo je ta organ na splošno že urejen v tretjem odstavku 4. člena predloga zakona, zato je s spremembo treba uskladiti tudi določbe Zakona o računskem sodišču. O pravici do nadomestila plače predsednika računskega sodišča bo odločal novi predsednik računskega sodišča, če ta še ne bo imenovan, pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (mandatno volilna komisija državnega zbora). O pravici do nadomestila plače namestnika računskega sodišča bo odločal predsednik računskega sodišča, če pa ta ne bo imenovan pa državni zbor ali od njega pooblaščenno telo (mandatno volilna komisija državnega zbora).

Ostale spremembe so redakcijske narave zaradi spremembe organa odločanja.

K 46. členu

Zakon o lokalni samoupravi v 34.a členu določa, da podžupanu, ki opravlja funkcijo nepoklicno, pripada plačilo največ v višini 50% plače, ki bi jo dobil, če bi funkcijo opravljal poklicno in da članu občinskega sveta, razen podžupanu, pripada sejnina za udeležbo na seji občinskega sveta ali seji delovnega telesa občinskega sveta. Občinski svet s svojim aktom določi merila za izplačilo sejin za člane občinskih svetov, člane delovnih teles občinskega sveta in člane drugih občinskih organov.

Predlagana določba sledi ureditvi v 8. členu predloga zakona, ki določa, da ima funkcionar, ki nepoklicno opravlja funkcijo, poleg pravice do plačila za opravljanje funkcije tudi pravico do povračila stroškov, ki jih ima v zvezi z opravljanjem funkcije, v skladu z zakonom, ki ureja nepoklicno opravljanje funkcije. Predlagana določba formalno normativno ureja izvajanje povračila stroškov za nepoklicno opravljanje funkcije, ki jo samoupravne lokalne skupnosti že sedaj urejajo s svojimi predpisi.

Zato se s predlagano prehodno določbo začasno, do ureditve v Zakonu o lokalni samoupravi, za obračun stroškov nepoklicnemu funkcionarju v občini, ki nastanejo v zvezi z opravljeno službeno potjo, uporabljajo določbe predlaganega zakona. Funkcionarjem, ki v samoupravni lokalni skupnosti nepoklicno opravljajo funkcijo zaradi opravljanja funkcije na službeni poti, pripada povračilo stroškov v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, in sicer:

- stroški in obračun stroškov na službenem potovanju v državi
- dnevnice za službeno potovanje v državi,

- kilometrina za uporabo lastnega avtomobila za službene namene v državi in
- stroški prenočevanja na službenem potovanju.

Prav tako predlagani člen določa, da funkcionarju, ki v samoupravni lokalni skupnosti funkcijo opravlja nepoklicno (torej županu, podžupanu in članu občinskega sveta, ki funkcijo opravljajo nepoklicno) pripada tudi povračilo stroškov prevoza na sejo občinskega sveta, in sicer v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela.

Člen določa, da bo pravice do povračil stroškov iz tega člena za nepoklicne funkcionarje lokalne samoupravne skupnosti ugotavljala in zagotavljala uprava samoupravne lokalne skupnosti.

K 47. členu

Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24, v nadaljnjem besedilu: ZSTSPJS) v 60. členu določa, da je osnovna plača funkcionarja določena s plačnim razredom, v katerega je uvrščena posamezna funkcija oziroma s plačnim razredom, ki ga je funkcionar pridobil z napredovanjem, če funkcionar lahko napreduje v skladu z zakonom. Uvrstitev posameznih funkcij v plačne razrede se določi z zakonom, pri čemer so uvrstitve in razponi možnih napredovanj v višji plačni razred določeni v Prilogi 2, ki je sestavni del ZSTSPJS.

S predlogom zakona je na novo določen status funkcionarja za namestnika generalnega sekretarja vlade. V tem členu se za namen določitve plače do ureditve v zakonu, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, funkcija namestnika generalnega sekretarja vlade (šifra A010221) uvršča v 59. plačni razred v novi plačni lestvici po ZSTSPJS. Izhodišče za določitev plačnega razreda namestnika generalnega sekretarja vlade je bilo razmerje štirih plačnih razredov med plačnim razredom funkcije ministra (od 62. do 64. plačni razred) in funkcije državnega sekretarja (od 58. do 60. plačni razred). Glede na to, da gre v primeru generalnega sekretarja vlade in njegovega namestnika za primerljivo razmerje kot pri ministru in državnem sekretarju, in je funkcija generalnega sekretarja vlade uvrščena v 63. plačni razred, se funkcija namestnika generalnega sekretarja vlade, upoštevaje razmerje štirih plačnih razredov razlike, uvrsti v 59. plačni razred.

Za postopno pridobitev pravice do višje plače funkcionarja, ki bo imenovan na funkcijo po začetku veljavnosti 39. in tega člena predloga zakona, se od imenovanja do vključno 31. decembra 2027, enako kot za vse ostale funkcionarje uporabljajo določila 101. člena in 102. člena ZSTSPJS. Hkrati pa se, smiselno enako, kot to določa osmi odstavek 101. člena ZSTSPJS za ostale funkcionarje, ki opravljajo funkcije izvršilne veje oblasti (vključno s funkcijo generalnega sekretarja vlade), tudi za funkcionarja, ki opravlja funkcijo namestnika generalnega sekretarja vlade določa, da se mu do izteka mandata državnega zbora, ki teče ob uveljavitvi ZSTSPJS in v obdobju opravljanja tekočih poslov po prenehanju mandatnega obdobja državnega zbora, ki teče ob uveljavitvi ZSTSPJ, ne izplačuje razlika iz 1.b točke prvega odstavka 101. člena ZSTSPJS oziroma četrtega odstavka 102. člena ZSTSPJS. Funkcionarju, ki bo opravljal funkcijo po izteku tega obdobja, se plača določi v skladu z 102. členom ZSTSPJS, pravico do izplačila višje plače pa pridobi postopno in na način, določen v 101. členu ZSTSPJS.

Ker gre pri namestniku generalnega sekretarja vlade za novo funkcijo, se za namen izračuna razlike in postopne pridobitve pravice do višje plače po ZSTSPJS, v tretjem odstavku tega člena določa plačni razred, v katerega bi bila uvrščena funkcija namestnika generalnega sekretarja vlade na dan 31. december 2024 (v plačni lestvici po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju) in sicer 59. plačni razred.

Tudi ta člen se bo skladno z določbo četrtega odstavka 49. člena tega zakona pričel uporabljati z nastopom funkcije prve vlade po uveljavitvi tega zakona.

K 48. členu

Veljavna Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21), ki ureja povračilo stroškov za službena potovanja v tujino za javne uslužbenke in funkcionarje v državnih organih, samoupravnih lokalnih skupnostih, javnih agencijah, javnih

skladih, javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih ter drugih osebah javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, je bila sprejeta na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA). Glede na to, da bo pravno podlago za ureditev povračil stroškov za službena potovanja v tujino za funkcionarje predstavljal ta zakon, bo vlada morala sprejeti novo uredbo, s katero bo uredila povračila stroškov za službena potovanja v tujino za funkcionarje. Člen določa šestmesečni rok za sprejem nove uredbe, ki bo upošteva četrti odstavek 14. člena tega zakona za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo, določila višino dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi oziroma kraju, povračila stroškov za prenočišče, povračila stroškov prevoza in povračila drugih stroškov, nastalih na službenem potovanju v tujino.

Vlada uskladi Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22, 25/23, 127/23 in 19/24) s tem zakonom v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

Člen prav tako določa, da se v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona uskladi Uredba o organih v sestavi ministrstev (zaradi novih pristojnosti Inšpektorata za javni sektor) in Odlok o ustanovitvi Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije (uskladitev s spremembo in dopolnitvijo 25. in 32. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije).

K 49. členu

Člen ureja pričetek uporabe pravice do pravne pomoči.

V prvem odstavku je predlagano, da se za funkcionarja, ki v času uveljavitve zakona opravlja funkcijo, določbe glede pravice do pravne pomoči iz 19. do 24. člena in 32. člena prvič uporabijo za odškodninske postopke, ki se bodo začeli voditi zoper funkcionarja po začetku veljavnosti zakona.

Ne glede na navedeno pa je posebej za funkcionarje, ki mandat za opravljanje funkcije dobijo na splošnih volitvah (poslanci, državni svetniki, župani, občinski svetnik, predsednik republike) določeno, da se bodo določbe glede pravice do pravne pomoči iz 19. do 24. člena in 32. člena prvič uporabile za odškodninske postopke, ki se bodo začeli voditi po začetku opravljanja funkcije, za katero bodo dobili mandat na prvih naslednjih splošnih volitvah po začetku veljavnosti tega zakona. Navedeno pomeni, da funkcionarji, ki ob uveljavitvi tega zakona opravljajo navedene funkcije, pravice do pravne pomoči nimajo (prav tako nimajo tudi pravice do pravne pomoči po prenehanju funkcije).

Člen v četrtem odstavku določa, da se spremenjeni in dopolnjeni 25. in 32. člen Zakona o Vladi Republike Slovenije in 47. člen tega zakona začnejo uporabljati z nastopom funkcije prve vlade po uveljavitvi tega zakona. Navedeno pomeni, da bo prva nova vlada, ki bo po uveljavitvi tega zakona nastopila mandat, imenovala namestnika generalnega sekretarja vlade kot funkcionarja.

K 50. členu

Člen v celoti razveljavlja Zakon o funkcionarjih v državnih organih iz leta 1990, z njegovimi spremembami in dopolnitvami.

Prav tako člen določa, da prenehajo veljati:

- določbi zakonov, ki se konkretno se sklicujeta na Zakon o funkcionarjih v državnih organih (drugi odstavek 32. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije in peti odstavek 9. člena Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike),
- določbe zakonov, ki urejata povračila stroškov in druge prejemke, ki jih ureja ta zakon (prvi odstavek 29. člena Zakona o poslancih in 56. člen Zakona o sodniški službi),

- določbe, ki v zakonih urejajo nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom (drugi odstavek 25. člena Zakona o poslancih in drugi odstavek 52. člena Zakona o državnem tožilstvu) ter
- določbe glede določitve višin prejemkov in povračil stroškov ter določbe glede pravice do akontacije in ureditve višine dnevnic za službena potovanja v tujino (165. člen ter 171. člen Zakona za uravnoteženje javnih financ v delu, ki veljata za funkcionarje).

Člen določa, da preneha veljati tudi peti odstavek 38. člena Zakona o poslancih, ki določa, da poslanec, ki je bil do potrditve mandata v delovnem razmerju in mu pravice ter obveznosti iz tega delovnega razmerja na podlagi sporazuma z delodajalcem mirujejo, po prenehanju mandata nima pravice do nadomestila. Prav tako predlagatelj opozarja, da je predviden sprejem novega Zakona o javnih uslužbencih, ki bo na novo uredil „mirovanje“.

Prav tako člen v tretjem odstavku določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino in sicer v delu, ki velja za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo. Navedena uredba pa se uporablja do uveljavitve nove uredbe, ki bo uredila povračila stroškov za službena potovanja v tujino za funkcionarje, ki poklicno opravljajo funkcijo.

Izrecno je določeno, da funkcionarji, ki jim je funkcija že prenehala pred uveljavitvijo zakona, pravice do pravne pomoči, nimajo.

K 51. členu

Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22)

25. člen

Za organizacijsko, strokovno in drugo pomoč pri delovanju vlade in usklajevanju dela ministrstev lahko vlada ustanavlja vladne službe. Predsednik vlade lahko za te naloge pooblasti tudi resorno ministrstvo.

Vladno službo vodi minister brez resorja, državni sekretar ali direktorica oziroma direktor (v nadaljevanju: direktor). Direktor vladne službe je odgovoren predsedniku vlade, ministru ali generalni sekretarki oziroma generalnemu sekretarju (v nadaljevanju: generalni sekretar) vlade.

Kot vladna služba deluje tudi generalni sekretariat vlade. Generalni sekretariat vlade vodi generalni sekretar, ki ga imenuje in razreši vlada na predlog predsednika vlade. Generalni sekretar po navodilih predsednika vlade skrbi za pripravo sej vlade in izvrševanje njenih odločitev ter opravlja druge naloge v zvezi z organizacijo dela v vladi in vladnih službah. Generalnemu sekretarju vlade preneha funkcija z razrešitvijo, z odstopom ali s prenehanjem funkcije predsednika vlade.

Kot vladna služba deluje tudi kabinet predsednika vlade. Če je predstojnik kabineta predsednika vlade direktor, ga imenuje in razreši predsednik vlade. Položaj mu preneha z razrešitvijo, odstopom ali s prenehanjem funkcije predsednika vlade, za postopek njegove izbire pa se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne uslužbenke.

32. člen

Za pravice predsednika vlade, ministrov in generalnega sekretarja vlade do plače in nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata se smiselno uporabljajo določbe zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 48/92).

Za pravice državnih sekretarjev in predstojnikov organov v sestavi ministrstev ter predstojnikov vladnih služb do plače in nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata se smiselno uporabljajo določbe zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 18/91, 22/91 in 2/91-I).

Generalni sekretar vlade, predstojnik organa v sestavi ministrstva ter predstojnik vladne službe, ki mu funkcija preneha, mora opravljati tekoče posle do imenovanja novega funkcionarja, pravice iz prejšnjih odstavkov v zvezi s prenehanjem mandata pa mu gredo od naslednjega dne po dnevu imenovanja novega funkcionarja.

Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se uporabljajo tudi za člane vlade, ki jim je prenehala funkcija z dnem konstituiranja državnega zbora, in za funkcionarje, ki jim preneha funkcija po 40. členu tega zakona. Pravice po prenehanju mandata jim gredo od naslednjega dne po dnevu prisega ministrov, imenovanih po tem zakonu, oziroma po dnevu imenovanja drugih funkcionarjev.

Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22 in 95/24)

25. člen

Poslanec ima za čas letnega dopusta pravico do nadomestila plače v višini plače.

Delodajalec poslancu za zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v višini 80% plače poslanca v preteklem mesecu, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu.

28. člen

Poslanec ima pravico do drugih osebnih prejemkov in povračil:

- povračila stroškov za prevoz na delo in z dela,
- regresa za prehrano med delom,
- regresa za letni dopust,
- nadomestila za ločeno življenje,
- povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj,
- povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj,
- povračila stroškov za izobraževanje,
- jubilejne nagrade,
- odpravnine ob odhodu v pokoj.

29. člen

Poslanec ima pravico do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja).

Poslanec ima pravico do mesečnega pavšalnega zneska za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti.

30. člen

Pogoje in višino prejemkov in povračil iz prejšnjih dveh členov določi državni zbor oziroma pristojno delovno telo.

38. člen

Poslanec, ki mu je prenehal mandat in iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve in ne izpolnjuje minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez zmanjšanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine, ima, dokler se ne zaposli ali začne opravljati pridobitne dejavnosti oziroma dokler ne izpolni navedenih pogojev za upokojitev, pravico do nadomestila v višini 80 % zadnje plače, ki jo je prejemal, ko je opravljal funkcijo, vendar najdlje šest mesecev od prenehanja mandata.

Pravica do nadomestila iz prejšnjega odstavka se lahko podaljša do izpolnitve v prejšnjem odstavku navedenih pogojev za upokojitev, vendar najdlje še za šest mesecev.

Poslanec, ki je opravljal funkcijo poslanca že pred mandatom, ki mu je prenehal, ima za vsak prejšnji zaporedni mandat pravico do dodatnega trimesečnega nadomestila plače, vendar ne več kot šest mesecev skupaj.

Poslanec, ki mu je funkcija poslanca prenehala pred potekom šestih mesecev od potrditve mandata, nima pravice do nadomestila plače.

Poslanec, ki je bil do potrditve mandata v delovnem razmerju in mu pravice ter obveznosti iz tega delovnega razmerja na podlagi sporazuma z delodajalcem mirujejo, po prenehanju mandata nima pravice do nadomestila.

Čas prejemanja nadomestila se poslancu, ki mu je prenehal mandat, šteje v delovno dobo. V tem času je socialno zavarovan po predpisih, ki urejajo socialno zavarovanje oseb v delovnem razmerju, ob upokojitvi pa mu pripada pravica do odpravnine.

Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17, 36/19 – ZDT-1C, 34/23 – odl. US in 76/23)

53. člen

Sodnik ima za čas letnega dopusta in izrednega plačanega dopusta pravico do nadomestila plače v višini 100% plače za pretekli mesec. Delodajalec sodniku za zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v višini 80% plače sodnika v preteklem mesecu, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu.

55. člen

Sodnik ima pravico do drugih osebnih prejemkov in povračil:

1. povračila stroškov za prevoz na delo in z dela,
2. regresa za prehrano med delom,
3. regresa za letni dopust,
4. nadomestila za ločeno življenje,
5. povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj,
6. povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj,
7. povračila stroškov za izobraževanje,
8. jubilejne nagrade,
9. odpravnine ob odhodu v pokoj.

56. člen

Sodnik ima pravico do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja).

57. člen

Prejemki in povračila iz prejšnjih dveh členov se izplačujejo po predpisih, ki veljajo za poslance državnega zbora, če s tem zakonom ni drugače določeno.

Izplačilo prejemkov in povračil, do katerih je sodnik upravičen, odobri predsednik sodišča.

Zakon o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve, 36/19, 139/20, 54/21 in 105/22 – ZZNŠPP)

52. člen

(pravica do nadomestila plače)

(1) Državni tožilec ima za čas letnega dopusta in izrednega plačanega dopusta pravico do nadomestila plače v višini 100 % plače za pretekli mesec za polni delovni čas.

(2) Državnemu tožilcu se za zadržanost z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačuje nadomestilo plače v višini 80 % plače državnega tožilca v preteklem mesecu, in

sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu.

Zakon o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (Uradni list RS, št. 15/03 in 109/12)

9. člen

Zadeve, ki so neposredno povezane z opravljanjem funkcije in pristojnosti predsednika republike, izvršujejo generalni sekretar, namestnik generalnega sekretarja, šef kabineta predsednika republike in svetovalci predsednika republike.

Šefa kabineta predsednika republike in svetovalce predsednika republike imenuje in razrešuje predsednik republike.

Predsednik republike lahko imenuje šefa kabineta predsednika republike in svetovalce predsednika republike na položaj funkcionarja v državnih organih v skladu z zakonom.

Funkcionarjem v uradu predsednika republike preneha funkcija z odstopom, z razrešitvijo, oziroma ko nastopi funkcijo novo izvoljeni predsednik republike.

Za pravice funkcionarjev v uradu predsednika republike do plače in nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil, do socialnega zavarovanja in dopustov ter za pravice po prenehanju mandata se smiselno uporabljajo določbe zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93 in 18/94 – ZRPJZ).

Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20 in 92/21)

74. člen

(1) Sodnik ustavnega sodišča ima pravico:

- do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela,
- do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja),
- do regresa za prehrano med delom,
- do regresa za letni dopust,
- do nadomestila za ločeno življenje,
- do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj,
- do povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj,
- do povračila stroškov za izobraževanje,
- do jubilejne nagrade,
- do odpravnine ob odhodu v pokoj.

(2) Pogoje in višino prejemkov in povračil iz prejšnjega odstavka določi ustavno sodišče.

Zakon o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F, 81/18 – odl. US, 16/23 in 12/24 – ZVDZ-E)

62. člen

Funkcija člana državnega sveta je častna in se opravlja nepoklicno.

Član državnega sveta ima pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. (prenehal veljati)

Zakon o računskem sodišču (ZRacS-1) Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12

33.b člen

(uveljavljanje pravice do nadomestila plače)

(1) O pravici do nadomestila plače odloča pristojno delovno telo državnega zbora.

(2) Za uveljavljanje pravice do nadomestila plače mora član računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, najkasneje v 15 dneh po prenehanju funkcije, pristojnemu delovnemu telesu državnega zbora predložiti vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače in dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do nadomestila plače. V primeru nemožnosti vrnitve na delovno mesto v okviru prejšnjega delodajalca je treba izkazati, zakaj vrnitev ni mogoča.

(3) O vlogi za uveljavljanje pravice do nadomestila plače odloči pristojno delovno telo državnega zbora najkasneje v 14 dneh z odločbo.

(4) Pravica do prejemanja nadomestila plače preneha, če član računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, pred potekom obdobja, za katerega mu pripada nadomestilo plače, začne opravljati drugo funkcijo, se zaposli, začne opravljati pridobitno dejavnost ali izpolni minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez zmanjšanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma v skladu s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine.

(5) Član računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, je v času prejemanja nadomestila plače dolžan obvestiti pristojno delovno telo državnega zbora in organ, ki izplačuje nadomestilo plače, o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela najkasneje v sedmih dneh po prejemu plačila. Za prejete zneske po plačilu davkov in obveznih prispevkov se članu računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, zniža znesek nadomestila, ki mu pripada v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena, kar se obračuna pri prvem naslednjem izplačilu nadomestila.

(6) Član računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, zaradi izogibanja določbam o trajanju in višini nadomestila, ne sme sklepati dogovorov za odložena plačila in drugih dogovorov, ki bi bili v nasprotju z namenom pravice do nadomestila plače.

(7) Če član računskega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, ravna v nasprotju s petim in šestim odstavkom tega člena, mu preneha pravica do nadomestila plače in mora vrniti zneske nadomestila plače, ki so bili prejeti neupravičeno.

(8) Nadomestilo plače, prispevki za socialno zavarovanje in odpravnina se izplačujejo iz proračunskih sredstev računskega sodišča.

Zakon o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17 – uradno prečiščeno besedilo)

49.a člen

O pravici do nadomestila plače iz prejšnjega člena odloča pristojno delovno telo državnega zbora.

Za uveljavljanje pravice do nadomestila plače mora varuh, ki mu je prenehala funkcija, najkasneje v 15 dneh po prenehanju funkcije, pristojnemu delovnemu telesu iz prejšnjega odstavka predložiti vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače in dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do nadomestila plače. V primeru nemožnosti vrnitve na delovno mesto v okviru prejšnjega delodajalca je treba izkazati, zakaj vrnitev ni mogoča.

O vlogi za uveljavljanje pravice do nadomestila plače odloči pristojno delovno telo državnega zbora najkasneje v 14 dneh z odločbo.

Pravica do prejemanja nadomestila plače preneha, če varuh, ki mu je prenehala funkcija, pred potekom obdobja, za katerega mu pripada nadomestilo plače, začne opravljati drugo funkcijo, se zaposli, začne opravljati pridobitno dejavnost ali izpolni minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez zmanjšanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma v skladu s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine.

Varuh, ki mu je prenehala funkcija, je v času prejemanja nadomestila plače dolžan obvestiti pristojno delovno telo državnega zbora in organ, ki izplačuje nadomestilo plače, o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela najkasneje v sedmih dneh po prejemu plačila. Za prejete zneske po plačilu davkov in obveznih prispevkov se varuhu zniža znesek nadomestila plače, ki mu pripada v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena, kar se obračuna pri prvem naslednjem izplačilu nadomestila plače.

Varuh, ki mu je prenehala funkcija, zaradi izogibanja določbam o trajanju in višini nadomestila ne sme sklepati dogovorov za odložena plačila in drugih dogovorov, ki bi bili v nasprotju z namenom pravice do nadomestila.

Če varuh, ki mu je prenehala funkcija, ravna v nasprotju s petim in šestim odstavkom tega člena, mu preneha pravica do nadomestila plače in mora vrniti zneske nadomestila plače, ki so bili prejeti neupravičeno.

Nadomestilo plače, prispevki za socialno zavarovanje in odpravnina se izplačujejo iz proračunskih sredstev varuha človekovih pravic.

50. člen

Določbe 48., 49. in 49.a člena tega zakona veljajo tudi za namestnika varuha.

Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA)

165. člen

(določitev višin prejemkov in povračila stroškov)

(1) V pogodbi o zaposlitvi, odločbi oziroma sklepu se zaposlenemu ne glede na določbe splošnih aktov in kolektivnih pogodb ne sme določiti povračila stroškov v zvezi z delom in prejemkov iz delovnega razmerja v drugačni višini, kot jo določa ta zakon.

(2) Če delodajalec ugotovi, da so bili zaposlenemu v nasprotju s prejšnjim odstavkom določeni in izplačani oziroma izplačani višji zneski povračila stroškov iz delovnega razmerja oziroma višji prejemki iz delovnega razmerja, kot bi mu pripadali, je zaposleni dolžan vrniti preveč izplačane zneske. Delodajalec in zaposleni se dogovorita o načinu vrnitve preveč izplačanih zneskov. V primeru, da med delodajalcem in zaposlenim v enem mesecu od pisnega poziva delodajalca ne pride do soglasja, mora delodajalec preveč izplačani znesek zahtevati s tožbo pred pristojnim sodiščem.

(3) Če je določilo o višini prejemka in povračilu stroškov v pogodbi o zaposlitvi, odločbi oziroma sklepu v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, se uporabljajo določbe tega zakona, kot sestavni del te pogodbe, odločbe ali sklepa.

171. člen

(stroški in obračun stroškov na službenem potovanju)

(1) (prenehal veljati)

(2) (prenehal veljati)

(3) Zaposleni ima pred pričetkom službenega potovanja v tujino pravico do akontacije stroškov za službeno potovanje.

(4) Višine dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi oziroma kraju, povračilo stroškov za prenočišče, povračilo stroškov prevoza in povračilo drugih stroškov, nastalih na službenem potovanju v tujino, uredi vlada z uredbo.

V. PRILOGE

IZHODIŠČA ZA PODZAKONSKE PREDPISE, KI JIH PREDVIDEVA ZAKON O FUNKCIONARJIH:

Zakon predvideva dva podzakonska predpisa, pri čemer predlagatelj pojasnjuje, da je zakon sistemske narave, zato vsebino podzakonskih predpisov do sprejema sistemskih rešitev še ni mogoče predstaviti. V nadaljevanju predstavljamo izhodišča vsebine obeh predpisov:

1. Izhodišča za pripravo uredbe, ki bo urejala povračila stroškov za službena potovanja v tujino:

- določitev višine dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi oziroma kraju,
- določitev povračila stroškov za prenočišče, povračila stroškov prevoza in povračila drugih stroškov, nastalih na službenem potovanju v tujino
- veljavnost uredbe: za javne uslužbenke in funkcionarje v državnih organih, samoupravnih lokalnih skupnostih, javnih agencijah, javnih skladih, javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih ter drugih osebah javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti in
- predviden rok sprejema: 6 mesecev po uveljavitvi zakona.

2. Izhodišča za uskladitev Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22, 25/23, 127/23 in 19/24):

- uskladitev delovnega področja Inšpektorata za javni sektor z novimi pristojnostmi za izvajanje nadzora nad pravicami funkcionarjev v času trajanja funkcije in nad pravico do pravne pomoči po prenehanju funkcije in
- predviden rok sprejema: en mesec po uveljavitvi zakona.